

Kivonat Jászberény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. szeptember 11-én megtartott rendes, nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

***Jászberény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testületének
43/2023. (IX. 11.) határozata***

Jászberény Város Esélyegyenlőségi Programjának véleményezéséről

Jászberény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának Képviselő-testülete – a jelen határozat mellékletét képező – Jászberény Város Esélyegyenlőségi Programját támogatja és a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete számára elfogadásra javasolja.

Erről értesül:

1. Jászberény Város Jegyzője – helyben,
2. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
3. Valamennyi Képviselő,
4. Irattár.

***Rácz Tamás s.k.
RNÖ elnök***

Kivonat hitelül:

Jászberény, 2023. szeptember 11.

***Dókané Csányi Csilla
jegyzőkönyvvezető***

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Jászberény Városi Önkormányzat

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	77
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	82
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	94
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	100
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	101
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	105
1. A HEP IT részletei.....	105
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	105
Jövőképünk	107
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>)	108
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	126
3. Megvalósítás	130
3.1 A megvalósítás előkészítése	130
3.2 A megvalósítás folyamata	130
3.3 Monitoring és visszacsatolás	132
3.4 Nyilvánosság	132
3.6 Érvényesülés, módosítás	133
4. Elfogadás módja és dátuma	134

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Jászberény Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Jászberény városa elkötelezett az esélyegyenlőség megteremtésének területén. Alapvető feladat tehát az előző évekhez hasonlóan az adatok további gyűjtése és utóelemzése, majd szükség esetén a HEP felülvizsgálata és korrekciója. A Helyi Esélyegyenlőségi Program minél szakszerűbb elkészítése, valamint a célcsoportok hatékony megközelítése érdekében esélyegyenlőségi képzésen vett részt a Polgármesteri Hivatal három munkatársa, mely képzésen megszerzett ismeretek az eredményes munkavégzésen túl a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának hatékonyságához és annak eredményességéhez is jelentős mértékben hozzájárul.

A település bemutatása

Jászberényi Járás

A járás a magyar közigazgatás jellegzetes intézménye volt évszázadokon át. A járás a megye részét alkotó, annak felosztásával kialakított, községeket – 1950-1954 között esetleg városokat is – magába foglaló közigazgatási területi egység volt Magyarországon.

A járások határai gyakran változtak, sokszor természeti, gazdasági, földrajzi, táji határokat, történeti, néprajzi csoportokat követtek. Sok esetben elnevezésükben is utaltak ilyen összefüggésekre. A járási beosztás tehát meglehetősen változékony volt, nem volt a közigazgatási beosztás stabil, kiszámítható eleme. A járások száma Magyarországon az 1950-es években megemelkedett, majd fokozatosan csökkent, egészen az 1983. december 31-i megszűnésükig.

A Jászberényi járás Jász-Nagykun-Szolnok megyéhez tartozó járás Magyarországon 2013-tól, székhelye Jászberény. Területe 617,01 km², 2020. évi adatok szerint állandó népesség száma 50 414 fő, népsűrűsége 81 fő/km² volt.

Jászberény területe 221,35 km², lakónépessége 26540 fő (2020), népsűrűsége 122,1 fő/km², amely a Jász-Nagykun-Szolnok megyei érték (65,7 fő/km²) közel duplája, az országos átlagnál (105,1 fő/km²) némileg magasabb, míg a megyeszékhely, Szolnok népességkoncentrációjának (376,8 fő/km²) mindössze harmada. A megye lakónépességének 7,4 %-a lakik Jászberényben.

Három város (Jászberény, Jászárokszállás és Jászfényszaru) és hat község (Jászágo, Jászboldogháza, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jásztelek, Pusztamonostor) tartozik hozzá.

A Jászberényi járás az 1950-es járásrendezés során jött létre 1950. június 1-jén az addigi Jászsági felső járás nevének megváltoztatásával. Területe 1961-ben, a szomszédos Jászapáti járás megszűnésekor jelentősen megnőtt, amikor annak községeit kettő kivételével idecsatolták. A kettő közül az egyiket, Jászladányt, 1974-ben csatolták ide a Szolnoki járástól. A Jászberényi járás korábbi neve Jászsági felső

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

járás volt, székhelye mindvégig Jászberény volt. 1983. december 31-én valamennyi járás megszűnt, a Jászberényi is.

A magyar kormány 2011 augusztusában közreadott önkormányzati reformtervezete szerint ismét létrehozott járásnak nevezett közigazgatási egységeket. A járások 2013-ban jöttek létre ismét Magyarországon.

Jászberény bemutatása

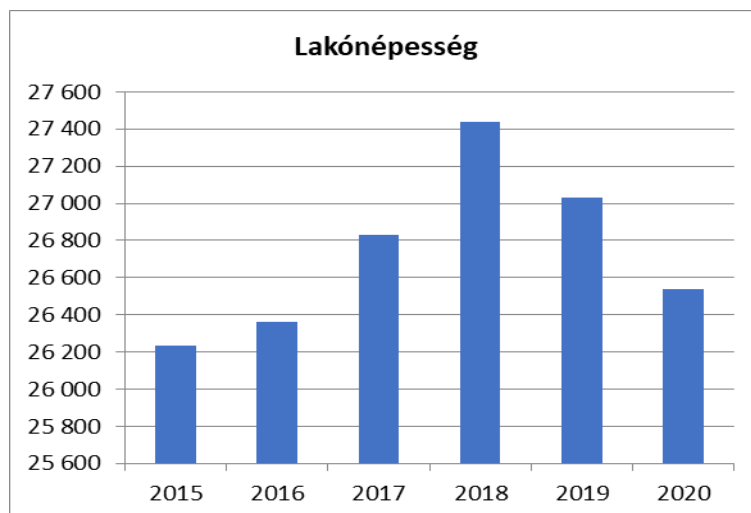
A Jászság fővárosa, a közel 27 ezres lélekszámú Jászberény kellemes hangulatú, műemlékekben gazdag alföldi kisváros. Jászberény élénk kulturális élete és magas színvonalú művészeti programjai, sportrendezvényei minden évben látogatók ezreit vonzzák a jászok földjére.

Jászberény gazdasági jelentősége és vonzáskörzete több szinten is túlmutat a jelenleg köré szerveződött 8 település által alkotott járás keretein. A városban több munkáltató a járási határokon jóval túlnyúló területekről is foglalkoztat munkaerőt.

A város **népességdinamikája** gazdasági jelentőségének és területi szerepkörének megfelelően alakult az elmúlt időszakban. Eszerint a város állandó népessége a gazdaság, mezőgazdaság fejlődésének köszönhetően fokozatosan növekedett és 1920-ban már meghaladta a 30 ezer főt. Ezután volt egy megtorpanás és csökkent a lakosságszám 1949-ig, amikor 27.528 fő lakost számlált a város. Az ötvenes éveket követően gyors gazdasági fejlődés indult el a településen. Ennek köszönhetően egyre növekedett a város lakosságszáma és 1980-ra elérte az eddigi legmagasabb lélekszámot, a 31.162 főt. Ettől az évtől kezdődően ismét a csökkenés vette kezdetét, ami a napjainkig tart. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján az állandó népesség 26.622 fő a településen, 2021. évben az állandó népesség száma 26.516 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	26 235	bázis év
2016	26 360	100,48%
2017	26 828	101,78%
2018	27 439	102,28%
2019	27 028	98,50%
2020	26 540	98,19%
2021	26 516	99,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

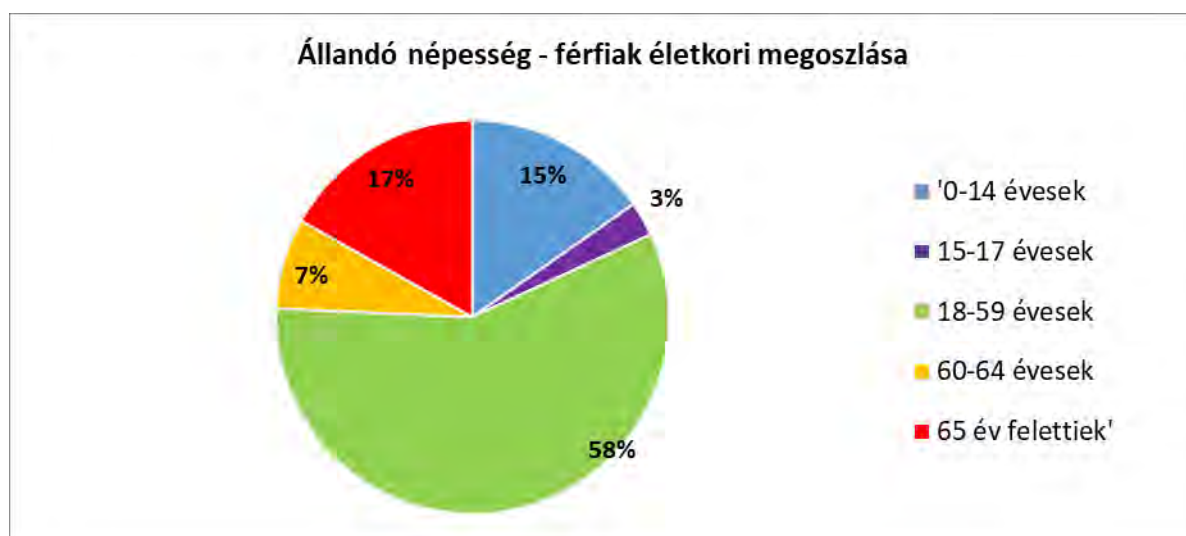
A város állandó népességének korosztályi megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a nők száma magasabb, mint a férfiaké. Az egyes korosztályi megoszlást is áttekintve azonban jól látható, hogy a nők száma magasabb arányt a 65 év feletti korosztályban mutat, amely illeszkedik ahhoz az országos tendenciához, hogy a férfilakosság halandósága az aktív korúakon belül magasabb.

A népességszerkezet jellemzői egyértelműen mutatják, hogy előregedő népességszerkezet jellemzi a várost. A vonatkozó adatok 2015-től állnak rendelkezésre, ekkor a 65 év feletti korosztály 5225 fő volt, míg ebben az évben a 0-14 éves korosztály száma 3583 fő volt, tehát az öregedési index 145,83%-os. Ez az emelkedés figyelhető meg végig a vizsgált időszakban.

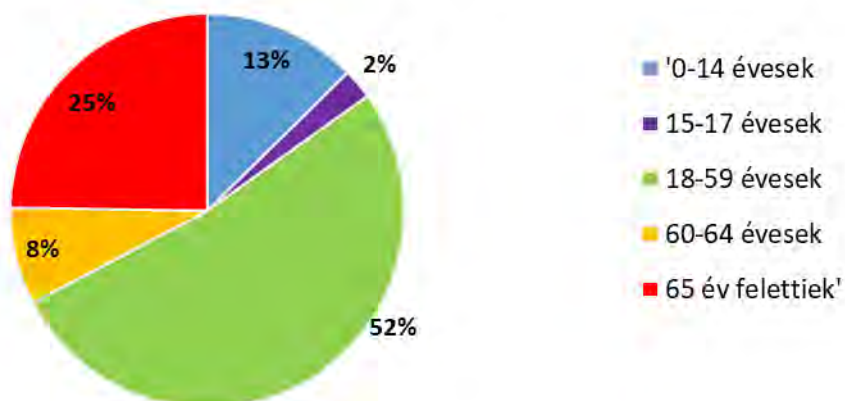
Megállapítható, hogy Jászberény városát előregedő népességszerkezet jellemzi, amely 2020-ban 160,23 %-os arányt mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	12625	13632	26257	48,08%	51,92%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			704	2,68%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1929	1723	3652	7,35%	6,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	356	339	695	1,36%	1,29%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7271	7110	14381	27,69%	27,08%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	941	1087	2028	3,58%	4,14%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2128	3373	5501	8,10%	12,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

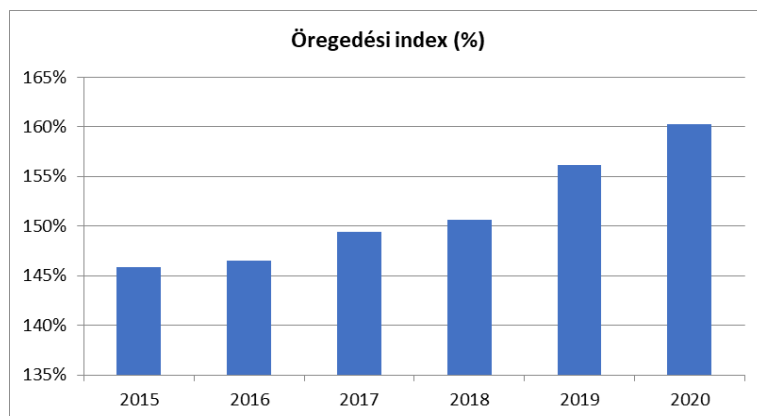
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	5 225	3 583	145,83%
2016	5 295	3 615	146,47%
2017	5 393	3 610	149,39%
2018	5 501	3 652	150,63%
2019	5 664	3 627	156,16%
2020	5 789	3 613	160,23%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	0,23
2016	1,86
2017	2,70
2018	3,32
2019	-1,43
2020	-4,63

Forrás: TeIR, KSH
TSTAR

A természetes szaporodás adatait vizsgálva látható, hogy 2015 és 2020 között a halálozások száma mindig magasabb, mint az élve születések száma.

A település lakosságszámának csökkenése elsősorban az alacsony születés számból, és az időskorúak magas lélekszámából eredő természetes fogyás eredménye. Sajnos az elmúlt 3 évben a Covid járvány a természetes fogyást jobban felgyorsította. Mindez azonban, ahogy már említésre került, nem helyi jelenség, hiszen megyei és országos szinten is egyaránt tapasztalható.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-6,69
2016	-5,74
2017	-5,11
2018	-6,30
2019	-6,94
2020	-9,5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség egy olyan általános, egyetemes alapelv, melyet az élet minden területén alkalmazni kell, és amelynek érvényesülni kell mindig és mindenhol, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre.

Az esélyegyenlőség érvényesülése egy olyan szemléletmódot jelent, amely mentén a társadalom gazdagabbá, konfliktus mentesebbé válhat. Nem csupán alapvető jogi normákról beszélhetünk csupán,

amikor a diszkrimináció, vagy egyéb megkülönböztetés ellen szót kell emelni, és biztosítani az esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés vagy egyenlő bánásmód elvét, hanem ezt szemléletként szükséges elterjeszteni, hogy a felnövekvő generációk számára ez természetes legyen.

Valljuk, hogy minden embert ugyanazok a jogok és lehetőségek illetnek meg, függetlenül a nemétől, korától, bőrszínétől, vallásától, nemzetiségétől, nyelvétől, politikai hovatartozásától, gondolataitól, beállítottságától, fogyatékosságától.

Az Európai Unió alapvető értékei közé tartozik az egyenlőség és a szolidaritás. A szolidaritás jelenti az egymás különbözőségének elismerését és elfogadását, az egymás iránti tiszteletet és megértést. Közös, kölcsönös kötelesség és segítségvállalás, melynek célja az embercsoportok közötti gazdasági, társadalmi igazságtalanság enyhítése, az esélyegyenlőség megteremtése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Jászberény település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A 2023. évben a helyi szabályozás dokumentumai a jelen állapot szerint aktualizálódtak.

- Jászberény Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája – 2022
- Jászberény Város Esélyegyenlőségi Programja – 2018-2023
- Jászberény Város Sportkonceptiója – 2020-2024
- Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 4/2015. (II. 16.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékszállítási és kezelési közszolgáltatási díj megfizetéséhez való méltányossági hozzájárulásáról szóló 12/2003. (III.28.) sz. rendelete
- Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az újszülöttek életkezdési támogatásáról szóló 4/2016. (III. 10.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati védőoltási programról szóló 5/2016. (III. 10.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásról, annak igénybeviteléről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 9/2014. (III.14.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, annak igénybeviteléről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 10/2010. (IV.1.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályairól szóló 28/2005. (IX.16.) önkormányzati rendelete

- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének az otthonteremtés önkormányzati támogatásáról szóló 20/2012. (IV.12.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szakképzési Ösztöndíj Programról szóló 49/2013. (XII.12.) önkormányzati rendelete
- Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének Jászberény város sportjáról szóló 12/2012. (III.19.) önkormányzati rendelete

A felsorolt dokumentumok mindegyike eltérő mélységben ugyan, de foglalkozik a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének kérdésével. Ezek közül kiemelendő a 2022-ben elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégia, amelynek szerves részét képezi az anti-szegregációs terv. Ez a dokumentum külső szakértő kontrolljával készült, amelyben felmérésre kerültek a város szegregátumai az alacsony státuszú lakosság esélyegyenlőségének megteremtése céljából.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéséként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**
- **Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban a városban rendelkezésre álló fejlesztési dokumentumok rövid strukturális, tartalmi áttekintését adjuk.

JÁSZBERÉNY VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA (a továbbiakban: IVS) 2022

A dokumentum része az Antiszegregációs Terv, amely a roma célcsoport jellemzőit tekinti át. Az IVS kiemelt feladata a város **hátrányos helyzetű népessége** számára az esélyegyenlőség biztosítása és területi koncentrációik (szegregátumaik) oldása, valamint azok kialakulásának megakadályozása. Az IVS a KSH adatszolgáltatás alapján nevesíti a szegregátumok kritériumainak megfelelő területeket és az Anti-szegregációs tervben meghatározza a város által végrehajtandó beavatkozások körét, részletezi a beavatkozások kivitelezésére vonatkozó feltételrendszert. Részletes megállapításait lásd a vonatkozó résznél.

JÁSZBERÉNY VÁROS SPORTKONCEPCIÓJA - 2020-2024

A koncepció továbbra is kiemelten foglalkozik a gyermek-és ifjúsági sporttal, benne az oktatási intézmények lehetőségeivel a megfelelő mozgás – és egészségfejlesztés biztosításában.

Külön foglalkozik a koncepció a fogyatékkal élők sportolási lehetőségeivel. Az Önkormányzat a sporttal kapcsolatos célkitűzések megvalósítása során támogatandó feladatnak tekinti a település polgárai számára a szabadidősport, a gyermek- és ifjúsági sport, a nők és családok sportjának, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és fogyatékosok sportjának segítését.

Az Önkormányzat biztosítja a fogyatékkal élők számára a tulajdonában lévő sportlétesítmények kedvezményes használatát, vagy a bizottsági keretből kiemelten támogatja a használati igényt.

Az áttekintett dokumentumok tartalmi elemei jelzik, hogy a város a különböző dokumentumokban részben foglalkozott az esélyegyenlőségi célcsoport jellemzőivel.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat a rendelkezésre álló humán erőforrással igyekezett kiegészíteni, hogy megalapozott, releváns adatokkal rendelkező HEP születhessen. Az önkormányzati adatgyűjtésen túlmenően az önkormányzat felvette a kapcsolatot az egyes esélyegyenlőségi területhez kapcsolódó intézményekkel, szervezetekkel, hogy minél pontosabb adatszolgáltatás valósulhasson meg. Ennek eredményeit így sikerült beépíteni a HEP-be. Fontos feladat azonban, hogy az adatgyűjtés és pontosítás a következő időszakban is megvalósuljon, erre az önkormányzat által kijelölt felelősnek kiemelt figyelmet kell a jövőben fordítania.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, mikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kitörjenek. (Havas 2012) A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyerekszám, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak kíméletlen érvényesülése miatt.

(Cserti Csapó- Tibor-Orsós Anna)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet más tényezők mellett meghatározza a család társadalmi helyzetét. Az erre vonatkozó adatokat a szegénység mérőeszközeként használhatjuk, amelyek közvetve közvetlenül utalnak a városban élők helyzetére. Az alacsony jövedelműek bevételeinek egy része a pénzbeli juttatásokból származik. Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy évről évre magasabb jövedelmet érnek el Jászberény adófizető polgárai a személyi jövedelem adót fizetők aránya nem nőtt jelentősen, ez sajnos az jelenti, hogy idősödik a jászberényi lakosság és egyre több a nyugdíjas.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	49,74	25,97
2016	52,24	27,35
2017	52,07	24,90
2018	51,99	22,51
2019	52,16	20,68
2020	59,54	24,37

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A KSH 2022. január 27-én közzétett adatai szerint országosan 2021. évben a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 635 000 fő volt. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 73,1% emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemzi, mint a nőket, hiszen a nyilvántartott állás keresők kisebb százalékát teszik ki a férfiak.

A regisztrált munkanélkülieken belül a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma esetében már más kép látható. A nők és férfiak viszonyában egyértelműen megfigyelhető, hogy a nők aránya magasabb ebben a kategóriában. 2019-ben ez az arány 53,02% volt a nők és 36,69% a férfiak esetében.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a nők munkába állásának segítése fontos feladatként jelenik meg. Elő kell segíteni különböző programokkal, hogy a munkanélküli nők különböző fórumokon tudjanak értesülni a munkalehetőségekről, valamint átgondolásra javasolt, hogy a foglalkoztatók körében a részmunkaidő bevezetése segítség lehet-e.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyilvántartott járszberényi adatokból kiderül, hogy az állás keresők száma évről évre folyamatosan csökken, kivétel a 2020-as év, amikor enyhe emelkedés figyelhető meg, de ez egyszeri hatás, ami betudható az Electrolux gyár az évi csoportos létszám elbocsátásának.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága.

Az alacsony iskolai végzettség a foglalkoztatással összefüggésben komoly relevanciával bír. A rendszerváltás utáni időszak egyértelműen rámutatott arra, hogy a képzettség nélküli, és a munkaerőpiacról először kiszoruló rétegek elhelyezkedési esélyei drámaian csökkentek. A foglalkoztatási szint növekedése csak akkor képzelhető el, ha megfelelően kvalifikált munkaerő áll rendelkezésre.

Az iskolai végzettség szempontjából alapvető fontosságú tehát annak ismerete, hogy a helyi társadalom tagjai milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. Megállapítható, hogy évről évre nő azon álláskeresők száma, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Fontos, hogy ezen álláskeresők is tartsák a kapcsolatot a Munkaügyi kirendeltséggel és számukra megfelelő képzések és oktatások induljanak.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának adatszolgáltatása alapján 2022. 01. 01. - 2022. 12. 31. között összesen 1297 fő regisztrált álláskereső helyezkedett el, közülük alacsony iskolai végzettséggel 335 fő rendelkezett, 2023. 01. 01. - 2023. 01. 31. között összesen 58 fő regisztrált álláskereső helyezkedett el, közülük alacsony iskolai végzettséggel 18 fő rendelkezett.

I. GINOP-6.1.1 Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának 2023. március hó 14. napján leadott adatszolgáltatása alapján:

Célcsoport: 16 évet betöltött, nem nyugdíjas közfoglalkoztatott vagy munkaviszonnyal rendelkezik.

Cél: Az alacsony iskolai végzettségű, munkaerőpiacon keresett kompetenciával vagy szakképesítéssel nem rendelkező felnőtt lakosság, kiemelten a közfoglalkoztatottak képzésbe vonása.

A program konzorciumban valósul meg a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, a nemzetgazdasági Minisztérium, a Belügyminisztérium, illetve a kormányhivatalok együttműködésével. A pandémiás időszakban a képzőintézmények online oktatásra tértek át, így a képzések rendben befejeződtek.

A GINOP-6.1.1-15 kódszámú „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt keretében 2021. évben összesen 5 tanfolyam indult el, összesen 88 fő bevonásával. 2022. évben további 2 tanfolyam indítására került sor: február 28. napján indult Jászberényben Logisztikai feldolgozó képzés, 20 fő részvételével. 2022. március 03. napján pedig Jászladány településen 22 fő részvételével Raktáros képzés indult. A kiemelt program keretében további képzések indítása nem várható.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkanélküliség egyik lehetséges kezelési módja. A város folyamatosan részt vesz a közfoglalkoztatási programok szervezésében, hogy ezzel is elősegítse a helyi munkavállalás és a munkarutin szerzés lehetőségét.

A Jászberényi Városi Önkormányzat a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály előzetes közfoglalkoztatási tárgyú kiírásainak megfelelően – 2022. évben is több alkalommal sikeresen pályázott közfoglalkoztatási programok keretein belül, tartós értékteremtő közfoglalkoztatás megszervezésére.

Pályázat került benyújtásra a Központi munkaerőpiaci program keretében nyári diákmunkások foglalkoztatására is.

A közfoglalkoztatási programok megvalósítása során azok a hátrányos helyzetű, iskolázatlan dolgozók kerültek bevonásra, akiknek más jövedelmező lehetőségük a szűkebb környezetükben nincs.

2022. évben beadott foglalkoztatási kérelmek után megítélt támogatások			
s.sz.	Projekt megnevezése	Program időtartama	Létszám (fő)
1.	Start-Szociális	2022.03.01-2023.02.28.	33
2.	Start-Mezőgazdaság	2022.03.01-2022.11.30.	10
3.	Hosszabb időtartamú	2022.03.01-2023.02.28.	2
5.	Logisztikai válogató	2022.02.28-2022.06.21.	20

4.	Nyári diákmunka	2022.07.01-2022.08.31	13
Mindösszesen:			78

Szociális jellegű közfoglalkoztatási program:

A szociális jellegű közfoglalkoztatási program a csapadécsatornák tisztítására, mezőgazdasági utak rendbetételére, közúthálózat karbantartására, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolására irányuló programok tevékenységeit foglalja magába.

A 2022. évi szociális program 33 fővel indult, amelyből 13 fő munkaviszonya 2022.03.01-2022.11.30-ig, és 20 fő munkaviszonya 2022.03.01-2023.02.28-ig tart.

A Mezőgazdasági program:

A mezőgazdasági közfoglalkoztatási program 10 fővel, 2022. 03.01-től - 2022. 11. 30-ig tartott.

Munkaterv szerinti feladatok:

A Neszűr területén található homoktövis ültetvények gondozása, a termés betakarítása és értékesítése.

A Neszűr III. dűlőben található Önkormányzati tulajdonú területen lévő 8 db fóliasátorban konyhakerti növények termesztése, gondozása.

A 8 db sátorban ültetésre került: cukkini, paprika, paradicsom, főzőtök, zöldbab. A megtermelt növények termései az Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben (bölcsőde, idősotthon) kerültek értékesítésre.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

A programban 2 fő vesz részt 2022. 03.01-2023.02.28-ig.

Egy fő általános irodai adminisztrátorként, feladatait a hivatal Gazdasági Osztályán látja el, ezzel segítve az osztály munkáját.

Egy fő pedig a Gondnokságon felmerülő napi feladatok ellátásában segít.

Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás:

Jászberény Városi Önkormányzat 2022. évben is csatlakozott a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával közösen, képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási programra. Logisztikai válogató tanfolyamon 20 fő vett részt, amely 2022.02.28-2022.06.21-ig tartott, ennek célja volt, hogy a regisztrált álláskereső új szakmát kapjanak, ezzel növelve elhelyezkedési esélyüket az elsődleges munkaerőpiacon.

A tavalyi logisztikai válogató képzésen mindenki sikeres vizsgát tett.

Egyéb, nyári diákmunka szervezése:

Innovációs és Technológiai Minisztérium 2022-es évben meghirdette a nyári diákok foglalkoztatását az Önkormányzatok számára. 2022-ben 13 fő foglalkoztatása valósult meg.

A tanulók - négy osztályon - (Városgazdálkodási Osztály, Gazdasági Osztály, Jegyzői Osztály, Aljegyzői Osztály) valamint a Kossuth úti Ifjúsági Közösségi Szintérben kerültek foglalkoztatásra. A feladatukat szorgalmasan és érdeklődéssel végezték.

2022. évben - az áthúzódó programokat is figyelembe véve - 99 fő közfoglalkoztatott és 13 fő nyári diák alkalmazására volt lehetőség pályázat útján.

Év közben 13 fő közfoglalkoztatott dolgozó munkaviszonya került megszüntetésre a programok lejártát megelőzően az alábbiak szerint: 2 főnek sikerült elhelyezkednie az elsődleges munkaerőpiacon, 5 fő munkamegtagadás, míg 6 főnek igazolatlan hiányzás miatt kellett intézkedni munkaviszonyának azonnali hatályú felmondással történő megszüntetéséről. Pótlásukat sikerült megoldani.

A fluktuáció következtében összesen 112 fő foglalkoztatása valósult meg.

A programok keretében a közfoglalkoztatottak Jászberény város számára értékteremtő tevékenységeket láttak el. Megállapítható, hogy a programokban vállalt feladatok maradéktalanul teljesültek, annak hasznossága vitathatatlan a város számára.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási információs és egyéb tényezői (pl közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások stb)

A TOP-1.1.1-16-JN1-2017-00004 azonosítószámú Iparterületek infrastrukturális fejlesztése Jászberényben című projekt átfogó célja, hogy a vállalkozások működési helyszínének infrastruktúra fejlesztésén keresztül, működési feltételeik kedvezőbbé váljanak. A projekt keretében a Kerekudvari út és a Vaspálya út esetében valósulnak meg út és közműfejlesztések. A beruházás közvetlenül vagy közvetve hozzájáruljon a foglalkoztatás növeléséhez, vagy a foglalkoztatottság megtartásához, vagy a munkaerő mobilitás feltételeinek javításához.

A TOP-3.1.1.-15-JN1-2016-00013 „Kerékpárosbarát fejlesztések Jászberényben” projekt keretében egy olyan kerékpárút hálózat jöhet létre, mellyel a település körbejárható és a munkavállalók részére is jó közlekedési lehetőséget nyújt az iparterületek megközelítésére.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok pályakezdése alapvető fontosságú feladat, hiszen a kezdeti munkatapasztalat szerzés segítheti a későbbi munkavállalást, amely egyúttal a kvalifikált munkakörök betöltését is jelentheti. 2014-2020 között rendelkezésre álló adatokból az a következtetés vonható le, hogy a képzéseken való részvételük évről-évre magasabb, vagyis egyre nagyobb igény mutatkozik a pályakezdők álláslehetőség hiányában képzésen való részvételére.

A vizsgálati időszakot érintve a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a GINOP-5.2.1 Ifjúsági Garancia Rendszer program keretében kiemelt célcsoportja a pályakezdők és a 25 év alatti álláskeresőek voltak. A program lehetőséget biztosít a képzésre, a támogatott foglalkoztatásra, vállalkozóvá válási támogatással és lakhatási támogatással segíti a fiatalok elhelyezkedését. Jászberény város tekintetében 2013 és 2015. év között 95 fő 25 év alatti álláskereső került bevonásra valamelyik programba. A Foglalkoztatási Alap decentralizált keretéből biztosított támogatást azon munkáltatók számára, akik lehetőséget adnak a pályakezdőknek. Az „Első munkahely garancia” program keretében 26 fiatal helyezkedett el szakképzettségének megfelelően.

A hallgató jogviszonnyal rendelkező fiataloknak is nyílik alkalom, hogy a nyári szünetben kipróbálják magukat a munka világában. Önkormányzatoknál és intézményeiknél dolgozhatnak napi 6 órában a „Nyári diákmunka elősegítése program” biztosította támogatással. 2018-2021 nyári szünetében 20 diák vett részt ebben a programban Jászberényben.

A GINOP 5.2.1.-14 Ifjúsági garancia Rendszer elnevezésű kiemelt munkaerő-piaci program a 25 év alatti nem dolgozó, nem tanuló fiatalok számára kínál segítséget. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához.

A program indulása óta bevont létszám összesen 1768 fő, melyből támogatásban részesült 1689 fő. 303 fő vett részt képzésben, 22 fő részesült lakhatási támogatásban, valamint 39 fő kapott vállalkozóvá válási támogatást. 1391 fő után került megállapításra bérköltség és foglalkoztatás bővítést szolgáló bértámogatás. 2020-as évben 52 fő vett részt képzésben, 2 fő részesült lakhatási támogatásban, valamint 11 fő kapott vállalkozóvá válási támogatást. 171 fő után került megállapításra bérköltség és foglalkoztatás bővítést szolgáló bértámogatás.

2021-as évben nem volt képzés, sem lakhatási támogatás, sem vállalkozóvá válási támogatás. 121 fő után került megállapításra bérköltség támogatás.

2022-as évben nem volt képzés, sem lakhatási támogatás, sem vállalkozóvá válási támogatás. 41 fő után került megállapításra bérköltség támogatás 2022.04.24-ig. A program 2022. december 31. napjával véget ér.

A GINOP 5.2.1.-14 Ifjúsági garancia Rendszer elnevezésű kiemelt munkaerő-piaci program a 25 év alatti nem dolgozó, nem tanuló fiatalok számára kínál segítséget. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához.

A program indulása óta bevont létszám összesen 1870 fő, melyből támogatásban részesült 1795 fő. 303 fő vett részt képzésben, 22 fő részesült lakhatási támogatásban, valamint 39 fő kapott vállalkozóvá válási támogatást. 1497 fő után került megállapításra bérköltség támogatás.

2022-as évben nem volt képzés, sem lakhatási támogatás, sem vállalkozóvá válási támogatás. 124 fő után került megállapításra vállalkozások munkaerő támogatását célzó és munkatapasztalat szerzést elősegítő támogatások.

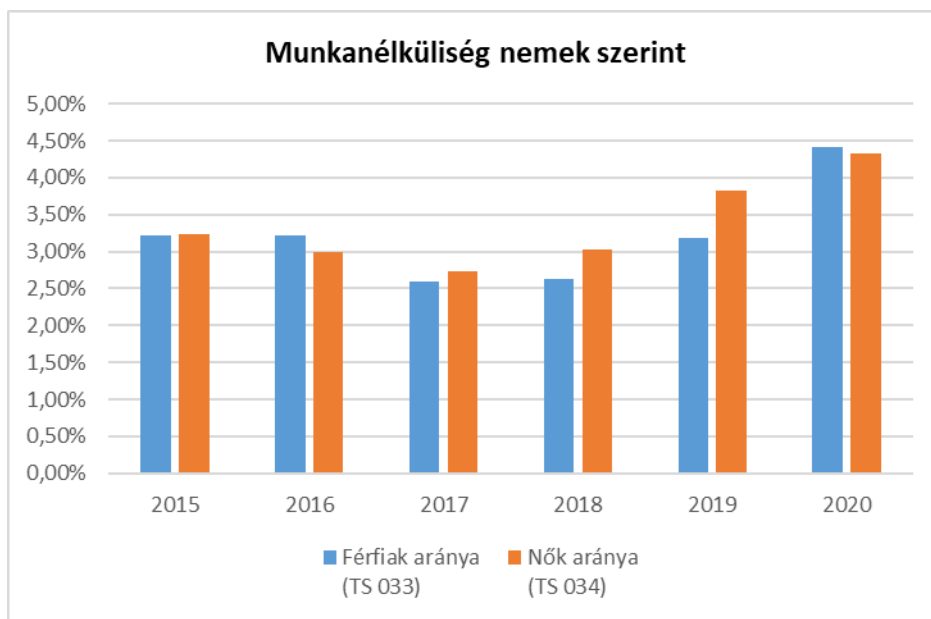
2023-as évben sem indult képzés, sem lakhatási támogatás, sem vállalkozóvá válási támogatás. 2023.01.31-ig 9 fő bevonása történt az aktuális bérköltség támogatásokba. A jelenleg futó vállalkozások munkaerő támogatását célzó és munkatapasztalat- szerzést elősegítő támogatások 2023.10.31. napjával érnek véget.

Az Önkormányzat együttműködő partnereként a „Helyet” Alapítvány is részt vesz **Tanyafejlesztési programban** (TP-1-2017). A projektben résztvevő személyek, családok együttműködési megállapodást kötöttek az önkormányzattal, melyben a város rendelkezésükre bocsátja a termesztéshez szükséges eszközöket, szaporító- és növényvédelmi anyagokat, cserébe a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalják, hogy végig részt vesznek a programban. A résztvevők munkáját mezőgazdasági szakember és az Alapítvány esetmenedzserei segítik. A Neszűrbe minden lakónak rendelkezésére áll kisebb nagyobb művelésre alkalmas porta, melynek mérete 1000-2000 m2 között változik. **Az önkormányzat erősen támogatja a terület mezőgazdasági célú rehabilitációját, ezt célozza közfoglalkoztatási programja vagy a zártkerti területi rehabilitációjában folytatott közösségi fóliasátor termelés.** 2018-ban 11 fólia sátor áll az érdeklődők rendelkezésére, amelyekben paprika- paradicsom palánta mellett borsó és tökféléket ültettek, vetettek. A szabadföldi területen hagyma, burgonya és főzőtök került a földbe.

A „Helyet” Alapítvány a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel együttműködésben és Jászberény Városi Önkormányzat támogatásával zajlik az élelmiszermentés a helyi áruházláncokkal közösen. A tevékenységüknek köszönhetően átlagosan napi 270 kg élelmiszer jut el a programokban résztvevő, szakembereinkkel együttműködő rászoruló családok számára. A program eredményeképp jelenleg közel 400 fő részesül rendszeresen élelmiszer adományban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	3,21%	3,23%	3,22%
2016	3,22%	2,99%	3,11%
2017	2,59%	2,74%	2,67%
2018	2,63%	3,02%	2,83%
2019	3,18%	3,82%	3,50%
2020	4,42%	4,33%	4,38%
2021	3,09%	3,75%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

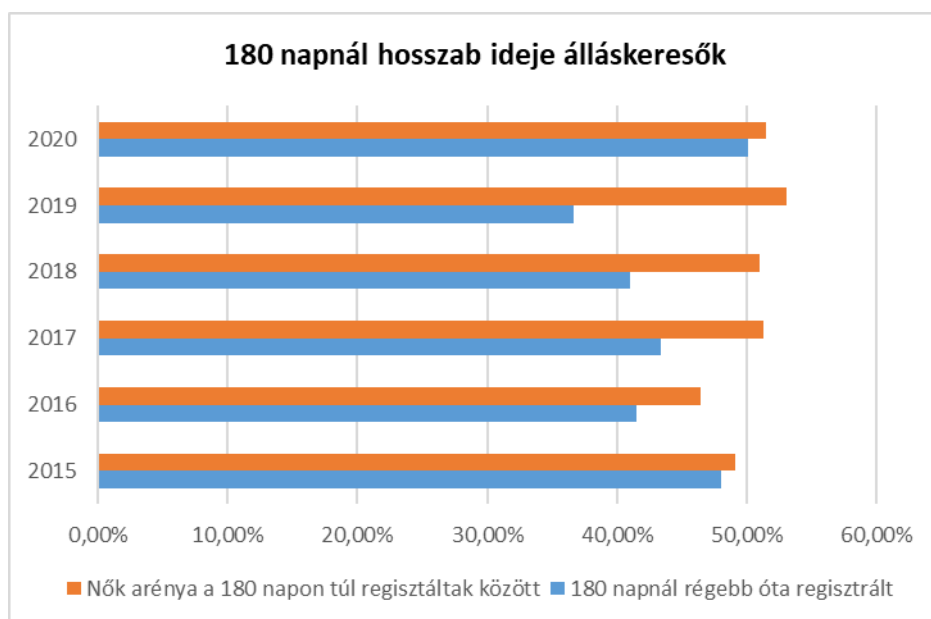
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresőik száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	569	544	463	483	586	720
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	15,00	19,00	11,00	18,00	26,00	28,00
	%	2,64%	3,49%	2,38%	3,73%	4,44%	3,89%
21-25 év (TS 038)	Fő	52,00	40,00	44,00	34,00	50,00	61,00
	%	9,14%	7,35%	9,50%	7,04%	8,53%	8,47%
26-30 év (TS 039)	Fő	33,00	44,00	32,00	33,00	60,00	63,00
	%	5,80%	8,09%	6,91%	6,83%	10,24%	8,75%
31-35 év (TS 040)	Fő	47,00	44,00	37,00	45,00	46,00	50,00
	%	8,26%	8,09%	7,99%	9,32%	7,85%	6,94%
36-40 év (TS 041)	Fő	71,00	58,00	60,00	41,00	71,00	80,00
	%	12,48%	10,66%	12,96%	8,49%	12,12%	11,11%
41-45 év (TS 042)	Fő	58,00	67,00	51,00	59,00	77,00	83,00
	%	10,19%	12,32%	11,02%	12,22%	13,14%	11,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	73,00	68,00	43,00	45,00	66,00	86,00
	%	12,83%	12,50%	9,29%	9,32%	11,26%	11,94%
51-55 év (TS 044)	Fő	59,00	53,00	44,00	61,00	55,00	76,00
	%	10,37%	9,74%	9,50%	12,63%	9,39%	10,56%
56-60 év (TS 045)	Fő	103,00	83,00	59,00	63,00	56,00	85,00
	%	18,10%	15,26%	12,74%	13,04%	9,56%	11,81%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	58,00	68,00	82,00	84,00	79,00	108,00
	%	10,19%	12,50%	17,71%	17,39%	13,48%	15,00%

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	47,98%	49,08%
2016	41,54%	46,46%
2017	43,41%	51,24%
2018	40,99%	51,01%
2019	36,69%	53,02%
2020	50,14%	51,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	569	23	4,04%	182	31,99%	364	63,97%
2016	544	35	6,43%	169	31,07%	340	62,50%
2017	463	40	8,64%	144	31,10%	279	60,26%
2018	483	40	8,28%	147	30,43%	296	61,28%
2019	586	45	7,68%	156	26,62%	385	65,70%
2020	720	31	4,31%	208	28,89%	481	66,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	229	210
2016	242	227
2017	256	137
2018	252	95
2019	190	62
2020	385	57

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	569	39

2016	544	28
2017	463	27
2018	483	33
2019	586	36
2020	720	37

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása.

A mélyszegénységben élők foglalkoztatása alapvetően a közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódva történik meg. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény alapján a nemzetiséghez tartozás egy különleges adat, azaz romának csak az tekinthető, aki magát a népszámláláson, a szavazásnál, az iskolában, az önkormányzatnál annak vallja.

A 2011-es népszámlálás során a lakosság 1,9%-a vallotta magát a cigány (románi, beás) etnikai kisebbséghez tartozónak, amely nagyjából félezer főt jelent. A Polgármesteri Hivatal tájékoztatása alapján a Roma kisebbségi önkormányzat becslése szerint a cigányok a város lakosságának 10%-t teszik ki.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén szintén nehezíti, esetenként megakadályozza a munkavállalást. A foglalkoztatás területén tapasztalható megkülönböztetés esetén, az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevétele mellett, kiemelten az egyenlő bánásmód elvének megfelelően szükséges kialakítani azt a jelzőrendszert, amely a hátrányos megkülönböztetés, a munkahelyi diszkrimináció eseteit fogadni képes és szükség esetén jogi segítségnyújtást tud biztosítani.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat ellátásaival, támogatásaival kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal járási hivatalok állapítják meg. Ezen ellátások a következők: az aktív korúak ellátása, az időskorúak járadéka, az ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), a közgyógyellátás (alanyi és normatív formák) és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Álláskeresési ellátásában részesülők száma a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatalának adatszolgáltatása alapján 2017-ben 146 fő, 2020-ban 226 fő, 2021-ben májusáig 190 fő. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosultak havi átlagos száma 2017-ben 33 fő, 2018-ban 37 fő és 2020-ban 33 fő.

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 4/2015. (II. 16.) önkormányzati rendelete 4. §-sa szerint a szociálisan rászorult személyek részére az e rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén, pénzbeli és természetbeni ellátás formájában települési támogatás nyújtható.

Pénzbeli ellátás típusai a rendkívüli települési támogatás, a temettetés költségeihez nyújtott települési támogatás, a gyógyszerkiadáshoz nyújtott települési támogatás, a tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatás és a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás.

2022. évben összesen 465 fő részesült rendkívüli települési támogatásban, mely adatok magában foglalják a krízis támogatásokat is, melyek évente egy alkalommal nyújtható. 2022. évben mindösszesen 21 fő részesült temetéshez nyújtott települési támogatásban, 10 fő 50 ezer, 2 fő 30 ezer és 9 fő 20 ezer forint összegű támogatásban részesült. 2022. évben a gyógyszerkiadáshoz nyújtott támogatást 37 fő vette igénybe. Tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatásban 2022. januárban 14 fő, decemberben 11 fő részesült, havi átlag tekintetében 16 fő részesült ezen ellátásban. Lakbértámogatása adatai 2022-ben összesen 19 fő részesült ilyen ellátásban.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás természetbeni ellátás formájában biztosított, a közüzemi szolgáltató részére kerül utalásra. Eseti támogatásként rendkívüli települési támogatásban részesülnek a szociálisan rászorult személyek. Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban 2022. évben mindösszesen 139 háztartás részesült.

2003 óta pedig önként vállalt feladatként támogatást nyújt a hulladékszállítási és kezelési közszolgáltatási díj megfizetéséhez, illetve mentesítette a díj megfizetése alól a 70 éven felüli egyedül élő személyeket. 2022. évben 948 fő részesült támogatásban 2023. évben pedig 967 fő.

A települési támogatásról szóló 4/2015. (II.16.) önkormányzati rendelet 2022. november hó 20. napjától módosult abban a tekintetben, hogy az egy főre jutó jövedelem jelentősen megemelkedett a rendkívüli települési támogatás, a temetés költségeihez nyújtott települési támogatás, a gyógyszerkiadáshoz nyújtott települési támogatás, a lakhatáshoz nyújtott települési támogatás tekintetében. Új ellátási forma a fűtési költségekhez nyújtott települési támogatás.

Egyszeri települési támogatás nyújtható fűtési költséghez, elsősorban pénzbeli szociális ellátás formájában azon szociálisan rászoruló háztartások részére, akik lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban nem részesülnek. A háztartás tagja által lakott ingatlan fűtése történhet: villanyáram-, a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, vagy egyéb szilárd tüzelőanyaggal, melynek költségéhez kérelemre igényelhető a támogatás.

Támogatásra az a személy jogosult, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 250%-át, egyszemélyes háztartás esetén 400%-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A fűtési költséghez nyújtott egyszeri települési támogatás összege a jogosult részére egyszemélyes háztartás esetében 40.000.-Ft, több személyes háztartás esetén 30.000.-Ft. **2022. évben 146 háztartás részesült ebben a támogatásban. Egyszemélyes háztartás esetében 110 fő, többszemélyes háztartás esetében 36 család részesült települési támogatásban.**

Lakóingatlant érintő tűzkár enyhítésére nyújtott települési támogatás az életvitelszerűen lakott lakóingatlant érintő tűzkár enyhítésére települési támogatás nyújtható az adott lakcímen tulajdonjoggal rendelkező károsultnak. A lakóingatlant érintő tűzkár enyhítésére nyújtott települési támogatás összege – jövedelemtől függetlenül – a kár mértékétől függően minimum 30.000.- Ft, de legfeljebb 150.000.- Ft.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	569	3,27%	143	25,13%
2016	544	3,12%	172	31,62%
2017	463	2,60%	146	31,53%

2018	483	2,64%	140	28,99%
2019	586	3,30%	195	33,28%
2020	720	4,20%	226	31,39%

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	126	22,14%	n.a.	-	269	47,28%
2016	112	20,59%	n.a.	-	284	52,21%
2017	99	21,38%	116	25,06%	245	52,92%
2018	95	19,67%	117	24,15%	235	48,65%
2019	97	16,55%	106	18,02%	292	49,83%
2020	104	14,44%	119	16,57%	330	45,83%

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	33
2018	37
2019	35
2020	33
2021	31

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a

lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Jászberényben a lakásállomány növekedése tapasztalható 2018 és 2020 között, 12291 lakásról 12441 lakásra emelkedett a szám (150 db).

Jászberény Városi Önkormányzat tulajdonában a Jászberényi Vagyongkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. 2021. évben elfogadott beszámolója alapján összesen 134 darab lakás van, melyből 95 bérlemény lakott, 39 pedig üres. Az önkormányzati tulajdonú lakások száma elenyésző a teljes lakásállományhoz képest, mindössze alig éri el az összes lakásállomány 0,01%-át. A lakások közül 11 db komfort nélküli, 32 darab összkomfortos, 82 db egyedi gázos és 9 lakás összkomfortos.

Lakások számának változása Jászberényben a JÁSZBERÉNY VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT Az önkormányzati tulajdonú lakásokon a JVV NZrt. beszámolója szerint felújításokat szeretnének eszközölni, többek között az energetika, a tetőszerkezetek és a homlokzati felújítások tekintetében.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	12246	23	2	44,33%	88,96%	99,93%
2016	12242	14	1	44,23%	89,82%	100,00%
2017	12271	49	4	44,15%	89,62%	100,00%
2018	12291	45	4	43,98%	89,47%	98,70%
2019	12337	60	5	43,84%	89,78%	99,08%
2020	12441	119	9	43,59%	90,38%	98,18%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Bérlakások száma 2020-ban a lakásállomány 1,69%- át tette ki. A bérlakások száma 2017-ben csökkent 19,7 %-kal (9 db-al). 2022-ben az önkormányzat tulajdonában 136 ingatlan van, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma: 11 darab.

Az önkormányzatok tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletének szabályairól, a lakberek mértékének megállapításáról szóló 22/2011. (VI.9) sz. önkormányzati rendelet 2. számú és 3. számú melléklete alapján az önkormányzat tulajdonában összességében **2022-ben 136 bérlakás van**. A bérlakások nem kizárólagosan szociális alapon kerülnek kiutalásra.

2022-es állapot szerint a bérleti módot tekintve az alábbiak szerint oszlik meg a 136 bérlemény: **96** bérlakás szociális rászorultság alapján kerül kiutalásra, 36 költségelven kiutalt bérlemény és 4 felújítandó önkormányzati lakás van.

Az első lakáshoz jutók igényelhetnek támogatást helyi rendelet alapján. Az *otthonteremtés önkormányzati támogatásáról* szóló 20/2012 (IV.12.) önkormányzati rendelet alapján egyszeri legfeljebb 1.000.000,-Ft összegű kamatmentes, visszatérítendő támogatásban részesíthetők a Jászberény közigazgatási területén

lakóingatlant vásárolni, vagy építeni szándékozó 40. életévüket be nem töltött házastársak, gyermeküket egyedül nevelő személyek, és egyszeri legfeljebb 3.000.000,-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesíthető a Jászberény közigazgatási területén lakóingatlant vásárolni, vagy építeni szándékozó, olyan szakképesítéssel rendelkező szakember, mely szakemberekből tartós hiány mutatkozik.

Az otthonteremtés önkormányzati támogatásáról szóló 20/2012 (IV.12.) önkormányzati rendelet 2/A § (1) bekezdés alapján a jászberényi székhelyű vagy telephelyű munkáltatónál foglalkoztatott szakember részére - legfeljebb a (4) bekezdésben foglalt mértékű támogatással - kedvezményesen biztosíthat az önkormányzat - a Képviselő-testület által e célra kijelölt - építési telket, lakóépület megépítése céljából. A támogatás formája az építési telek nettó – általános forgalmi adó nélkül számított – forgalmi értékéhez viszonyított kedvezmény. 2021. év folyamán mindösszesen 71 otthonteremtési támogatással kapcsolatos ügyirat keletkezett.

Az otthonteremtési önkormányzati támogatással kapcsolatos feladatok ellátása biztosított volt 2022. évben is a tárgy évi költségvetési rendelet e célra megjelölt előirányzatára tekintettel. 2022. évben megítélt támogatás az alábbiak szerint alakult:

Hiányszakmában dolgozók részére 2 esetben visszatérítendő önkormányzati támogatásra irányulóan jött létre támogatási szerződés összesen 2 millió Ft összegben, míg ugyanezen támogatási forma tekintetében 2 esetben került sor elutasításra.

Hiányszakmában dolgozók részére 5 esetben vissza nem térítendő önkormányzati támogatásra irányulóan jött létre támogatási szerződés összesen 6,5 millió Ft összegben, míg ugyanezen támogatási forma tekintetében 1 esetben került sor elutasításra.

b) szociális lakhatás

A bérlakásokból 2022-ben 11 komfort nélküli, 34 komfortos, 81 egyedi gázos és 10 összkomfortos.

A megüresedő szociális bérlakások mindegyike pályázati úton, az önkormányzatok tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletének szabályairól, a lakberek mértékének megállapításáról szóló 22/2011. (VI.9.) sz. önkormányzati rendelet 6. § (4)-(6) bekezdés alapján kerül kiutalásra. A pályázatok a JVV Nonprofit Zrt. részére kell eljuttatni, majd a rendelet 5. mellékletében található pontrendszer alapján a Humán Erőforrás Bizottság állapítja meg az önkormányzati lakásra való jogosultságot.

A Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. adatszolgáltatása szerint a bérlakásokat tekintve 2022-ban 11 komfort nélküli, 34 komfortos, 81 egyedi gázos és 10 összkomfortos. Az üres lakások száma 40, ezek főként a Faiskola u. 5. és Faiskola u. 7. szám alatti lakások.

Krízishelyezéssel kapcsolatos támogató döntés 2021-es évben 5 esetben született. Krízis lakás vonatkozásában a vonatkozó időszakban hosszabbítási kérelmek száma 8 db volt, melyből 7 db hosszabbítási kérelem elfogadására került sor.

A bérlakások szobaszámát tekintve többségben 1 szobás lakások vannak. A többi lakás elosztása a táblázatban látható: (2022. évi adatok)

Szobaszám	Lakás (darabszám)
1	72
1+1/2	15
2	25
2+1/2	17
3	2
4	1
1+2x1/2	4
Összesen:	136

A bérlakások nagyságát a következő táblázat mutatja: (2022. évi adatok)

Lakásnagyság	Lakás (darabszám)
21 m ²	1

25-31 m ²	8
33 m ²	45
34-40m ²	14
40-50m ²	19
50-60m ²	34
60m ² -es és fölötti	14
Összesen:	136

b) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Legfőképpen a Neszűr tanya területén fordul elő, hogy nem lakáscélú ingatlanok állandó lakóhelyül szolgálnak.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma és (pénzbeli természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	1446	1866
2018	1815	2937
2019	1146	2787
2020	1185	2798
2021	1261	1201
2022	700	2023

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő támogatások közül megemlítendő, hogy 2003 óta az önkormányzat önként vállalt feladatként támogatást nyújt a hulladékszállítási és kezelési közszolgáltatási díj megfizetéséhez a szociálisan rászoruló háztartások számára, illetve mentesíti a díj megfizetése alól a 70 éven felüli, egyedül élő személyeket. 2021-ben 961 fő idős személy részesült pénzbeli támogatásban.

Az önkormányzat a települési támogatás keretében biztosít támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

A Jászberény Városi Önkormányzat jelenleg is nyújt lakhatási támogatást a szociálisan rászorult személyeknek az általuk lakott lakás rendszeres fenntartási költségeinek viseléséhez a települési támogatásról szóló 4/2015. (II. 16.) önkormányzati rendeletben meghatározott, lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás formájában villanyáram-, víz- és gázfogyasztás, távhő-szolgáltatás, csatornahasználat, szemetszállítás díja, bérleti díj, tüzelőanyag költségéhez elsődlegesen természetbeni támogatásként, mivel annak folyósítása a szolgáltató részére történik, a támogatás összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató írja jóvá.

Lakásfenntartási támogatásban 2022. évben mindösszesen 139 háztartás részesült.

A lakásfenntartási támogatások kifizetése vonatkozásában szükséges elmondani, hogy annak kifizetésére utólag, a tárgy hónapot követő hónap 5. napjáig kerül sor. A szolgáltatóhoz utalt támogatás összegével csökkentett összegű számlát kap kézhez a támogatásra jogosult fél.

A támogatás átutalásával párhuzamosan a szolgáltató részére a támogatásban részesültekről, a szükséges adataikkal együttesen nyilvántartás kerül megküldésre a szolgáltató részére a támogatás jóváírása érdekében.

Közművenkénti bontásban az MVM vonatkozásában elmondható, hogy tárgy évben 71 háztartást érintően 785 támogatás átutalására került sor. A FŐGÁZ részére 41 háztartást érintően 454 támogatás átutalására került sor. A JVV NZrt. részére 4 háztartást érintően 35 támogatás vonatkozásában, a TRV részére 2 háztartás vonatkozásában 22 esetben, míg tüzelőanyaghoz kapcsolódó lakástámogatási kiadásban 21 háztartás részesült 229 tételben. Lakhatáshoz kapcsolódó támogatás vonatkozásában 2022. évben mindösszesen 2.187 tétel került kifizetésre.

Bérleti díjhoz jelenleg önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan, nem önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan bérlője kérhet támogatást bérleti szerződés becsatolása mellett. E rendelet 6. § (1) bekezdés d) és e) pontjaiban foglaltakra tekintettel lakhatást segítő egyszeri támogatás rendkívüli települési támogatás keretében jelenleg is igényelhető rendkívüli eseményre (elemi kár), krízishelyzetre (nagy összegű közüzemi díjhátralék) tekintettel. Rendkívüli esemény esetén akkor, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem, egyedül élő esetén havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének háromszorosát, krízishelyzetnél 400%-át. Ezen egyszeri támogatások a rendelet 6. § (3) bekezdése szerint évente egy alkalommal nyújthatók. A támogatás mértéke legfeljebb a szociális vetítési alap összegének háromszorosa lehet.

Lakbérttámogatás a bérlő lakásbérleti költségei – mint folyamatosan megjelenő állandó költség - mérséklése érdekében került bevezetésre 2017. július hó 14. napjától, hogy segítse lakhatásának megoldását, a lakás bérleti díjának megfizetését. E támogatási forma azon természetes személyek részére nyújtható, akik Jászberényben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek és életvitelszerűen is Jászberényben élnek, olyan élethelyzetbe kerültek, hogy lakhatásukat átmenetileg vagy huzamosabb időre nem önkormányzati, nem állami tulajdonban lévő bérlakásban tudják megoldani és bérleti szerződéssel rendelkeznek. 2018. évben a támogatásban 17 fő részesült, 2021. évben 11 fő részesült, 2022-ben 19 fő részesült.

A jelenlegi lakhatási támogatási rendszer kiegészítése lakbérttámogatással elsődlegesen azon szociálisan rászoruló személyek részére jelentene támogatást, akik szociális bérlakás igénylésére jogosultak lennének az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletének szabályairól, a lakbérek mértékének megállapításáról szóló 22/2011. (VI. 9.) önkormányzati rendelet szerint, de nem tudunk részükre lakást biztosítani, ezért önerőből kell megoldaniuk (átmenetileg, időszakosan, hosszabb távon) bérlet útján lakhatásukat. Részükre támogatás nyújtása indokolt lakhatásuk megoldása, hajléktalanság elkerülése érdekében, tekintettel arra is, hogy a hajléktalan személyek ellátásáról is gondoskodni kell: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) 6. §-a szerint a hajléktalan személyek ügyében szociális igazgatási eljárásra az a szociális hatáskört gyakorló szerv illetékes, amelynek illetékességi területét a hajléktalan személy az ellátás igénybevételekor nyilatkozatában tartózkodási helyeként megjelölte. A szociális törvény 7. §-a szerint a települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.

f) eladósodottság

Adósságcsökkentési támogatásban nem részesül senki a településen, azonban a szociális törvény 55/C. § (2) bekezdés szerint az adósságkezelési szolgáltatás 40.000 fő alatti települések esetében nem kötelező feladat.

Rendkívüli települési támogatás keretében – mint igazolt többletkiadáshoz - a szociálisan rászoruló személyek eseti támogatást kérhetnek közüzemi díjhátralék, nagy összegű közüzemi díjhátralék rendezéséhez, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás visszakapcsolásának költségéhez támogatást természetbeni ellátás formájában, a szolgáltató részére történő utalással.

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben – gondoskodik az elhunyt személy közkölségén történő eltemettetéséről, amennyiben az elhunytak nincs

vagy nem található hozzátartozója, ill. abban az esetben, ha a hozzátartozó személy nem (tud) gondoskodik az elhunyt eltemetéséről.

A halálesetről való tudomásszerzést követően az eljáró szerv megvizsgálja, hogy van-e, illetőleg fellelhető-e az elhunyt személy eltemetésére köteles személy [1999. évi XLIII. törvény 20. § (1) bek.] Amennyiben nincs, vagy a kötelezhető személy a temetésről nem tud gondoskodni és nyilatkozatba foglalva kéri az elhunyt közkölségen történő eltemetését, szükséges a köztemetésről gondoskodni. Az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti települési önkormányzat a költségeket hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy az eltemetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi.

Az elhunyt személy elhalálása időpontjában fennálló lakóhelye szerinti települési önkormányzat a köztemetés költségét a köztemetést elrendelő önkormányzatnak megtéríti.

2021. évben (50 db) az előző évhez képest (51 db) stagnált a köztemetések száma. Az előző évhez hasonlóan elmondható, hogy általában nem hozzátartozó hiányából fakadóan, hanem a hozzátartozók anyagi helyzetéből eredően kérvényezték a köztemetést.

2022. évben 24 fő tekintetében intézkedett az önkormányzat köztemetésről. Az előző évhez képest csökkenést mutat a köztemetések száma. A 24 főből 8 fő volt jászberényi lakos.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Kormányablak Osztálya tájékoztatása szerint Jászberény város külterületi lakosainak száma 2021. január hó 01. napjának adatai alapján 2140 fő.

Alsómuszáj tanya: 141 fő, Borsóhalmi tanya 4 fő, Érpárt tanya: 26 fő, Felsőmuszáj tanya: 82 fő, Hajta tanya: 67 fő, Jászberény-Pórtelek tanya: 282 fő, Meggyespele tanya: 38 fő, Necső tanya 12 fő, Négyszállás tanya: 48 fő, Neszűr tanya: 721 fő, Öregerdő tanya 127 fő, Peres tanya: 1 fő, Réti tanya: 1 fő, Szentimre tanya: 52 fő, Tőtevény tanya: 192 fő, Újerdő tanya: 308 fő, Zagyvaparti tanya: 35 fő és Zsombikos tanya: 2 fő.

A KSH adatszolgáltatás alapján 2008-ban elkészült kartogram megjelölte a településen található szegregátumokat és veszélyeztetett területeket. Szegregátumként definiálta, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül egyaránt 35% felett van.

A szegregációs térkép ráirányítja a városvezetés és az érintett intézményvezetők figyelmét azokra a területekre, ahol nagyobb figyelmet szükséges fordítani a társadalmi átalakulás folyamataira (elsősorban a gyermekek védelme érdekében), valamint az épített és természeti környezet jellemzőire, annak érdekében, hogy az elkülönülés és leszakadás folyamata megálljon, illetve megfordítható legyen.

A KSH 2011-es népszámlálás adatszolgáltatása szerint a 35% feletti szegregációs mutató értékek alapján lehatárolt, 50 főnél nagyobb lakosságszámú összefüggő területek (szegregátumok) száma Jászberényben **egy**, a Faiskola utca 5-7. szám.

a. Faiskola utca és környéke

A területet a 2008-as KSH adatszolgáltatás nem jelölte szegregátumként, 2016-ban megfelelt a szegregációs mutatónak, ugyanakkor az ismert, átlagosnál jóval kedvezőtlenebb körülmények miatt Jászberény városa figyelmet fordít erre a veszélyeztetett területre.

A Faiskola utca a Kossuth Lajos utcára merőlegesen, a vasúti pályával párhuzamosan húzódik.

A Faiskola utcában összesen 46 önkormányzati bérlakás volt (mind szociális alapon kiutalt) és jelentősen felhalmozódtak a társadalmi problémák az évek során. A bérlakások közül 20, illetve 26 egy-egy társasházban található (Faiskola utca 5. és Faiskola utca 7.)

A 2008 óta eltelt időben a város szociális városrehabilitációs célú integrált beavatkozás végrehajtásával (ÉAROP pályázat) próbált a probléma súlyosságán enyhíteni – a projekt forrás hiányában nem valósult meg. A városvezetés a későbbekben a Faiskola utcai szegregátum körülményeinek javítása érdekében pályázatot nyújtott be a **TÁMOP 5.3.6 Komplex telep-program** pályázati kiírásra. A program által megfogalmazott programelemek a szociális felzárkózást, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, közösségfejlesztést, az oktatást fejlesztését és a foglalkoztatási hátrányok leküzdését egyaránt szolgálják. Ennek keretében jött létre a Csillagház Cserhaj közösségi ház, ami nem csak a Faiskola út lakosait, de a Neszűr hátrányos helyzetű lakosságát is szolgálja. 2015. júniusban készült el, a projekt novemberben zárul és utána indul egy-egy éves fenntartási időszak veszi kezdetét.

Fontos feladat a mélyszegénységben élők részére közösségépítő, közösségfejlesztő programok folytatása a TÁMOP-5.3.6-11/1 „Komplex telep-program” közösségi beavatkozási terv keretén belül. Cél a kialakult csoport megerősítése új tagok bevonásával.

A Faiskola út 7. szám alatti épülete teljes egészében kiürítésre került - itt 25 olyan egyszobás lakás van, ahol még kályhával fűtöttek a lakók. A Jászberény Városi Önkormányzat pályázatot nyújtott be a TOP 4.3.31-16 „Leromlott városi területek rehabilitációja”, c. pályázati felhívásra, mely lehetőséget biztosít a város szegregált településrészében, a Faiskola u. 5-7. szám alatti épületek felújítására. A pályázat keretében a Faiskola u. 7. szám alatti épület szinte teljes, míg az 5. szám alatti épületben található önkormányzati bérlakások részbeni felújítása valósulhat meg.

A Faiskola út 5-ben a lakások komfortosabbak és az épület továbbra is bérházként működik. Itt a társadalmi összetétel eltérő (kisebb arányban vannak jelen a hátrányos helyzetűek), mint a Faiskola u. 7-ben. A Faiskola út 5-ben jelenleg 18 lakás van, amiből 15 lakott, 3 üres.

A TOP.5.2.1. kódszámú A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Jászberényben projekt Jászberény Városi Önkormányzat által vezetett Konzorcium jelen támogatási kérelmében a korábbi TÁMOP 5.3.6 Komplex telepprogram célterületein szeretné korábban megkezdett munkát folytatni, az elért eredményekre alapozva, a megszerzett tapasztalatokat felhasználva tovább vinni az akcióterületeken élő közösség fejlesztését. A Projekt két fő helyszíne a Faiskola utca szegregátum és a Neszűr 3-4. dűlője, mindkét helyen rendelkezünk a szükséges infrastruktúrával a program tevékenységeinek lebonyolítására.

b. Neszűr

A város legjelentősebb szegregációs problémái nem a belvárosban, hanem a város külterületén jelentkeznek, azon belül is a **Neszűr** területén.

A Neszűr a 31. számú főútról 12 dűlőúton keresztül lehet megközelíteni. Ezek közül csak a városhoz legközelebb eső, úgynevezett 0. út van leburkolva, de ez sem tart egészen a záró kereszttűig.

A területen megoldott az orvosi ügyeleti, védőnői és egyéb, idősek ellátását szolgáló (anyagondnoki szolgálat) ellátás.

A dűlőutakat merőlegesen járasok keresztezik. Gyakorlatilag tehát szinte valamennyi terület feltáró útvonal homokos földút. A városba való bejutást biztosító buszos tömegközlekedés a 31. sz. főúton érhető el, ahol három buszmegálló áll a helyi lakosok rendelkezésére. A kerékpáros közlekedés feltételei jók, mivel a főúttal párhuzamosan kerékpárút vezet, amely az egész terület összeköttetését biztosítja a várossal.

Hajtaig az elektromos hálózat nem ér el, ezért az ott lakók rákényszerülnek a házi aggregátoros áramfejlesztésre. A vezetékes ivóvíz-szolgáltatás egyik területrészen sem elérhető, a legközelebbi nyilvános közkifolyó is több kilométerre található, a 31. sz. főút mellett, a MOL benzinkúttal szemben. A szennyvíz- és csapadékvíz elvezető csatornahálózat hiányzik.

A területen két bolt van, az egyik Neszűrben, a másik az Öregerdő területén. A területen nincs iskola, a gyerekek sokszor több kilométernyi gyaloglás után érik el a főút mellett található buszmegállót, ahonnan

megfelelő gyakorisággal járó helyközi járatokkal érik el az iskolát, óvodát. A terület közösségi életét (Hajta, Neszűr, Öregerdő) a Baráti Egyesület szervezi. A szervezet és egyben a közösségi élet központja az önkormányzati tulajdonú Öregerdei Gyerektábor, amely felújításra szoruló fűthető épületekkel rendelkezik és a nyári időszakban eredeti funkciójában üzemel.

Az civil szféra az eddigiekben is sokat tett a terület problémáinak megoldása érdekében.

Kiemelkedő a Vöröskereszt helyi szervezetének tevékenysége. A szervezet kezdeményezésére 2003-ban átfogó szükséglet felmérés történt, amely alapján kidolgozásra került a beavatkozási feladatstatisztika.

Az Öregerdei gyermektábor felújítása elsősorban a Neszűrben lakó fiatalok számára jelent közösségi teret, az épület felújítása, közösségépítésre és fejlesztésre alkalmassá tétele az Önkormányzat célja. Az infrastrukturális beruházás szolgáltatás kiépítésével együtt jár, amely képes az ott élő családokkal közös, értéktérítő munkát végezni, az ott élő gyermekeket összefogni, társadalmi felzárkóztatásukat elősegíteni.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Önmagában a Neszűr 431,5 hektáros területén hivatalosan 310 bejelentett lakos volt 2003-ban, míg 2018-ban 705 fő volt bejelentkezve.

Az itt élő családok többsége szegényes körülmények között él, a szülők jelentős része munkanélküli és a gyermekek után járó szociális juttatások képezik a család jövedelmét.

A 2018-as adatok szerint a Neszűrben a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban 18 család, lakbértámogatásban 2 család részesül.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 2018. év augusztus havi adatok alapján 57 családban 128 gyermek kap az alábbi felosztásban: 1 gyermekes 20 család; 2 gyermekes 15 család; 3 gyermekes 12 család; 4 gyermekes 8 család és 5 gyermekes 2 család.

A 2022-es év december havi adatai szerint a Neszűrben a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban 14 család, lakbértámogatásban 1 család részesül.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 2022. év november havi adatok alapján 47 családban 102 gyermek kap az alábbi felosztásban: 1 gyermekes 22 család; 2 gyermekes 9 család; 3 gyermekes 6 család; 4 gyermekes 7 család és 5 gyermekes 2 család, 6 gyermekes 1 család.

Korösszetételt tekintve jelentős a gyermekek száma és az egyedülálló időskorúak jelenléte. Ez meghatározza a területen szükséges szociális és egészségügyi ellátórendszer jellegének szükségességét.

A területről a gyermekek a város óvodáiba, iskoláiba. Városba történő bejutásuk egyénileg, illetve a helyközi járatokkal valósul meg.

Tekintve, hogy a város az elmúlt években több, a város más szegregátumaira, szegregálódó területeire vonatkozó beavatkozást is foganatosított, amely eredményeként a városban az alacsony státuszú lakosság lakóhelyváltozása történt meg, így indokolt a Neszűr településrész átfogó koncepciójának újra gondolása. Az utóbbi években megnövekedett népességszám indokolja, hogy a kialakult közbiztonsági, egészségügyi, stb. helyzetre, valamint a terület fejlesztésére külön terv készüljön.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A projekt másik akcióterületén, a külterületen elhelyezkedő Neszűrben élő célcsoporttagok tekintetében a hosszú távú cél a jelenleg mintegy vadtelepként működő terület meghatározó átalakítása. A 420 ha-os terület alapvetően mezőgazdasági adottságokkal, nagy mennyiségű, kiaknázatlan erőforrással bír. Az ott élő társadalmi felzárkózásra képes vagy képessé tett személyek városi környezetbe költözésének lehetőségeit fel kell tárni. A bevont személyek közül minél több embernek kell tudnunk támogatást nyújtani a szociális munka eszközeivel, hogy javítsuk alapkompenciáikat és minél magasabb szintű önállósági képességet alakítsunk ki bennük. A komplex közösségfejlesztést szolgáló program céljainak meghatározásához elengedhetetlen a háttérben meghúzódó szükségletek és problémák megértés. Erre lehetőséget kínál a problémafa, amely a szegregátum gyengeségeit rendezi logikai, ok-okozati összefüggésbe a lezajlott felmérések alapján. A gyengeségek közti logikai kapcsolat egy központi problémában öltött testet a problémaelemzés során, ez pedig a Faiskola utca 5., 7. fokozatos társadalmi-gazdasági leszakadása a város többi részétől, aminek háttérében a telepszerű városrész kedvezőtlen élet- és lakáskörülményei állnak.

Ennek okai sokfélék, de alapvetően négy csoportba rendezhetők – ezekre reagálhatnak a tervezett beavatkozások. A városrészben kiemelten magas az önkormányzati tulajdonú, leromlott állapotú lakások aránya, amelyeket a rászorulóknak szociális bérlakásként vehetnek igénybe. Mindez az alacsony képzettséggel és gazdasági aktivitással jellemezhető lakosság koncentrációját eredményezi, ami egyfajta öngerjesztő hatásként tovább mélyíti a városrész társadalmi szegregációját. A halmozottan hátrányos helyzetű lakosság számára nyújtott humán szolgáltatások minősége - az elmúlt időszak jelentős fejlesztései ellenére - egyes intézmények esetében továbbra sem megfelelő. A városrehabilitációra irányuló projekt szükségességét tehát egyértelmű társadalmi igények, elvárások indokolják. Amennyiben az egyes projektelemek szükségességét vesszük figyelembe, akkor a társadalmi igényeken kívül az érintett épületek, intézmények és közterületek műszaki állapota is előtérbe kerül. Kiemelten fontos a telep lakosságának megfelelő szociális ellátása - mind a számukra nyújtott szolgáltatások, mind a pénzbeli támogatások szempontjából. A Faiskola utca szociális városrehabilitáció általános, átfogó célkitűzése a társadalmi-gazdasági leszakadás megállítása a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javításával. A város Faiskola utca szegregátumában tervezett infrastrukturális beruházásokra és társadalmi együttműködést szolgáló beavatkozásokra építve megvalósítható a hanyatló státuszú Faiskola utca területi és szociális rehabilitációja. A szegregátum alacsony társadalmi státuszú lakosságának felzárkóztatásához olyan infrastrukturális, lakhatási fejlesztések és programok megvalósítása szükséges, amelyek elsősorban a lakókörnyezet és az életminőség javítását célozzák meg. A pozitív társadalmi folyamatok beindításához a közösségi ház további bővítése mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a környezet funkcionális megújítására is. Az érintett közösség aktivizálása, bevonása szükséges a helyi és városi szintű folyamatok, fejlesztések sikeréhez. A tartós felzárkózás egyik fontos eszköze a munkaerő-piac (re)integráció, amelynek alapja a helyi társadalmi tőke, a belső erőforrások fejlesztése. Továbbá kiemelt figyelmet kell fordítani a szegregátum nagy létszámú fiatal korosztályára, akik számára biztonságos, a kreativitást elősegítő és a hátrányokat kompenzáló környezetet, szolgáltatásokat kell biztosítani. Mindez hozzájárul a telepi környezetből adódó hátrányok kompenzálásához, az egyre nagyobb mértékben jelentkező szociális problémák felszámolásához és a társadalmi kohézió erősödéséhez.. Hosszú távon az anti-szegregációs szempontokat maximálisan figyelembe vevő lakás-kiutalási rendszerrel az is elérhető, hogy a hátrányos helyzetű népesség minél nagyobb hányada kerüljön integrált lakókörnyezetbe, amivel javulhat a Faiskola utca városon belüli megítélése, és felszámolható a szegregált állapot.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	n.a.	14	5	8	629	100
2018	n.a.	14	5	8	626	96
2019	n.a.	14	5	7	584	64
2020	n.a.	14	5	7	554	73
2021	n.a.	13	5	7	357	85

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátásról szóló adatközlések 2015-2021 között állnak rendelkezésre. Az orvosi ellátás helyzete nem változott sem a felnőttek, sem a gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások számát illetően. A felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma évekig nem változott, 15, 2015-ben 14 lett a szolgáltatások száma, míg a házi gyermekorvos körzetek száma 5. Fogorvosi körzetek száma 6 db.

A közgyógyellátásra jogosultak száma 2015-2022 között viszonylag állandó képet mutat, 500 fő körül van az érintettek száma, 2022-ben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal adatszolgáltatása alapján 518 fő jogosult közgyógyellátásra.

A közgyógyellátás területén figyelemmel kell lenni arra, hogy a lehetőség minden potenciálisan érintett beteg számára közérthetően elérhető legyen.

Ápolási díjban 2015-2022 közötti adatok állnak rendelkezésre. 2022-ben 84 fő részére volt biztosított.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a HPV elleni védőoltás költségeinek átvállalásáról szóló 12/2010. (IV. 22.) önkormányzati rendelete alapján az önkormányzat a tárgyévben 13. életévüket betöltő leánygyermekek részére a humán papilloma vírus által okozott méhnyakrák és nemi szervi szemölcsök elleni négykomponensű védőoltást, 3 oltásból álló teljes oltási sorozatot térítésmentesen biztosítja a törvényes képviselő kérelmére.

A szűrővizsgálatok szervezésében az önkormányzat hatékonyan vesz részt (városi egészségnapok szervezése, EFI) és minden évben aktívan bekapcsolódik a lakossági tüdőszűrés szervezésébe.

Évek óta városunkban rendszeresen tüdőszűrés került megszervezésre a tüdőbetegségek, illetve a szív- és érrendszeri betegségek megelőzése érdekében. A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997.(XII.18) NM rendelet alapján Jászberényben évente nyáron tüdőszűrés van, 2 hónapon át átlapban 120 fő szűrésével közel 6000 fő lett szűrve. A szűrés a 40. életévet betöltött személyeknek térítésmentes. Mammográfiai szűrés évente van a Szent Erzsébet Kórházban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás esetében szükséges további adatfelmérés, amely a szükséges beavatkozások alapjául szolgálhat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A városban a közétkeztetést óvodákban, iskolákban az Eatrend Kft. végzi. A vállalkozói szerződés tartalmazza azokat a lényegi pontokat, amelyek a közétkeztetés minőségére vonatkoznak. A szerződés vonatkozó lényegi pontjai az étel minőségi ellenőrzése és a megfelelőségi szempontok nem teljesülése esetén az önkormányzat élhet szerződésbontási jogával. A közétkeztetésben a napi háromszori étkeztetés az OTH mindenkorai ajánlásainak figyelembevétele mellett történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A város elkészítette sport koncepcióját, amely 2020-2024 között határozza meg a sport területén elképzeléseit részletes feladattervvel.

A városban továbbra is számos olyan rendezvény kerül megszervezésre, amelybe a város lakossága bekapcsolódhat. Ezen programok és a különböző tematikus rendezvények más-más korcsoportra fókuszálnak. A város közvetve is nyújt támogatást, a különböző sportegyesületek támogatásával további csoportok számára teszi elérhetővé a sporthoz való hozzáférést, ezzel is támogatva a helyi kezdeményezéseket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Jászberény Városi Önkormányzat intézményein keresztül gondoskodik a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokról és a szakosított ellátásról. Az alapszolgáltatások keretén belül biztosított ellátások:

Jászberény közigazgatási területére kiterjedő illetékességgel: étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgáltatás, időskorúak és demens személyek nappali ellátása. A jászberényi járás közigazgatási területére kiterjedő illetékességgel jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működik. 2013. július hó 1. napjától kezdődően a fogyatékkal élők nappali ellátása biztosított az Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény telephelyén: Fogyatékkal Élők Nappali Ellátása.

Az Önkormányzat ápolást-gondozást nyújtó intézményében (idősek otthona) gondoskodik a tartós bentlakásos ellátásról Jász-Nagykun-Szolnok Megye közigazgatási területére kiterjedő illetékességgel. Emellett egyházi fenntartású szociális otthon is működik Jászberényben.

Az önkormányzat fenntartásában működő Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat bölcsődei intézményegységén keresztül gondoskodik Jászberény város közigazgatási területére kiterjedő illetékességgel az életkoruk alapján bölcsődei ellátásra jogosult, családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátásáról.

Az önkormányzat fenntartásában működő Jászberényi Család- és Gyermejjóléti Központ, amely az alapszolgáltatásokon belül ellátja a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A városban működő szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban nincs tudomás arról, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették volna, a város vagy valamely intézménye ellen ilyen jellegű eljárás nem indult.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pozitív diszkrimináció lehetőségeit, eddigi gyakorlatát szükséges áttekinteni a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül. Az egyes területeken jelentkező esetleges jó gyakorlatok esetében szükséges megvizsgálni azok adaptálhatóságát.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program „Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására” című, TÁMOP-5.4.9-11/1-2012-0018 számú „Szociális szolgáltatások fejlesztése Jászberényben,, elnevezésű projekt keretében cél Jászberény városban működő szociális alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása olyan szolgáltatás-koordináció kialakításával, mely a város lakosságának problémáira komplex megoldást nyújt, a felmerülő igényeknek megfelelően működő szolgáltatások összehangolásával. A szolgáltatásfejlesztő munkacsoport feladata Jászberény lakosságának szociális szolgáltatások iránti szükségleteinek áttekintése, elemzése, az igényekhez rendelhető szolgáltatási kapacitások helyzetelemzése, a város szociális alapszolgáltatásainak elemzése, fejlesztési tervek összeállítása, új szükségletdiagnosztikai eljárások, dokumentációs rendszer, módszertani eszköztár, valamint szakmai ajánlások előkészítése volt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)
--

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
8	1	46399	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen folyó közösségi élet számos területre koncentrál. A közösségi élet szinterei más városhoz hasonlóan az egyes intézmények köré szerveződnek sok esetben, így az óvodának, köznevelési intézményeknek fontos szerep jut ezen a területen. A város szervezésében több olyan közösségi rendezvény kerül megrendezésre, amelyek a város teljes lakossága részére elérhetőek. Kiemelhetőek azok a turisztikai szempontból is fontos attrakciók, mint a hagyományos Csángó Fesztivál, amely a település közössége mellett a távolabbi vidékek lakóit is a településre vonzza, de emellett elérhetőek a klasszikus kultúrákövetítő intézmények is, mint pl. a művelődési ház, vagy a Lehel Filmszínház is.

A városban több olyan kulturális létesítmény is működik, melyek nemcsak a városlakók igényeit szolgálják, hanem a környező települések lakossága is használja. A Jászkerület Nonprofit Kft.-hez tartozó Déryné Rendezvényház, a Lehel Filmszínház, az Ifjúsági Ház, valamint a Jász és a Hamza Múzeumok látogatói a szűkebb térség lakosságát is magukban foglalják. A Jászberényi Városi Könyvtár is fogad külső, a térségből érkező érdeklődőket. A Városi Könyvtár törekszik egy térségi könyvtári hálózat létrehozására. Az legjelentősebb térségi (regionális, akár országos) vonzerővel a Jászberényi Állat- és Növénykert rendelkezik Jászberényben.

Jelentős a civil élet is a városban. Sokféle területen működő civil szervezet lelhető fel a településen, amelyek a szabadidős tevékenységek szervezésén túlmenően célirányos fejlesztésekben is képesek lehetnek szerepvállalásra.

A településen lévő civil szervezetek tevékenység szerinti felmérése fontos feladat a következő időszakban, amely célja, hogy pontos kép alakuljon ki a településen tevékenykedő civil szervezetekről. Szükséges lehet olyan projektek szervezése, amelyek a civil partnereket és egyéb megvalósítókat kapcsolatba hoz egymással, hogy a helyi együttműködések erősödjének. Fontos, továbbá a civil szervezetek ellátási szerződés-kötésének elősegítése, helyzetbe hozása, nemcsak helyi pályázatokra való felkészítés.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nyílt etnikai konfliktusok nem tapasztalhatóak.

A település sajátossága továbbá a Neszűr településrész. Az itt tapasztalható konfliktusok alapja, hogy korábban a településrész aktív, zártkerti ingatlanokkal aktív hétvégi élettel bírt. A rendszerváltás utáni időszakban az ingatlanok használata visszaesett, sok házat elhagytak. A településrész érezhető romlását egyértelműen az újonnan beköltöző családoknak tulajdonították.

A fenti példák is mutatják, hogy a kialakuló, esetlegesen etnikai jelleggel is bíró konfliktusok megelőzése és megfelelő kezelése lehet a követendő példa. A településen működő roma nemzetiségi önkormányzat aktív bevonása célszerű minden olyan tevékenységbe, ahol a település egészét érintő problémák kerülnek megfogalmazásra.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi aktivitás megfigyelhető a településen. A Neszűr városrészrel kapcsolatban külön program indult el, ahol külső segítők mellett önkéntesek is részt vettek a munkában.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Roma Nemzetiségi Kulturális Nap 2022. szeptember hó 28. Lehel Film-Színház, Cigány népmesét feldolgozó zenés, táncos, interaktív mesejáték. Kiállítás, SziRom Szimfonikus zenekar koncertje. A zenekar elsősorban fiatal, cigány-roma származású, komolyzenét főiskolán, egyetemen tanult zenészekből áll.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente Roma napot tart a városban.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Jászberény város jelen van a helyi lakossági önszerveződések, civil élet. Évek óta a Dream Team szervez programokat kis gyermekeknek ünnepek kapcsán, ahol a belépőt adományként ajánlják fel. Jászberényi facebook csoportok alakultak jótékonykodással, adományozással kapcsolatban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Jászberény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2022. évben végzett munkájáról szóló tájékoztató alapján az RNÖ célkitűzései az alábbiakban foglalhatók össze:

- képviselni a nemzetiség alapvető érdekeit, jogait,
- közvetítő szerepet betölteni a helyi Önkormányzat és egyéb szervek, valamint a nemzetiségek között,
- elősegíteni a nemzetiség nehéz helyzetének megváltoztatását,
- segíteni a közfoglalkoztatás szervezését, felmérni a nemzetiségi lakosság életkörülményeit, lehetőségét, helyzetét,
- az oktatás és a nevelés területén segítséget nyújtani a hátrányos helyzetű gyerekeknek és szüleiknek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Hiányzó közösségi funkciók	Roma kulturális örökség feltérképezése szükséges Hagyományok felelevenítése, közösség formálás Közösségépítő programok folytatása
A leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja	Önsegítő csoportok kialakítása és csoportfoglalkozások megtartása a csoportközi konfliktusok enyhítésére
A térségi munkáltatók szemléletformálása és érzékenyítése a célcsoport élethelyzetét érintően	Foglalkoztatók felkészítését célzó programok, az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek
A hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése	Utazó szakember szolgáltatás helyszínen történő biztosítása
Komplex tehetséggondozás	Kora-gyermekkori, gyermekkorai és formális oktatáson kívüli fejlesztés és oktatás a szülők bevonásával, valamint az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok
A célcsoport sikeres munkaerőpiaci integrációjának	Foglalkoztathatóság szempontjából fontos

támogatása	kompetenciák felmérése és fejlesztése Egyéni álláskeresési tanácsadás Hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése
------------	---

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A rászoruló családok gyermekei rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, az önkormányzat rendkívüli települési támogatást is biztosít a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, a gyermeket gondozó család a gyermek iskoláztatásához, a gyermek óvodáztatásának költségeihez, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a gyermek egészséges fejlődése biztosításának költségeihez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szoruló család részére.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	12 625	13 632	26257	48,08%	51,92%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			704	2,68%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 929	1 723	3652	7,35%	6,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	356	339	695	1,36%	1,29%

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	19	n.a.
2017	36	n.a.
2018	30	n.a.
2019	23	105
2020	39	139
2021	34	113

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2013. szeptember hó 1. napjától a jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során - az ügyfél erre irányuló kérelme esetén – a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseire tekintettel megvizsgálja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását is, külön döntéssel állapítja meg, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tekintettel a szülő/gyám alacsony iskolai végzettségére (legfeljebb alafokú végzettség), a szülő/gyám alacsony foglalkoztatottságára, az elégtelen lakáskörülményekre, a nevelésbe vételre, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátásra.

A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztató alapján a múlt évben a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítására az előző évhez hasonlóan **13** gyermek esetében került sor (2021. évben 12, 2020. évben 12 gyermek, 2019. évben 16 gyermek esetében). **Nem került sor** egy gyermek esetében sem a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére és az elégtelen lakókörnyezetre, illetve lakáskörülményeire tekintettel került megállapításra (2020. évben 4 gyermek, 2019. évben 0); **13** gyermek esetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére és a szülők/egyik szülő alacsony foglalkoztatottságára tekintettel került sor a megállapításra (2021.évben 12, 2020. évben 8 gyermek, 2019. évben 16 gyermek esetében).

Hátrányos helyzet fennállásának megállapítására **205** gyermek esetében került sor (2021. évben 145, 2020. évben 224 gyermek, 2019. évben 197 gyermek esetében).

203 gyermek esetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére (2021. évben 143, 2020. évben 218 gyermek, 2019. évben 184 gyermek esetében), **2** gyermek esetében mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony foglalkoztatottságára tekintettel (2021. évben 2, 2020. évben 6 gyermek, 2019. évben 13 gyermek esetében).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	658
2017	572
2018	499
2019	358
2020	369
2021	363
2022	355

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok
K

A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztató alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a benyújtott kérelmek alapján a múlt évben **341 fő**, ebből **322 gyermek és 19 nagykorú fiatal** részére állapítottunk meg. Elutasító döntés ezévben sem született a gyermeket gondozó család jövedelmi, vagyoni viszonyaira tekintettel, 9 esetben került sor megszüntetésre családba fogadás, nevelésbe vétel elrendelése, illetve a család jövedelmi viszonyaiban bekövetkezett változásra tekintettel.

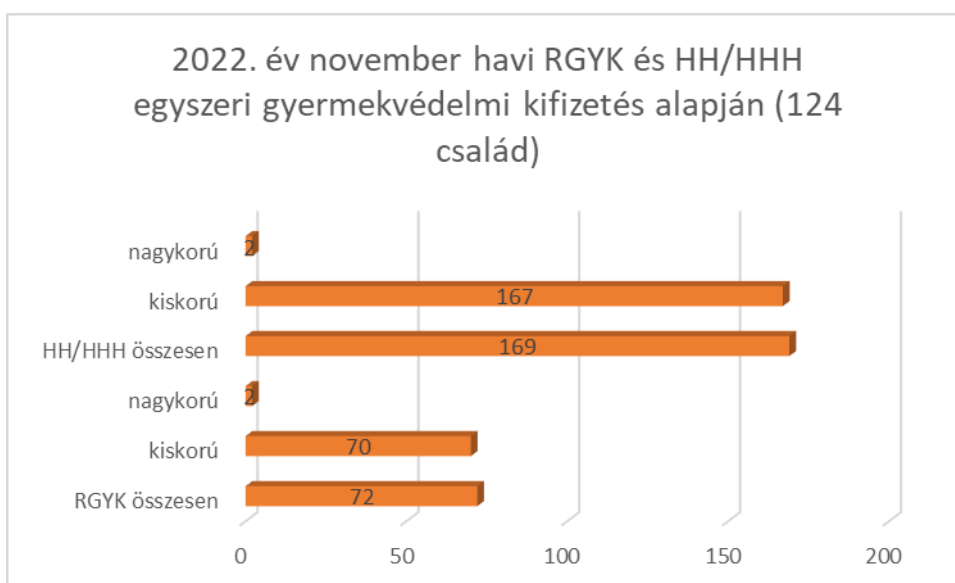
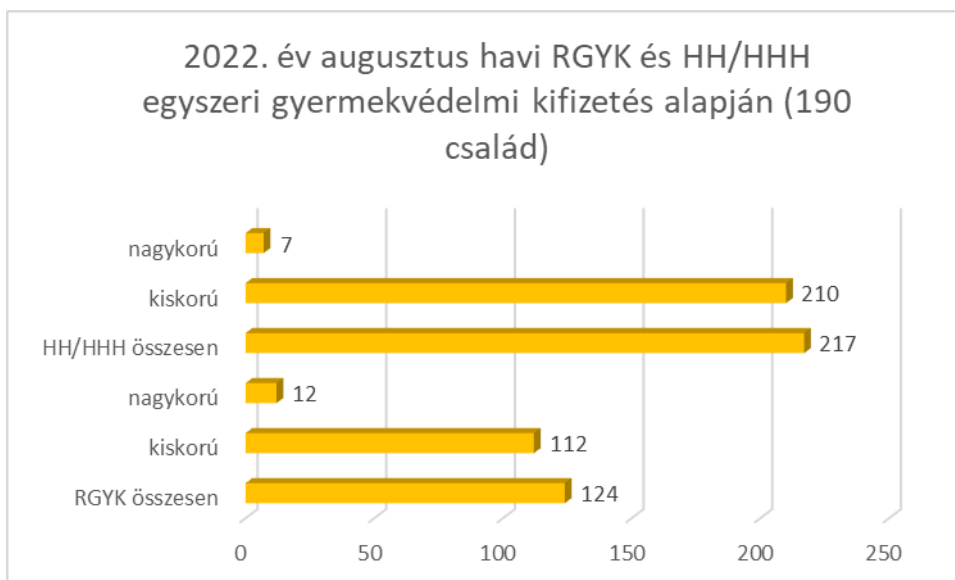
Az előző évekhez viszonyítva nagyságrendileg hasonló értékeket mutat a kedvezményben részesítettek száma. (2021 évben 363 fő, 340 gyermek és 23 nagykorú fiatal, 2020. évben 367 fő, 343 gyermek és 24 nagykorú fiatal, 2019. évben 367 fő, 353 gyermek és 14 nagykorú fiatal részére került megállapításra gyermekvédelmi kedvezmény.)

A kedvezményezettek közül a **18 év alatti** gyermekek száma 2022. évben **322 fő**, (2021. évben 340 fő, 2020. évben 343 fő, 2019. évben 353 fő volt) melyen belül **102 fő 6 év alatti** gyermek (2021. évben 113 fő, 2020. évben 83 fő, 2019. évben 97 fő) volt, **125 fő volt az általános iskolások** száma (2021. évben 146 fő, 2020. évben 208 fő, 2019. évben 182 fő), míg **76 fő középiskolás** tanuló (2021. évben 81 fő 2020 évben 52 fő, 2019. évben 74 fő). A **18 év feletti**, saját jogon kedvezményre jogosultak száma pedig **19 fő** (2020. évben 23 fő, 2020. évben 24 fő, 2019. évben 14 fő). A kedvezményre jogosultak **190 családban** nevelkedtek. (2021. évben 173 fő, 2020. évben 175, 2019. évben 199 család.)

A családok gyermekszám szerinti megoszlása a következő: Egy gyermeket neveltek **105 családban** (2021. évben 94, 2020. évben 88, 2019. évben 87), kettőt **46 családban** (2021. évben 44, 2020. évben 43, 2019. évben 66). A három gyermekes családok száma **20** (2021. évben 28, 2020. évben 28, 2019. évben 29) a négy és több gyermekesek száma pedig **19** volt (2021. évben 7, 2020. évben 7, 2019. évben 17).

118 család volt, ahol a szülő egyedül nevelte gyermekét (2021. évben 112, 2020. évben 107, 2019. évben 122 volt.).

A múlt évben – Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 64 § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint - **a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult**, de nem hátrányos helyzetű gyermekek alapösszegű természetbeni támogatása 6.000.- Ft volt alkalmanként, gyermekeként, a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult **gyermekek** – a költségvetési törvény 64 § (1) bekezdés b) pontja szerinti - emelt összegű **pénzbeni támogatásra voltak jogosultak**, melynek összege 6.500.- Ft volt alkalmanként, gyermekeként.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

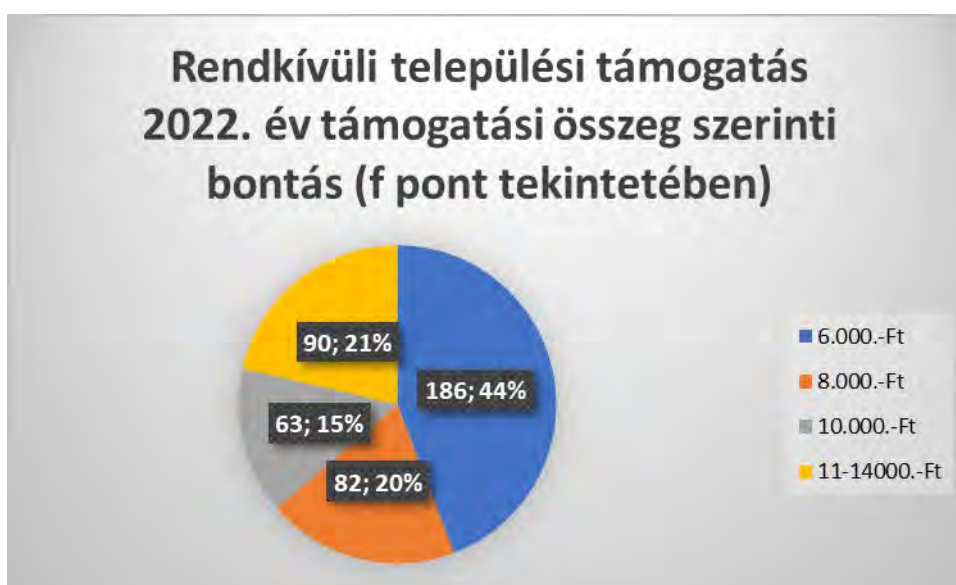
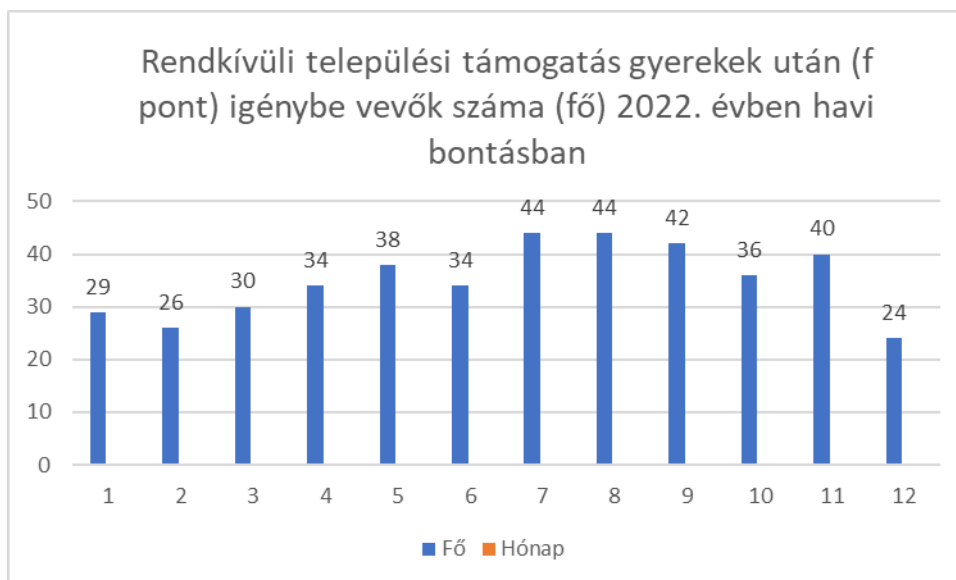
4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	96	105	201
2016	77	95	172
2017	76	88	164
2018	75	89	164
2019	69	90	159
2020	68	92	160
2021	77	86	163

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az elmúlt évben a **települési támogatásról** szóló 4/2015. (II. 16.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 6. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint rendkívüli települési támogatásra volt jogosult a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, a gyermeket gondozó család a gyermek iskoláztatásához, a gyermek óvodáztatásának költségeihez, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a gyermek egészséges fejlődése biztosításának költségeihez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szoruló család, ha az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát, 85.500.- Ft-ot.

A múlt évben **421** fő részesült ebben a támogatási formában (2021. évben 400 fő, 2020. évben 608 fő, 2019. évben 609 fő). A támogatásban részesültek a gyermekek **óvodáztatásának, iskoláztatásának költségéhez, a gyermekek egészséges fejlődése biztosításának költségéhez, a gyermekek fogadásának előkészítéséhez,** illetve a **nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartáshoz** kérték/ kapták ezen támogatásokat.

Azon családok esetében, ahol a gyermekek átmeneti nevelésbe kerültek a rászoruló szülők igényelhettek eseti támogatást a nevelésbe vett gyermekekkel történő kapcsolattartás költségeihez.

A Jászberény Városi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) a 2022. évi költségvetési előirányzatainak megállapításáról szóló 4/2022. (II. 17.) önkormányzati rendelet 18. táblázatának II. címszó h) pontjában megjelölt előirányzat terhére - a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó támogatások pénzügyi fedezetének biztosításáról szóló 219/2022. (XI. 10.) számú Humán, Jogi és Közrendi Bizottsági határozat alapján - a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó támogatások tekintetében a jászberényi rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek támogatásához kapcsolódó étkezési utalványokra bruttó 1.000.000.- Ft került elkülönítésre, mely alapján 250 rászoruló gyermek részesült 4.000.- Ft értékű utalványban.

A Képviselő-testület a 4/2016. (III. 10.) önkormányzati rendelettel döntött az újszülöttek életkezdési támogatásáról. E rendelet 4. §-ában foglaltak szerint az Önkormányzat a törvényes képviselő kérelmére egyszeri önkormányzati életkezdési támogatásban részesíti azt a jászberényi lakcímmel rendelkező újszülöttet, akinek legalább az egyik törvényes képviselője a gyermek születésekor és az azt megelőző legalább 1 éve folyamatosan Jászberény város közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, és a kérelem beadásakor életvitelszerűen is a gyermekkel együtt Jászberényben él. **A támogatás összege gyermekenként 40.000.- Ft.** E támogatási összeg a gyermek nevére szóló Kincstári Start-értékpapírszámlára kerül utalásra. A megállapított támogatást utólag, a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig kell folyósítani, a folyósításról a jegyző gondoskodik. E támogatás

kamatokkal növelt összegét a gyermek 18. életévének betöltését követően veheti fel. A megállapított támogatás kifizetésére, felhasználására vonatkozóan a fiatalok életkezdési támogatásáról szóló törvény rendelkezései az irányadóak.

2022. évben 30 gyermek részesült ilyen támogatásban. (2021. évben 56 gyermek, 2020. évben 82 gyermek, 2019. évben 99 gyermek vonatkozásában nyújtottak be kérelmet újszülöttek életkezdési támogatására.) Az előző évekhez képest csökkenő tendenciát mutat.

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek egészséges fejlődése érdekében az 5/2016. (III. 10.) önkormányzati rendelettel döntött az önkormányzati védőoltási programról. E program keretében az önkormányzat a Jászberény város közigazgatási területén állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező, és életvitelszerűen is a törvényes képviselővel együtt Jászberényben lakó, a tárgyévben 6 hetes kort betöltő gyermekek részére térítésmentesen biztosítja a súlyos rotavírus fertőzés elleni védőoltást a gyermek törvényes képviselőjének kérelmére. Az önkormányzat átvállalja a védőoltás beadásának térítési díját a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló kormányrendeletben meghatározott összegben.

A 2022. évben a jogosult gyermekek közül a törvényes képviselő kérelmére **368** gyermek részesült Rotarix védőoltásban, mely érték az előző évhez képest emelkedést mutat.

Az önkormányzat biztosítja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szünidei étkeztetést. – napi egyszeri meleg étel biztosítása – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, hátrányos helyzet esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek, természetbeni támogatásnak, jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

2022. évben **11** (2021. évben 21, 2020. évben 29, 2019. évben 21) gyermek részére kérték a tavaszi szünet, **35** (2021. évben 34, 2020. évben 48, 2019. évben 43) gyermek részére a nyári szünet, **0** (2021. évben 29, 2020. évben 22, 2019. évben 22) gyermek részére az őszi és **22** (2021. évben 23, 2020. évben 31, 2019. évben 23) gyermek részére a téli szünet vonatkozásában. (Őszi szünet ezévben nem volt.)

Az Ifjúsági Önkormányzat 2015. október 19. napján alakult öt általános iskola és négy középiskola részvételével. Az érintett oktatási intézmények 3-3 fő diákot delegáltak, akik szavazati joggal vesznek részt a közgyűlésen. Az alakuló ülésen megválasztották az Ifjúsági Önkormányzat elnökségének tagjait két évre. Minden iskola egy főt delegált, így az elnökség 9 tagú lett. Az Ifjúsági Önkormányzat célja Jászberény város fiatalságának összefogása, érdekeinek képviselete, a fiatalokat érintő önkormányzati döntések véleményezése, a tervezett programjainak megvalósítása.

A költségvetés teljes egészét jelenleg programokra fordítják. Magyarország Kormánya a TOP-7.1.1-16 jelű, kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és a helyi közösségszervezés a város helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódó pályázati felhívása 2016 májusában jelent meg. A felhívás átfogó célja kísérleti jelleggel, integrált és programalapú fejlesztések megvalósítása, városi szinten a helyi közösségek részvételének és tudatosságának fokozása, a helyi társadalmak megújítása a helyi és közösségi alapú gazdaság fejlesztése érdekében. E cél elérésének a TOP7.1.1-16 prioritásához kapcsolódó eszköze a városok kulturális és közösségi életének megújítása, a közösségi alapú gazdaságfejlesztési módszertanok kialakítása és elterjesztése a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, illetve kedvezményezésére készülő integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot segítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi közösség fejlesztését támogató stratégiák mentén. Tekintettel arra, hogy a stratégia kifejezetten az ifjúságot érinti, ezért elsődlegesen az Ifjúsági Önkormányzat tárgyalta az pályázati felhíváshoz elkészült anyagot. A közgyűlésen részletesen bemutatásra került az ifjúsági stratégia, majd a fiatalok hozzászólásukban kifejtették, hogy szeretik a jászberényi iskolákat, de hiányolják, hogy Jászberényben nincs szórakozási lehetőség. Olyan helyet szeretnének, ahol biztonságosan tudják a szabadidejüket eltölteni.

Egy közösségi tér kialakításának szükségessége már hosszú évek óta jelen lévő igény és fejlesztési elképzelés volt Jászberényben, melynek kialakítási lehetőségeit az évek alatt már több elgondolás és kezdeményezés útján képzelte el és tervezte megvalósítani a város.

Ennek célkitűzéseit tekintve mind az EFOP-1.8.7-16-2017-00007 azonosítószámú, „Szer nélkül a teljes életért” című projekt, mind pedig az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosító számú, "Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben" című projekt elemei közé bekerültek olyan elképzelések és tevékenységek, melyek a vágyott közösségi tér megvalósítására irányultak. Ennek eredményeként a volt Jász Látogatóközpontban került kialakításra egy közösségi tér, amely időközben már készen áll a fiatalok fogadására. A helyszín mind felszereltsége, mind infrastrukturális adottságai által alkalmassá vált a fiatalok igényeinek kiszolgálására. Az udvarán kényelmesen megtartható akár egy tantermen kívüli osztályfőnöki óra, de egy fedett terasz is rendelkezésre áll a különböző szabadtéri tevékenységekre. Az utóbbi projekt ez év végén zárul, mely jelenleg is programokkal tölti meg az adott helyet. Belépve az épületbe igazi meglepetés várja a vendégeket: gamer székek, x-box, monitorok, csocsó asztal és egy egész szekrényt betöltő társasjáték-gyűjtemény. Mindezt izgalmas és változatos programlehetőségek egészítik ki: e-sportverseny, YouTube és médiaprogramok, diákönkormányzati délutánok, angol nyelvi klubdélután, drogprevenciós foglalkozások.

A Kossuth úti Ifjúsági Községi Tér a továbbiakban is helyszínt tud biztosítani a különféle gyermek- és ifjúsági programoknak. Az egyénileg vagy csoportosan érkező, akár sérült gyermekeket is szakemberek fogadják, akik a tematikus programok mellett szívesen látják a betérő látogatókat is.

Ezzel a már régóta felmerült és halasztódott, az intézkedési tervben is szereplő célkitűzéssel, mint egyfajta közösségi tér, végre elérhetővé vált a helyi fiatalok számára.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Minden évben megszervezésre kerül a hátrányos helyzetű gyermekek szociális szünidei étkeztetése.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevételére a menekültek; menedékjogot kérők; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek nemzetiségtől függetlenül minden bevándorló. Menekült vagy politikai menedékjogot kért gyerekeket külön juttatás illeti meg a BÁH-tól.²

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztató alapján „A magán szálláshelyeken befogadott, Önkormányzathoz segítségért forduló menekült családok részére tartós élelmiszer, ruházatot, tisztálkodási szereket stb. biztosítottunk több mint 100 fő részére. Tekintettel arra, hogy a menekült családok többségében (több esetben 3 vagy annál több) gyermekekkel érkeznek, folyamatosan egyeztetünk a Jászberény Város Óvodai Intézményével, a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény és a Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ vezetőivel, a Védőnői Szolgálat, a Jászberényi Polgármesteri Hivatal szakembereivel és kidolgoztunk egy eljárásrendet, melynek segítségével jelenleg még hatékonyan tudjuk kezelni a városunkba érkező menekültek problémáit. Továbbá a Helyi Védelmi Bizottsággal és a Megyei Védelmi Bizottsággal is folyamatos a kapcsolattartás a menekült kérdést érintően. **2022. február 24-ét követően látókörünkben megjelenő menekültek száma: közel 100 fő. Összességében 45 fő elhelyezése valósult meg önkormányzati ingatlanban. Az elhelyezett családok részére biztosítottunk napi háromszori étkezést, melyből egy (ebéd) meleg étkezés. Egyebekben napi rendszerességgel figyelemmel kísérjük a mindennapi életüket. (óvodáztatás, iskoláztatás, orvosi ellátás)”**

² HEP sablon

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A korábbi anti-szegregációs terv tartalmaz erre vonatkozó adatokat, amelyek ismertetése a szegregátumok bemutatásánál történt meg. A szegregátumok elemzését a 2011. évi népszámlálás és a később ebből előállított kartogramok elemzésével szükséges majd elvégezni. A szegregált lakókörnyezet kapcsán kiemelten szükséges figyelni arra, hogy a szolgáltatásokhoz való hozzáférés miként biztosított. A szegregátumokban élő gyerekek körülményeinek felmérése különösen fontos. Az önkormányzat ellátórendszerének kiemelt figyelmet kell fordítania arra, hogy a szegregátumban élő gyerekek minden rendelkezésre álló segítséget, szolgáltatást megkapjanak. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek adatgyűjtése a TÁMOP-5.3.6-11/1 „Komplex telep-program” (komplex humán szolgáltatás hozzáférés biztosítása) és a TÁMOP-5.4.9-11/1-2012-0018 „Szociális szolgáltatások fejlesztése Jászberényben,, elnevezésű projekt keretében megvalósult.

TOP-5.2.1-15 „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Jászberényben” pályázat keretében 2017. június 1-jével új program indult a már megkezdett tevékenységek folytatására. A projekt célja a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, iskolai felzárkózást, családsegítést, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító komplex programok megvalósítása a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja érdekében.

A város legjelentősebb szegregációs problémái nem is a belvárosban, hanem a város külterületén jelentkeznek, azon belül is a Neszűr területén, mely egy a 31. számú főútról 12 dűlőúton keresztül megközelíthető 431,5 hektáros terület. A Jászberénytől kb. 5-7 km-re lévő, korábban főleg zártkerti gazdasági ingatlanokkal beépített terület az elmúlt évtizedek alatt fokozatosan leépült, a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi változásokkal összefüggésben a városból kiszoruló, lecsúszott családok idővel fokozatosan belakták, de jelentős a más vidéki nagyvárosokból idetelepült hasonló élethelyzetű egyének és családok száma is. Az utóbbi években megnövekedett és jelenleg is növekvő népességszám, és az ennek okán jelentkező problémák indokolják és sürgetik a terület rendezésére és fejlesztésére irányuló rövid és hosszú távú tervek konkretizálását és a beavatkozást.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	15		0
2016	15		0
2017	15		0
2018	15		0
2019	14		0,00
2020	14		-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői ellátás olyan összetett ellátási forma, mely gondozási, tanácsadási feladatokat is magában foglal. A védőnő tevékenysége középpontjában az általa gondozott családok egészségvédelme, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés áll. Jelenleg 8 területi körzet és 4 iskolavédőnői tartozik a Jászberényi Városi Önkormányzati és Védőnői Szolgálatához.

A védőnő feladata:

1. a nővédelem,
2. a várandós anyák gondozása,
3. a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
4. az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása,
5. az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása, 6. az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása,
7. családgondozás keretében, - a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához, - soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján, - a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén, - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról, - tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről, - tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről, - a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, - részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein, - szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gyámság ellátása.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tábla:4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek szervezett házi orvosi szolgálatok (TS 107) számára	Csak felnőttek szervezett házi orvosi szolgáltatások (TS 106) számára	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	14	5		
2016	n.a.	14	5		
2017	n.a.	14	5		
2018	n.a.	14	5		
2019	n.a.	14	5		
2020	n.a.	14	5		

2021	n.a.	13	5		
------	------	----	---	--	--

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Jászberényben külön működik háziorvosi ill. gyermekorvosi ellátás. 5 házi gyermekorvosi praxis van, melyből 1 jelenleg üres, az ellátás helyettesítéssel megoldott.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városban egy külön, speciális formában működő alapítványi óvoda látja el a sajátos nevelési igényű gyerekek alapozó képességfejlesztését, rehabilitációját gyógypedagógiai keretek között. 12 településről fogadnak gyermekeket jelenleg 107 férőhelyen, 5 csoportban. A MACI Alapítványi Óvoda tevékenységi körét mutatják be az alábbi adatok és jellemzők.

Intézményegységek:

- a) óvoda
- b) gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény (óvoda, fejlesztő iskola),
- c) pedagógiai szakszolgálati intézmény,
- d) pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmény

Alap feladatellátás:

1. alapeladat:

- a) óvodai nevelés,
- b) fejlesztő nevelés, fejlesztő nevelés-oktatás,
- c) pedagógiai szakszolgálati feladat,
- d) a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása,
- e) azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátása, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt,
- f) pedagógiai-szakmai szolgáltatás

2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Szolgáltatások, amelyet ellát az óvoda:

- a) Konduktív pedagógia
- b) Logopédiai ellátás
- c) Gyógypedagógiai ellátás
- d) Vízhez szoktatás, úszásoktatás
- e) Számos sporttevékenység: pl. görkorcsolya, foci
- f) Állattal segített foglalkozások: lovaglás, kutyával segített foglalkozás
- g) Kétnyelvű óvodai csoport (angol-magyar)
- h) Sérülés specifikus szülői munkacsoportok, szülősegítő szolgáltatások

- a) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A „Helyet” Alapítvány 2015 nyarán jött létre, céljuk a lakosság magasabb szintű szociális ellátásának elősegítése az egyén vagy csoport hátrányos helyzetének enyhítése érdekében, a szakma szabályai és az általános, valamint a közszolgáltatásokra jellemző etikai normák betartásával támogatni a szociális hátrányos helyzetű gyerekek, családok, csoportok élethelyzetét, illetve segítsék annak pozitív irányú változását.

A jászberényi „Helyet!” Alapítvány 2016 januárja óta működteti a város szegregátumban élő, hátrányos helyzetű, főleg roma származású gyermekek számára fenntartott Tanodáját. A tanodában több megvalósuló közösségfejlesztő pl. roma hagyományörzés, melynek során a gyermekek autentikus cigány zenét és táncot tanulnak, és a családok gazdasági önellátását segítő program – közösségi földhasználati kertészkedés a családtagjaik számára a gyerekek állítják elő a palántákat. A tanodának helyet adó Csillag-Cserhaj szolgáltatóház egy közeget biztosít nekik, ahol megismerhetik az együttműködés, a csapatmunka fontosságát, elsajátíthatják a problémamegoldás legfontosabb technikáit. Élményekben gazdag foglalkozások és kreatív feladatok révén önállóbbá, önmegvalósítóbbá válnak. A napi szintű programok mellett a külső programokra is hangsúlyt fektetnek, mint pl. a mozi, a kirándulás, a sport. Szerveznek gyerekek – és családi rendezvényeket.

Oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést a Kis Csillag Tanoda biztosítja. A Tanoda 2016 óta a Faiskola út 3-ban a Csillag Cserhaj szolgáltatóházhoz kapcsolódóan működött. A Tanoda működtetője a Helyet! Alapítvány. A Tanoda a város szegregátumában élő, hátrányos helyzetű, főleg roma származású gyermekek számára jött létre. Az önkormányzat 2020-ban a Pedagógiai Szakszolgálatot helyezte a Faiskola út 3-ba, így a Tanoda áthelyezésre került és jelenleg a Jászberényi Campus Zirzen Janka Kollégiumának földszintjén található. A szakértői beszámoló alapján elmondható, hogy a vállalt gyereklétszám 30 fő, de jelenleg 45 főig van engedélyezve a működés. A város minden pontjáról érkeznek gyerekek. Kb. 40 fő látogatja az órákat rendszeresen. Egy héten 120 órában foglalkoztat a Tanoda pedagógusokat, akik főleg idősebb korosztályból kerülnek ki. A Covid 19 járvány előtt volt a Tanodában fejlesztő pedagógus, nyelvtanár, fizika matek szaktanár is. A Neszeúrból most kevesebben látogatnak a tanodába, és korábban az ún. esetenmenedzserek elősegítették a magasabb látogatottságot. Jelentős problémát generál, hogy az általános iskolák napközi ellátása és a Tanoda is fejkvóta alapján működik. Sajátos harc alakult ki a gyerekekért a délutáni foglalkoztatásban. Végül azok a gyerekek kerülnek be a Tanodába, akikkel magatartás vagy egyéb problémák miatt az iskolák nem boldogulnak. A Tanoda együttműködik a Campus munkatársaival. A Tanoda lehetőséget szeretne biztosítani az egyetemi hallgatóknak, hogy gyakorlati idejüket a Tanodában is letölthessék, továbbá önkéntes tevékenységnek is helyet biztosítanak. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen hosszú évek óta zajlik roma szakkollégiumi munka, reményeik szerint az ott tanulók részvételükkel pozitívan fogják tudni befolyásolni tanulók jövőképét.

b) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat bölcsődei intézményegysége 78 férőhelyen -3 csoportban 12 férőhelyen (két év alattiak), 3 csoportban pedig 14 férőhelyen- biztosította a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását.

A bölcsőde mellett bölcsődei ellátást biztosíthat a családi bölcsőde is.

Jászberény város közigazgatási területén a múlt évben a Gyermekcentrum Közhasznú Alapítvány a fenntartásában működő **Fejlesztő Kuckó Családi Bölcsőde** Hálózatában a Manócska Családi Bölcsődében és a Fejlesztő Kuckó Családi Bölcsődében 7-7 férőhellyel biztosította a gyermekek (húszhetestől tizennégy éves korig) napközbeni ellátását.

A Manósziget Családi Napközi és Játszóház Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Manósziget Családi Bölcsőde** Hálózatában a Manó Manó Családi Bölcsődében, a Fecsegő Tipegők Családi Bölcsődében és a Csicseregők Családi Bölcsődében 7-7-7 férőhellyel gondoskodtak a gyermekek ellátásáról.

A Rella Baba Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Baby World Családi Bölcsőde** 7 férőhellyel biztosította továbbra is a gyermekek ellátását.

A Maci Alapítvány fenntartásában 2019. év őszén kezdte meg működését a **Maci Családi Bölcsőde** 7 férőhellyel. 2020 őszén a Református Egyház fenntartásában működő **Gólya óvoda bővült 1 bölcsődei csoporttal.**

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig. A sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt bölcsődei ellátásban, amelyben a hatodik életévét betölti.

Az alapellátás célja: hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde éves beszámolója alapján az intézmény 2019.08.23-án kezdte működését az új bölcsődében. Ezzel férőhelyük 62-ről 78-ra emelkedett. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap által támogatott beruházás során egy korszerű, a mai energetikai követelményeknek megfelelő bölcsőde épült, amely vélhetően hosszú távon is költséghatékonyan üzemeltethető és fenntartható lesz. A fejlesztés eredményeként teljes körűen akadálymentesített épület került megépítésére, melynek megközelítése és használata nemcsak a mozgásukban korlátozott, hanem a látás-, hallássérült és értelmi fogyatékos személyek számára is lehetőség szerint önállóan elérhető. Projekt azonosító száma: TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00026

A gyermekek felvétele az 1997. évi XXXI. törvény, a 15/1998 NM rendelet, valamint a felvételi szabályzat alapján történik. A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

c) gyermekvédelem;

A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztató alapján: Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti felépítése

A Központ integrált intézmény, melyen belül továbbra is két szolgáltatást - családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást - biztosít a felsorolt ellátási területen, ezen belül Jászberényben is:

- A **családsegítés** az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és személyek ellátása. Az ellátás célja a családok és egyének életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzet megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.
- A **gyermekjóléti szolgáltatás** feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése. Feladata továbbá a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének segítése.

A személyes gondoskodás keretében a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás is a szociális munka eszközeivel törekszik segítséget nyújtani a rászorulóknak.

A fenti két szolgáltatás már korábban is integrált formában került megszervezésre a szolgálatoknál, azonban a mérföldkőként emlegetett 2016. január 1-jével bekövetkezett szerkezeti átalakítás egy teljesen új integrált formát és új szervezeti felépítést eredményezett. Az még mindig érzékelhető, hogy ennek hírelése és a folyamatos tájékoztatások ellenére a változás ismertsége még mindig nem általánosan köztudott. A fenti szolgáltatások szakmai szempontú összevonásával a továbbiakban a feladat már, mint „család- és gyermekjóléti szolgáltatás” került nevesítésre.

Az elnevezés változása mellett 2016 év elejét követően a szakmai feladatok szervezése is a korábbiaktól lényegesen eltérő módon vált kétszintűvé. A **járasszékhelyeken működő szolgálatok** család- és gyermekjóléti **központtá alakultak** és feladatukat tekintve a hatósági feladatellátással érintett esetek és speciális szolgáltatások ellátását végzik a járás összes településén. Ezzel szemben a család- és gyermekjóléti **szolgálatok** pedig továbbra is a **településszintű alapszolgáltatási feladatokat** biztosítják. Ennek következtében intézményben a Központon belül a család- és gyermekjóléti szolgáltatás és a család-

és gyermekjóléti központ külön szervezeti egységként kerültek kialakításra, így mindkét szervezeti egység szakmai önállósága biztosított.

d) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Jászberényi Családsegítő Központ szakmai feladatainak bemutatása

A már említett 2016-os szerkezeti átalakítás által létrejött új szolgáltatási struktúra (család- és gyermekjóléti szolgálat és család- és gyermekjóléti központ) létrejöttével az intézmény a továbbiakban már egy **lényegesen összetettebb, sokrétű és széleskörű feladatellátási kötelezettséggel** lett felruházva. A szolgáltatási környezet szinte azóta is éritett a folyamatosan zajló jogszabályváltozásokkal, melyek eredményeként a már említett módon évről évre tovább bővültek az elmúlt időszakban is az ellátandó feladatok (pl. iskolai-óvodai szociális munka, szociális diagnózis, idén pedig a már említett új GYVR rendszer).

Hangsúlyos változás, hogy a Központ ellátási kötelezettsége a speciális szolgáltatások terén és a hatósági feladatellátással érintett esetekben a Jászberényi **Járás összes településére** kiterjed.

A 2016 óta eltelt időszak tapasztalatai alapján elmondható, hogy a szerkezeti átalakítás, és az azóta is zajló feladatbővítések újabb és újabb kihívások elé állítják a szakmai tevékenységek, szolgáltatási elemek mind járási, mind helyi szintű megszervezését. (A már említett komoly létszámgondok pedig természetesen tovább árnyalják ezt a folyamatot.)

A gyermekjóléti szolgáltatás, így ezen a területen a **Központ** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) 39. – 40/A. §-ában foglaltaknak megfelelően **az alábbi területeken lát el feladatokat**:

Ellátja a **gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatait**:

1) A gyermek testi, lelki egészségének, **családban történő nevelkedésének elősegítése** érdekében:

- tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásának szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése.

2) A gyermek **veszélyeztetettségének megelőzése** érdekében:

- a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, azok megoldására javaslatok készítése,
- a jelzőrendszer tagjai közötti (Gyvt.17. § (1)) együttműködés megszervezése és tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében **iskolai szociális munkát biztosít (ez 2018. január 1-jével vált kötelező feladattá).**

3) A **kialakult veszélyeztetettség megszüntetése** érdekében:

- a gyermekekkel, családokkal végzett szociális munkával (szociális segítőmunka) elősegíteni gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében, kezdeményezni
 1. egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét, és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni

2. szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybe vételét.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Mivel a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (itt a továbbiakban gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető, a gyermekjóléti szolgálat ellátja az eddig felvázolt gyermekjóléti szolgáltatási feladatokon túl a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait is (a családsegítés feladatainak részletezésétől itt azonban most eltekintünk).

Mindezekon túl továbbá a gyermekjóléti szolgálat:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- segíti a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) munkájában

Család- és Gyermekjóléti Központ

A központ a gyermekjóléti szolgálat **általános szolgáltatási feladatain túl továbbá, a járás összes településére kiterjedően** az alábbi feladatokat látja el:

1.) A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő **önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt**, amelynek keretében biztosít

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a Gyvt. 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,
- - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet.

2.) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el**, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

- védelemben vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készíti.

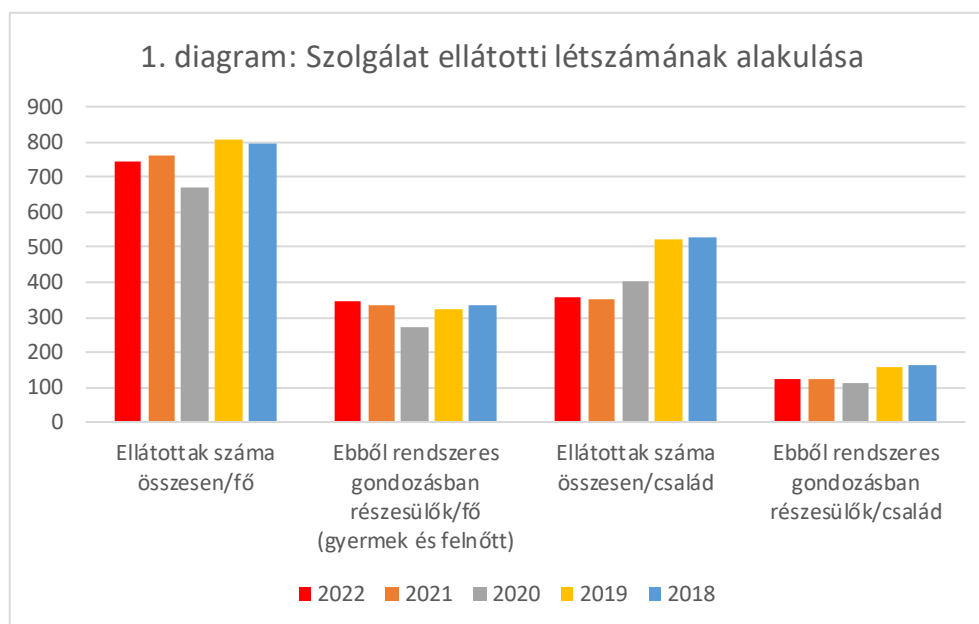
3.) **Szakmai támogatást nyújt** az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

4.) **Elkészíti a szociális diagnózist** az Szt. 64/A. §-a szerint.

A Központ szakmai tevékenységének bemutatása

Család- és gyermekjóléti szolgálat:

A család- és gyermekjóléti szolgálatot felkeresők, igénybevevők számát a mellékletekben szereplő 1. számú táblázat szemlélteti 5 évre visszamenőleg. Összességében a **szolgálatnál megjelentek számában az elmúlt két évben emelkedés** látható. Az adatok azt tükrözik, hogy továbbra is keresett és tevékeny szolgáltatás volt az intézmény munkája, és az igénybe vevők ellátása. A fenti adatokat a jobb átláthatóság érdekében az alábbi 1. diagramban is megjelenítjük.

A feladatellátáson belül továbbra is a gyermekjóléti szolgáltatás feladatellátása, leterheltsége a jelentősen hangsúlyosabb a családsegítéssel szemben. Ez egyrészt a klienskör szenzitivitásától (gyermekek célcsoportja) és a velük kapcsolatos jelzési kötelezettségtől, másrészt az igénybevétel módjától is meghatározott (a gyermekjóléti ellátás nem csak önkéntes, a családsegítés teljesen önkéntes). A látóköreinkbe kerülő esetek körében továbbra is kedvezőtlen tendencia, hogy növekvő számban vannak jelen a lényegesen összetettebb és időigényes, és akár évekig elhúzódó esetek aránya, a kapacitások érthető módon emiatt is a gyermekjóléti oldalon összpontosulnak. A járványhelyzet okozta korlátozások, elszigeteltség és bezártság tapasztalatunk szerint fokozta a családokban megjelenő problémákat és feszültségeket, de sajnálatosan ez a tendencia a jelenlegi társadalmi és gazdasági környezetben sem látszik oldódni. Ezek sajnálatosan esetenként akár szélsőséges megnyilvánulásokba is torkollnak (bántalmazás, szenvedélybetegségek, mentális és pszichés problémák).

Év	Szolgáltatást igénybe vevő gyermekek (év/fő)	Gondozott gyermekek (év/fő)	Szolgáltatást igénybe vevő felnőttek (év/fő)	Szakmai tevékenységek száma
2018	245	129	554	9429
2019	252	111	554	9251
2020	234	127	439	9672
2021	369	181	493	10069
2022	344	171	403	10247

2. számú táblázat

A 2. számú táblázat szemlélteti a szolgáltatást igénybe vevők és a szakmai tevékenységek számának alakulását. A **gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma szintén megemelkedett az elmúlt két évben**. Ebben még 2021-ben markánsan szerepet játszott a járványhelyzet okán felmerült tanácsadás, információnyújtás és adományközvetítés iránti igény/szükséglet, de az elmúlt évben a több szoros figyelemmel kísérést igénylő esetek száma is.

A szintén a 2. táblázatban látható éves **forgalmi adatok és a szakmai tevékenységek számának növekedéséhez** meglátásunk szerint a magasabb ellátotti létszámon túl a már említett, nehezebb és fajsúlyosabb ügyek számának emelkedése is hozzájárult, hiszen ezekben az esetekben különösen szükséges a szakmai beavatkozások számának és gyakoriságának kiterjesztése.

A szakmai tevékenységek magas számában minden bizonnyal továbbra is szerepet játszott az RSZTOP kormányzati programokban való közreműködés (Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében tartós **élelmiszer segélycsomag osztása**) és kapcsolatfelvételek által elért családok ügyeinek megjelenése, és az új esetek körében a többgyermekes családok felülreprezentáltsága is.

Az észlelő- és jelzőrendszer³ jelzési hajlandóságában és reagálásában az elmúlt években változó tendenciák tapasztalhatók. Volt, hogy a lakossági jelzések száma megemelkedett, a járványhelyzet első éve alatt pedig bizonyos időszakokban szinte elakadtak a jelzések a kontaktusok hiánya miatt egyes területekről (különösen a köznevelési intézmények).

Jelzések számának megoszlása a Központ és Szolgálat között

	2018	2019	2020	2021	2022
Szolgálat	84	183	175	182	173
Központ	148	122	114	124	86
Összesen	232	305	289	306	259

3. számú táblázat

Az év folyamán a szolgáltatás látókörébe került **veszélyeztetett gyermekek** számát tekintve (194) az tapasztalható, hogy a családgondozás során továbbra is jellemző jelenség a már említett problémák többszörösen összetett, halmozott vagy súlyosabb fokú előfordulása. Összességében az ellátott esetek háttérében egyre gyakrabban tapasztalhatók az egyre nehezedő életkörülmények mellett a családok működésében megjelenő problémák: működészavarok, a megküzdési elégtelenségek, erőforráshiányok, személyiségproblémák, elégtelen szülői készségek. Ezt minden bizonnyal tovább mélyítették a járványhelyzet és az aktuálisan érzékelhető „megélhetési drágulások” okozta kedvezőtlen hatások is.

A sokproblémás, gyakorta már ellehetetlenedett élethelyzeteken pedig már a hosszú távú - akár évekig elhúzódó - családgondozás és intenzív szociális segítőmunka sem képes tartósan enyhíteni, esetenként a gyermekek saját családjukban történő nevelkedésének lehetőségét tovább megtartani. Az elmúlt évben jellemző volt a már egyből a gyermek gondozásba vételére, vagy hatósági intézkedés kezdeményezésére okot adó élethelyzetek jelzése, vagy látókörben történő megjelenése.

³ Észlelő és jelzőrendszer: a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 17§ által meghatározott és nevesített, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyek, intézmények, szervezetek.

A korábbi évektől eltérően szintén nagyobb számban vannak jelen a szolgáltatásban a konfliktusos, eldurvult családi, kapcsolati, vagy válási élethelyzetek, valamint a már elvált szülők esetében a különélő szülővel történő kapcsolattartások problémái, amelyek feszültségeiben, játszmáiban gyakran a gyermekek válnak veszélyeztetetté.

Továbbra is érzékelhető, hogy sajnos hazánkban mennyire nincs kultúrája a párkapcsolatok kulturált, illetve moderálható felbomlásának, felbontásának. Az ilyen élethelyzetekbe belesodort, illetve belesodródott gyermekek ügyeiben gyakran előfordul, hogy pl. különböző bántalmazásokra, elhanyagolásra, szülői ellennevelésre tett jelzések, vádaskodások mellett az intézményt, illetve a szolgálat (vagy akár központ) szakemberét az eljárásban saját oldalukon vélt „bizonyítékként”, „dokumentumok gyártójaként” és a különböző hatósági szinteken (rendőrség, bíróság) beidézhető/beidéztetett tanúként is igyekeznek (fel)használni a szülők. Ennek szakmai terhei és konfliktusai nagy terhet jelentenek a munkatársakra. Ezen ügyekben esetenként tovább nehezíti a helyzetet, ha a szülők és gyermekek más-más településeken élve nem elérhetők a szolgáltatás számára.

Újfajta jelenséggé vált az is, hogy bizonyos ügyfelek már egyből jogi képviselőik, vagy egyéb jogvédő szervek képviselőinek bevonásával, vagy bevonásukkal fenyegetve igyekeznek nyomást gyakorolni az ügyre, vagy az indult eljárásra. Ez szintén nagymértékben nehezíti és gyakran el is lehetetleníti a konstruktív, érdemi részvételt és együttműködést feltételező szakmai beavatkozásokat, törekvéseket, különösen a gyermekek érdekében álló megfelelőnek ítélt kimenetel elősegítését.

A **veszélyeztetettség okait** tekintve **első helyen továbbra is a környezeti okok** a legjellemzőbbek, melyen belül a nevelési problémák, a családi konfliktusok (szülők közti, szülő-gyermek közti), és a gyermekek elhanyagolása (fizikai, lelki) állnak a „dobogós” helyeken. Ezek mellett említést igényel még a szülők/család életviteléből eredő problémák (antiszociális viselkedés, szenvedélybetegségek) száma is. Egy **másik hangsúlyos főcsoport a magatartási okok**, melyen belül továbbra is a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek (pl. iskolai konfliktusok, magatartászavarok) és a tankötelezettség elmulasztásának száma a magasabb. A családon belüli bántalmazási esetek terén azok jellege, súlyossága vagy gyakran a már elhúzódó jelenléte kedvezőtlen és figyelemfelhívó változás.

2022-ben 861 alkalommal végeztünk családlátogatást a szolgálat részéről. Ennek nagyjából fele a külterületeken élő családoknál történt, mely mutatja, hogy a Neszűrben és egyéb tanyavilágban továbbra is jelentős feladatokat látunk el. Tapasztalható, hogy időszakosan a megnövekedett adminisztrációs terhek és a szakemberhiány is kedvezőtlenül befolyásolja a területen tölthető idő, a családoknál való jelenlét mértékét.

Az elmúlt évben Jászberényben a korábbi 11-hez képest összesen 45 alkalommal, 30 főt érintően került sor kríziskezelésre. 1 esetben került sor szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozására.

Krízishelyzet miatt családok átmeneti otthonában történő elhelyezésre 1 család (2 gyerek) esetében került sor.

Család és gyermekjóléti központ:

A Központ ellátottjainak számát a mellékletben található *4. számú táblázatban* mutatjuk be. 2022-ben egy markáns **ellátotti létszám emelkedés** figyelhető meg. Összesen 650 fő ellátottból 362 volt a kiskorúak száma. Ez mindenképpen egy kedvezőtlen változás, tekintve, hogy a központ jellemzően a már hatósági intézkedéssel is érintetté vált esetekkel foglalkozik.

A **speciális szolgáltatások igénybe vevői terén** látható ismételt emelkedés hátterében egyrészt határozottan a járványhelyzet lecsengését követően az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység köznevelési intézményekben történő újbóli aktivitása állt. Ugyanakkor az elhúzódó szakemberhiány okozta hosszú kihagyás után végre újraindulhatott a Központban a pszichológiai tanácsadás is, mely szintén hozzájárult az adatok növekedéséhez.

A további speciális szolgáltatásokon belül 2022-ben 4 esetben 5 főt érintően kérték a **gyermekek krízishelyzetét jelző telefonos készenléti szolgálat** segítségét.

Jogi tanácsadásban 31 esetben 23 ellátott részesült (előző évben 18). Konfliktuskezelés 90 alkalommal 33 főt érintően történt (2021-ben 25 alkalommal 22 fő).

A Központ kötelező feladatai között szerepel a kapcsolattartási ügyelet biztosítása is, amit azonban továbbra is csak hétköznapiokon áll módunkban biztosítani. Heti 4 nap zajlanak kapcsolattartások az

intézményben. **Kapcsolatügyi leti szolgáltatást** nagyszámban a szakellátásban részesülő gyermekek ügyében kezdeményezik a nevelőszülői hálózatok a vérszerinti szülő családjából kiemelt gyermekével történő kapcsolattartás elősegítésére. Ez szintén egy olyan anomália, amely a gyermekjóléti ellátásban csapódik le. Ez a szolgáltatás kötelezően nem a szakellátás kapacitáshiányának oldását, hanem a pl. külön élő szülők (kérelemre esetleg nagyszülők) bíróság, gyámhivatal által elrendelt kapcsolattartásához való helyszín, szükség esetén felügyelet és szakmai segítség biztosítására került (volna) bevezetésre. A szolgáltatás igénybevétele emelkedett, 2022-ben 142 alkalommal (2021-ben 115) 29 fő ellátott vette igénybe, amely 11 család ügyében történt szolgáltatás igénybevétel jelentett. Ezen belül a már említett problémás válási, vagy szülői kapcsolattartási jelenségek okán a felügyelt – szakember jelenlétében történő – kapcsolattartások száma is emelkedett.

A Központ számára, mint speciális szolgáltatás szintén kötelező feladat a **kórházi szociális munka** biztosítása. A szolgáltatást együttműködési megállapodás keretében biztosítjuk a helyi Szent Erzsébet Kórházban. Az egészségügyi intézménnyel jó szakmai együttműködést alakítottunk ki. A kórházi szociális munka elsődleges célja, hogy:

- a kórházi védőnő, a kórházi szociális munkások, valamint a Központ munkatársai által biztosított szociális munka eredményeként a törvény által megfogalmazott gyermeki jogok érvényre jussanak, továbbá, hogy
- idejében felszínre kerüljenek, és szakszerű ellátásban részesüljenek a gyermekjóléti szolgáltatásban azok a gyermekek, akiknek a veszélyeztetettsége a családban előforduló elhanyagolásnak vagy bántalmazásnak a következménye.

Az elmúlt évben 1 esetben 1 gyermeket érintően érkezett jelzés a Központ felé.

2022-ben a központ által hatósági intézkedésekre tett új javaslatlétélek száma 111. Ebből 5 került elutasításra. A központ **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szakmai tevékenységeinek száma az elmúlt évben 3944 volt** (2021-ben ez 3207), melyet a már említett ellátott esetek számának emelkedése indukált. A központ a feladatellátása során a járásban 629 családlátogatást végzett (ez 2021-ben 487 volt). Jászberényben ezen belül is hangsúlyos a külterületen (pl. a Neszűrben) végzett családlátogatások száma.

A hatósági intézkedéssel érintett ügyek száma is emelkedett (mellékletben **5. számú táblázatban** látható). Ezen belül ennek magas arányát a védelembé vétellel és az nevelésbe vétellel érintett esetek száma teszi ki. Az elmúlt évben a védelembé vettek száma, és különösen **a családból történő kiemelések száma összességében** (ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel) **járási szinten és helyi szinten is emelkedett**. 2022-ben Jászberényben a **családból történő kiemelés 23 gyermeket** érintett (2021-ben 13). Ehhez hozzájárult, hogy esetenként az intézkedés többgyermekes családokat is érintett.

A **családjukból kiemelt gyermekek szüleinek gondozása**, a gyermekek családjukba történő haza/visszagondozása különösen nehéz feladat, amely során a szakemberek próbálják szociális segítő tevékenységgel (családgondozással) elősegíteni a nevelésbe vett gyermekek otthoni környezetükbe történő visszahelyezhetőségét, a gyermeknevelésre alkalmas életkörülmények javítását/megteremtését, valamint a szülő és a gyermek közötti kapcsolat megőrzését/helyreállítását. 2022-ben 95 családból 182 gyermeket érintően láttak el az esetmenedzserek ilyen feladatokat (2021-ben 129 gyermeket 66 családból). Jászberényben ez 75 gyermeket érintett (38 család). Az elmúlt évben 1 családot érintően került sor gyermek visszahelyezésére a településen.

A központ oldalán az esetmenedzserek száma továbbra is 4 fő. A jogszabály által meghatározott esetmenedzserei esetszámokat tekintve „papírforma szerint” **egy szakembernek akár 50 esete lehet**. Ezt az elmúlt évben megközelítettük, és időszakosan egy-egy szakember esetében meg is haladtuk. Aktuálisan pedig újabb esetszám emelkedés tapasztalható.

A gyakorlatban azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy az akár 50, vagy ez feletti számú családdal a jogszabályban és eljárási protokollokban meghatározott és elvárt keretek szerint, illetve kellő szakmai mélységekben foglalkozni szinte teljesíthetetlen feladat. Csak alacsonyabb esetszám mellett lenne biztosítható, hogy a családokkal folytatott segítő tevékenység személyesebbé, aktívabbá és elmélyültebbé váljon. Különösen akkor, amikor az esetmenedzserek a hatósági intézkedésekkel, a már súlyos veszélyeztetettséggel érintett esetekkel foglalkoznak.

Néhány adat az óvodai és iskolai szociális segítő feladatellátásáról:

Az már említésre került, hogy a koronavírus-járvány évében/éveiben nem látogathatták a szakemberek a köznevelési intézményeket, de a továbbiakban a 2020. 03. 16-tól elrendelt digitális oktatás időszakában sem tudták elérni a gyermekeket. Érdemben 2021. novemberében tudtak ismét indulni szakmai tevékenységükkel, ami azt jelentette, hogy a hosszabb kihagyás után konkrétan szinte újra kellett szervezni az iskolán belüli feladatokat, a fogadóórát, és a szakmai tevékenységek ellátását. Ennek okán azokban az években a szolgáltatást igénybe vevők száma lényegesen kevesebb volt (2021-ben 78 alkalommal 212 fő), mint korábban, amikor az elért igénybe vevők száma a felfutó időszakban már elérte akár a 2000 főt is. Az elmúlt év ismét a szolgáltatás szervezésével, aktív jelenlétével telt, melynek eredményeként **939 alkalommal 1248 főt** értek el a szakemberek.

Ezen belül az egyéni esetkezelés jellege jellemzően: szakmaközi konzultáció, egyéni segítő beszélgetés. A jelzőrendszer tagjaival az együttműködés folyamatos, stabil. Folyamatos az együttműködés a járás területén dolgozó esetmenedzser és családsegítő szakemberekkel is. Az egyéni esetkezelések során 23 gyermek esetében a szociális segítő a gondozási folyamatba bevont segítőként is végzi szakmai tevékenységét, az alapellátott, illetve jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekek esetében. A szolgáltatáson belül egyre népszerűbbek a csoportos tevékenységek is. A 2022-es évben 762 (36 alkalom) tanuló vett részt a szociális segítők által az oktatási intézményben szervezett csoportfoglalkozásokon.

A korlátozásokkal érintett időszakban új feladatokban vettek részt a szakemberek az így felszabadult kapacitásaikat tekintve. A szociális segítők bár nem pedagógusok, de a felmerült szükségleteket látva a pandémia idején – heti 2 alkalommal – úgynevezett **tanulástámogatási szolgáltatást** szerveztek az online oktatásban elakadt, vagy más okból lemorzsolódó hátrányos helyzetű gyermekek számára. Ez 2020. óta folyamatosan fenntartott elemként épült be a szolgáltatási palettába. Igény szerint aktívan támogatták a gyermekeket az elmúlt évben is az év végi osztályozó vizsgákra történő felkészítésben. 2022-ben 8 gyermek részesült a megsegítésnek ebben a formájában. A szolgáltatásban részesülő gyermekek mindegyike sikeres javítóvizsgát tett, felsőbb évfolyamba kerültek.

A munkatársak jelentős energiákat fektetnek a szabadidős programok szervezésébe is, ami a továbbiakban az intézmény egyéb programjai körében kerülnek majd említésre.

e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az intézmény programjai, rendezvényei, egyéb szakmai tevékenységei 2022-ben:

A **preventív és szabadidős programok** szervezése már a kezdetektől fontos törekvése volt intézményünknek, melynek az évek alatt már nagy hagyományai vannak. Ebben az elmúlt évek átalakult munkamegosztását és munkaszervezését tekintve vezető feladatot látnak el az óvodai és iskolai szociális segítők intézményünkben. Ugyanakkor az optimális munkaerő kapacitás érdekében, megtapasztalva a programokban való részvétel rekreációs hatásait is, továbbra is egy munkaközösségként közösen, a család- és gyermekjóléti központ és szolgálat munkatársaival együttműködésben valósulnak meg ezek a tevékenységek. Nehezen éltük meg, amikor programjaink korábban egy-egy időszakban a járványhelyzet áldozatául estek, de örömmel kezdtük újra szervezésüket az elmúlt év folyamán. Az alábbi programjaink valósulhattak meg az elmúlt évben:

„Eleven Tábor 2022!” Nyári napközis tábor hátrányos helyzetű gyermekeknek

Intézményünk 2006. óta foglalkozik nyári napközis táboroztatással. Az elmúlt évben már 17 éves táboroztatási múltat tekinthetünk vissza. Táboraink hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett kisiskolások számára térítésmentesek. Programunkat az hívta életre, hogy tapasztalatunk szerint az általunk ellátott, vagy akár a nehezebb élethelyzetű családok az anyagi helyzetüket tekintve nem tudják megszervezni megfelelően gyermekeik nyári szünidei felügyeletét, nem tudják megfinanszírozni a települési táborok, az iskolai életen kívüli gyermekközösségek adta lehetőségek igénybevételét.

Az elmúlt évben is kétszer egyhetes (2022. 06. 27 – 07.01. és 2022.07.04.-2022.07.08. közötti turnusokban) **a pandémiás szabályok betartása mellett 16 és 15 fő hátrányos helyzetű, illetve gyermekvédelmi szempontból veszélyeztetett, 6-14 éves korú gyermek** táboroztatása került megszervezésre. A táboroztatás megszervezését az óvodai és iskolai szociális segítők nyári szünidőre eső szakmai kapacitásának felszabadulására alapoztuk. A tábor résztvevőit már évek óta a Jászberényi Család-és Gyermekjóléti Központ kliensköréből, továbbá Jászberény közigazgatási területéhez tartozó, külterületen élő iskolás korú gyermekekből toborozzuk. Ezzel egyidejűleg a gyermekjóléti szolgáltatás észlelő és

jelzőrendszeri tagjait - elsősorban az iskolákat – is megkeressük, akik szintén delegálhatnak az ingyenes táborozásra rászoruló, illetve hátrányos helyzetű gyermekeket. Táborunknak mindkét alkalommal a Szent István Sport Általános Iskola és Gimnázium biztosított helyszínt térítésmentesen az illetékes Tankerületi Központ jóváhagyásával, amely szakmai együttműködés már szintén hosszú évekre nyúlik vissza. A programokat tekintve törekszünk változatos és színvonalas elfoglaltságokat biztosítani a gyerekek számára, amelynek tevékenységei jellemzően a sport és mozgásos tevékenységek köré szerveződnek. A programok lebonyolításába minden évben bevonásra kerülnek az iskolai közösségi szolgálat keretében jelentkező fiatalok is. Az elmúlt évben a Terplán Zénó Kolping Technikum Gimnázium és Szakképző Iskola 3 tanulója, és a Szent István Sport Általános Iskola és Gimnázium 4 tanulója vett részt táborunkban. Jászberény Város Önkormányzata Humán Erőforrás Bizottsága szinte a kezdetek óta egyik fő támogatója programunknak. Benyújtott pályázataink támogatása révén évről évre sikeresen valósulhatnak meg táboraink. Az elmúlt évben ismét, a városi táboroztatásokra szánt pályázati keretükből 450.000 Forint összegű támogatással segítették programunk megvalósítását, segítve ezzel a településünkön és annak közvetlen környékén élő gyermekek színes és sokoldalú nyári élményhez való hozzájárását.

Játszóház-sorozat

A szabadidő hasznos eltöltésének érdekében a szociális segítők szervezésében a 2021-ben bevezetett játszóház-sorozat is folytatásra kerülhetett az elmúlt évben. Az egész éven átívelő programsorozat évi 4 alkalommal került megrendezésre. Ez a szolgáltatás a hagyományos ünnepekhez, iskolai szünetekhez kötődően kreatív tevékenységek során vezeti be a gyermekeket a közös, alkotó tevékenység örömébe. A 2022-es évben esetenként 10-12 gyermek vett részt a programokon (2022. 03. 31., 2022. 08. 25., 2022. 11. 29., 2022. 12. 07.).

Mikulásváró – adventi családi nap

Programsorozaton belül kiemelnénk a 2022. 12. 07-én, aktuálisan az adventváró időszakban szervezett programunkat, mely a Mikulás és a karácsonyvárás témakör köré szerveződött. A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő, gondozásban részesülő veszélyeztetett és/vagy hátrányos helyzetű gyermekeknek átadott adomány játékok, ajándékok mellett a munkatársak és önkéntesek részvételével előadott műsorral is kedveskedtünk a megjelenteknek és a résztvevők közösen várták az intézményhez ellátogató Mikulást is.

„Adj Jó Szívvel...” faház akció 2022.

Köszönjük... Viszonzuk... Fogadjuk... Adjuk... Kínáljuk...

Intézményünk már évek óta részt vesz az adventi programok keretében megvalósuló „JÓ SZÍVVEL ...” akcióban. 2020-ban sajnos ez a program is a járványhelyzet áldozatává vált, de szerencsére azóta ismét megrendezésre kerülhet év végén ez rendezvény is. A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai 2022. december 20-án így ismét adományt gyűjtöttek a „Jó Szívvel Faháznál”. Forró teával, hagymás zsíros kenyérrel, házi készítésű mézeskaláccsal, saját készítésű kisebb ajándékokkal viszonztuk a jótékonykodó jászberényi lakosok felajánlásait, továbbá köszönetként kedves, szívből jövő jókívánságokat adtunk. Az akcióban közel az eddigi legnagyobb adományt sikerült összegyűjtenünk melyből krízishelyzetben lévő, vagy nehéz élethelyzetű gyermekek és családok részesülnek az év folyamán tartós ételkészlet csomagban. A felajánlásokért köszönetünket fejeztük ki az adakozó lakosok felé.

„Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázatban való részvétel

Intézményünk 10 szakembere részt vett az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 számú „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat szakmai megvalósításában. A projekten belül a szociális mentorok a hátrányos helyzetű aktív korúak foglalkoztathatóságát támogató szolgáltatáscsomagban láttak el feladatokat. A pályázat még 2019. május 1-jén indult és idén, 2023. április 30-ával zárult le.

Az intézmény továbbra is törekszik jó szakmai kapcsolatot ápolni és rendszeresen **együttműködni a városi, civil és egyházi szervezetekkel**. Különösen szoros együttműködés alakult ki a Szent Ferenc

Egyesített Szociális Intézménnyel, melynek keretében számos esetben segítjük egymás munkáját, illetve kaptunk támogatást és közreműködést konkrét esetek gyors ellátásához, de más esetekben az intézmény technikai problémáinak megoldásához is.

Rendszeresen és nagy számban érkeztek az elmúlt évben is hozzánk különböző szervezetektől és a helyi lakosságtól különböző **adományok** és felajánlások (pl. ruhaneműk, háztartási eszközök, bútorok) melyek közvetítése bár időszakosan helyhiány miatt szüneteltetésre került, de általuk jelentős számban tudtuk az elmúlt évben is a nehéz élethelyzetű és krízishelyzetben lévő **ügyfeleinket segíteni**.

Az adventi időszakban saját adomány gyűjtésből és más szervezetek felajánlásaiból is kapott, készített ajándécsomagok osztására is sor került a hátrányos helyzetű gondozott, ellátásban részesülő családok számára, mellyel a nehéz élethelyzetű gyermekek adventvárását, karácsonyát kívántuk örömtelibbé tenni. Ezen belül 2022-ben is külön köszönettel és hálával fogadtuk a Samsung dolgozói által „cipősdoboz akció” keretében gyűjtött és adományozott felajánlásaikat. Másik jelentős támogatónkká nőtte ki magát a Dream Team Civil Összefogás önkéntes szervezet, hiszen általuk már többedik alkalommal történt adománygyűjtés a részünkre. Az általuk gyűjtött jelentős számú játék, édesség, felajánlás a „saját” intézményi Mikulásunk segítségével juthatott el a rászoruló családok gyermekeihez.

Az intézmény igény esetén továbbra is **terephely és tereptanári feladatokat is ellát**, fogadja a szakmai gyakorlatra érkező hallgatókat a különböző szakirányú képzési intézményekből.

- f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);
- g) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;
- i) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése:

A szolgáltatás 2016-ban történt átszervezésében az a hangsúlyos elvárás és célkitűzés is szerepet játszott, hogy kiemelten szükséges az észlelő –és jelzőrendszer megerősítése és összehangolása. A bevezetett jogszabálmódosítások, azon belül a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szolgáltatási feladatainak összevonása (család- és gyermekjóléti szolgálat) jellemzően a két szolgáltatás jelzőrendszerének „összevonását” és azonos szintű hangsúlyozását is jelentette. **A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer** (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése továbbra is a család- és gyermekjóléti szolgálat egyik kiemelt feladatai között szerepel.

A jelzőrendszer eredményes működésének két legfontosabb indikációja:

- Az **idejében felismert probléma** a beavatkozások pozitív prognózisának alapfeltétele.
- A gyermekvédelem területén csak **az ellátásban érintett szervezetek és szakemberek érdemi együttműködésétől** - közös alapokra helyezett, a kompetenciákat figyelembe véve közösen kialakított és megvalósított szakmai tevékenységtől - várható eredmény.

Idén **2023. 02. 23-án** került sor az intézmény soron következő **Éves Szakmai Tanácskozásának** megrendezésére, A járványhelyzet lezajlása óta most nyílt újra lehetőségünk a korábbi éveknek megfelelően ismét teljes körben megrendezni tanácskozásunkat.

A tanácskozás összehívása, megrendezése jogszabályban előírt feladata intézményünknek. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (5) bekezdése alapján **minden év február 28-ig kell a település Éves Szakmai Tanácskozását megszervezni**. A tanácskozás keretében az intézmény feladata az előzetesen összegyűjtött információk, tájékoztatók és a tanácskozás tapasztalatai alapján minden év **március 31-éig elkészíteni a település éves jelzőrendszeri intézkedési tervét**, mely tartalmazza

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolóinak tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,

- az éves célkitűzéseket, és
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Ez a szakmai tanácskozás évről évre szinte a legjelentősebb szakmai fóruma a település gyermekvédelmi és szociális észlelő és jelzőrendszeri tevékenységének, és a települési ellátórendszer áttekintésének és értékelésének.

Az Éves Szakmai Tanácskozás tapasztalatai az alábbiakban összegezhetők:

Az előzetes írásbeli beszámolók bekérésére vonatkozó 31 megkeresésből 25 érkezett vissza. A település 4 házi gyermekorvosából idén egy sem reagált a felkérésre. A családi bölcsőde részére kiküldött 3 tájékoztatás kérésekre 1 visszatájékoztatás érkezett. A megküldött beszámolókból 12 tartalmazott konkrét javaslatokat és/vagy célkitűzéseket.

A települési jelzőrendszeri tagoktól kapott tájékoztatások összegzése alapján az előző évhez viszonyítva csökkent az intézmények látókörében lévő hátrányos helyzetű (HH) gyermekek száma.

Nehézséget jelent továbbra is az erről való gondolkodásban, hogy általánosságban sem egységes a hátrányos helyzet értelmezése és meghatározása (gyermekvédelemben területen jelenleg érvényben lévő jogszabályi meghatározás kontra szociológiai fogalomtár/terminál szerinti értelmezés használata). Az pedig külön sajátos körülmény, hogy megállapítása jelenleg csak az igénylő kérelmére történhet.

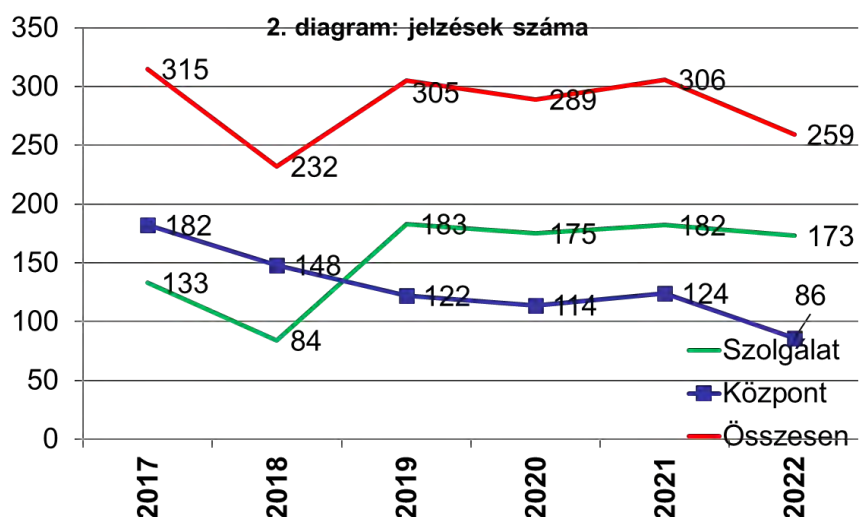
Az előzményeket tekintve szembetűnő, hogy a hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek száma **2013. évet megelőző mértékekhez képest jelentősen lecsökkent**. Időközben utóbb az nyert megállapítást, hogy ez inkább egy matematikai értelemben vett változás, mint sem valós tendencia. A drámai mértékű adatkülönbséget minden bizonnyal az váltotta ki, hogy 2013. szeptember 1-jétől ennek megállapítását a jegyzői gyámhatóság jogkörébe rendelték, mely csak az ügyfél kérelmére történhet. Feltétele továbbá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. Az eljárás során az említett kérelemre a hatóság a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseire tekintettel megvizsgálja a hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzet fennállását is. Külön döntéssel állapítja meg, tekintettel a szülő/gyám alacsony iskolai végzettségére (legfeljebb alacsony végzettség), a szülő/gyám alacsony foglalkoztatottságára, az elégtelen lakáskörülményekre, továbbá az esetlegesen fennálló nevelésbe vételre, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátásra.

A gyermekekkel foglalkozó szakemberek tapasztalata szerint a kérelemre történő megállapítást a tényleges élethelyzettel szemben jellemzően lényesen kevesebben kérik, mivel közvetlen anyagi kedvezményekkel nem jár, más esetekben pedig az érintettek nem tájékozottak ennek megváltozott igénylési szabályairól. Ebben az előző évhez képest csökkenést látni a köznevelési intézményekben (347-ről 278-ra).

A megküldött adatok alapján arányában **emelkedett** a jelzőrendszeri tagok részéről észlelt, saját intézményükben azonosított **veszélyeztetettnek ítélt gyermekek száma**. Bár még mindig jelen van az a jelenség is, hogy a jelzőrendszer egyes tagjai a bekért tájékoztatókban nem szolgáltatnak adatot a látókörükben lévő veszélyeztetett gyermekekről, de ebben ezzel egyidejűleg egy érzékenyítési folyamat is tapasztalható az intézmények részéről.

Az elmúlt évben a korábban „magántanuló”, jelenleg **egyéni tanrenddel rendelkező gyermekek száma** (23-ról 35-re), továbbá a **mulasztott órák miatti évismétlések száma is nőtt (15-ről 25-re)**. Továbbra is bizonytalan azonban, hogy ez mennyire tükrözheti a valós helyzetet, mivel nem mindenki szolgáltat a tájékoztatójában erre vonatkozó információkkal, adatokkal.

Ahogy az már a szolgálat szakmai tevékenységén belül bemutatásra került a **3. számú táblázatban**, és az alábbi **2. számú diagramból** is kitűnik, az előző évhez képest **mérsékeltlen csökkent az észlelő és jelzőrendszertől érkező jelzések száma** mind a szociális területről, felnőtt lakosságot érintő - „családsegítő” -, mind a gyermekvédelmi esetekben is.

2022-ben öt alkalommal tartottunk jelzőrendszeri megbeszéléseket. A jelzőrendszer munkájának, a szakmaközi együttműködés minőségének megítélése jellemzően továbbra is pozitív a tagok részéről. Egy 7-es skálán átlagban 6-osra értékelték annak minőségét.

Egyéb szakmai tevékenységek révén is aktív a jelzőrendszerrel a kapcsolattartásunk. 2022-ben esetkonzultáció 724, esetmegbeszélés 36 és esetkonferencia 47 esetben került megrendezésére a jelzőrendszeri tagok közreműködésével.

Az **óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás** a bevezetése - 2018 szeptembere - óta hordozza mindazon nehézségeket, amelyek egy teljesen új szolgáltatás kiépítésével, illetve a jelenlegi szolgáltatási és köznevelési környezetbe történő beillesztésével járnak. Ez a szolgáltatás támogatni hivatott a köznevelési intézményekben ellátandó gyermekvédelmi tevékenység szakszerű ellátását, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Kereteinek, szakmai feltételeinek, protokolljainak, módszertanának kidolgozására egy központi pilot projekt keretében került sor.

Ellátási területen járási szinten az intézmény is folyamatosan közreműködik a már említett európai uniós forrásból megvalósuló **természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatások célzott és ellenőrzött elosztásában**: „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” tárgyú **RSZTOP-1.1.1-16, RSZTOP-2.1.1-16, és a RSZTOP-4.1.1-16** számú központi pályázatokban, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által közvetített kormányzati, természetben nyújtott támogatások (élelmiszer és tartós fogyasztási cikket tartalmazó csomagok) célba juttatásában. A programok tényleges elindulása még 2018 januárban kezdődött.

Az érintett célcsoportok kiértékelésében és a csomagok osztásánál (ami az intézményben zajlik) történő segítségnyújtásban munkatársaik aktívan részt vesznek. A megváltozott munkaképességűek körében a kiértékelések eljuttatásában a település önkormányzata továbbra is nagy segítséget nyújt és nyújtott.

A járványhelyzet oldódását követően sajnálatosan aktuálisan új helyzetet teremt a **háborús válsághelyzet hozta menekülthullám** megjelenése településünkön is, melynek kezelésében, segítségében szintén tevékenyen részt vesz intézmény is. A Központhoz delegált, vagy oda eljutó esetek száma bár nem magas, de az esetenként nyelvtudás, illetve megfelelő alapképzettség nélkül (nem egyszer írni, olvasni sem tudó), jelentősen eltérő érték és normarenddel, illetve életviteli, és gyermeknevelési sajátosságokkal érkezők segítése, támogatása sok időt, energiát és kreativitást igénylő feladat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	940	157	16,70%
2016	978	129	13,19%
2017	1031	104	10,09%
2018	1042	57	5,47%
2019	1054	49	4,65%
2020	999	44	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015		130	5,55%
2016		141	6,03%
2017		181	7,76%
2018		158	6,68%
2019		100	4,27%
2020		97	4,10%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A társadalmi szervezetek és a jászberényi egyházi közösségek alapítványai jelentős részt vállalnak a hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős programjainak szervezésében és a gyermekek nyári táboroztatásában. Fő célcsoportjuk a nehéz anyagi körülmények között, krízishelyzetben élő és hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Jászberény Városi Önkormányzat 2022. évi költségvetési előirányzatainak megállapításáról szóló 3/2022. (II. 23.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Költségvetési rendelet) 9. § (3) bekezdése rögzíti, hogy az államháztartáson kívülre adott támogatások odaítéléséről a Képviselő-testület, vagy – alapítványi forrás átadása kivételével – a rendelet 16. § (4) – (9) bekezdésben meghatározott átruházott hatáskörökben az Önkormányzat bizottsága dönt. A 16. § (4) bekezdése értelmében a **Humán, Jogi és Közrendi Bizottság**, volt jogosult dönten a 2022. év vonatkozásában a 18. táblázat II. címszó alatt nevesített előirányzatok felhasználásáról.

Ennek mentén a 18. táblázat II. címszó i) pontjába nevesített „Iskolai nyári táborok pályázati kerete” megnevezésű 3.000.000.- Ft összegű előirányzat terhére, 2.488.000.- Ft felhasználásával – kizárólag pályázati úton – 8 szervezet nyári táboroztatása került támogatásra. 1 szervezet – határidőn túl benyújtott pályázatára tekintettel – elutasításra került a mindösszesen 9 pályázó szervezet közül.

A 8 táborban összesen 237 gyermek vett részt, melyből 168 hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az önkormányzati támogatásnak köszönhetően ingyenesen vehetett részt a pályázó szervezet által lebonyolított 5 napos nyári napközis táborban.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	16	1,37%	n.a.	-	n.a.	-
2016	44	3,75%	89	19,39%	60	5,19%
2017	45	3,81%	87	20,37%	39	3,47%
2018	28	2,46%	78	20,05%	50	4,69%
2019	25	2,17%	36	8,87%	32	3,18%
2020	15	1,30%	36	-	32	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	140	37
2017	243	36
2018	269	34
2019	256	31
2020	228	16
2021	235	12
2022	228	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Óvodák

Jászberényben jelenleg 10 óvoda működik, ebből 7 a város által fenn tartott óvoda, 2 egyházi (Jászberényi Református Egyház Gólya Óvodája, Angyalkert Óvoda), 1 pedig alapítványi („Maci” Alapítványi Óvoda)

Jászberény Város Óvodai Intézményei: **Fürkész Óvoda** (Kossuth L. út 116.), **Gézengúz Óvoda** (Mártírok út 5.), **Hétszínvirág Óvoda** (Portelek, Fő út 22.), **Központi Óvoda** (Bajcsy-Zs. u. 10.), **Sün Sámuel Óvoda** (Lajosmizse utca 1.), **Szivárvány Óvoda** (Szent István krt. 18.), **Zengő Óvoda** (Kiss Ernő utca 12.)

A Jászberényi Nagybaldogasszony Angyalkert Katolikus Óvodája 2016 augusztusában került felszentelésre és átadásra.

Gyermeklétszám:

2021. októberi statisztikai adatok, melyek meghatározzák az intézmény finanszírozását. Az **intézményi férőhelyszám 820 fő**.

Megvizsgálva az óvodai adattáblákat, megállapítható, hogy a jelenleg működő óvodáknál az elmúlt évben 2013-hoz viszonyítva egyértelműen kimutatható a gyereklétszám **csökkenése**.

A létszám csak 2 óvodában emelkedett: Jászberényi Református Egyházközség Gólya Óvodája, Jászberényi Nagybaldogasszony Katolikus Óvoda.

Az óvodai férőhelyek kihasználtsága (óvodába beírt gyermekek száma /óvodai férőhelyek száma):

2018-as adatok alapján a városi óvodák közül **legmagasabb** a kihasználtsága a Fürkész Óvodának (116%) és a Zengő Óvodának (113 %) Szivárvány óvodának (107%), valamint a Központi Óvodának (102 %), **legalacsonyabb** a Hétszínvirág Óvodának (44 %). A többi óvoda sorrendje Sün Sámuel Óvodának (77 %), Kuckó Óvoda (88 %), Gézengúz Óvoda (91%). Az egyházi óvodák kihasználtsága: Gólya Óvoda 100 %, Angyalkert Óvoda 104 %, ha a 3-6 éves korú gyermekek számát vesszük alapul.

Az alapítványi óvoda kihasználtsága a második legalacsonyabb az összes többi óvodához képest (50%).

2021-es adatok:

Óvoda neve	Csoportszám	Férőhely	Beírt gyerekek száma
------------	-------------	----------	----------------------

Fürkés	4	95	90
Gézengúz	4	100	83
Hétszínvirág	1	25	15
Központi	8	200	222
Sün Sámuel	4	100	104
Szivárvány	8	192	141
Zengő	5	108	99

Gyerekcsoportok száma:

A Központi Óvodában 8 gyermekcsoport van, de az óvodák többségére jellemző, hogy 4 vagy 5 csoporttal működnek, 1 gyermekcsoport pedig a Hétszínvirág Óvodában. Az Angyalkert Óvoda 2016-ban 3 csoporttal kezdte meg működését, de az igények alapján későbbiekben 4 csoportot indítottak.

Csoportlétszámok:

A 2011. CX. törvény a nemzeti köznevelésről 4. sz. melléklete (Osztály-és csoportlétszámok) alapján az óvodai nevelésben az óvodai csoportlétszámok: min. 13 fő; max: 25 fő; átlag: 20 fő

A fenti törvényi szabályozás szerint 5 városi óvodában a maximális létszám fölött van a gyereklétszám: legmagasabb Fürkés Óvodában a Központi Óvodában a Zengő Óvodában és a Szivárvány Óvodában és egy egyházi óvodában Angyalkert Óvoda

A sajátos nevelési igényű gyerekek létszáma a Jászberény Város Óvodai Intézménye esetében az alábbiak szerint alakult 2022. évben a 2022/2023. évi Jászberény Város Óvodai Intézmények szalmi tevékenységéről beszámolója alapján:

Óvoda neve	Csoportok száma	Férőhely	Statisztikai beírt gyermekek létszám októberi adatok	Számított létszám az SNI gyermekek szorzójával növelten	Ebből					
					SNI*	SNI*	BTMN	HH***	Állami gondozott	Veszélyeztetett
Fürkés	4	95	86	88	-	1	2	4	-	-
Gézengúz	4	100	76	76	-	-	1	4	3	8
Hétszínvirág	1	25	19	21	2	-	-	-	-	-
Központi	8	200	225	231	6	-	3	6	2	5
Sün Sámuel	4	100	90	94	2	1	-	1	-	1
Szivárvány	8	192	139	148	5	2	2	-	1	-
Zengő	5	108	98	105	5	1	2	8	4	5
Összesen	34	820	733	763	20	5	10	23	10	22

* sajátos nevelési igényű 2 főnek számít

** sajátos nevelési igényű 3 főnek számít

*** beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

**** hátrányos helyzetű

Kihasználtság: 95,73%.

Az óvodába járó gyermekek közül 9 fő ukrán, melyből kettő fő magyar állampolgársággal rendelkezik.

A Jászberény Város Óvodai Intézményében ellátott sajátos nevelési igényű gyermekek száma 2017-ben: 18 fő, beilleszkedési-, tanulási magatartás zavaros gyermekek száma: 15 fő, 2018-ban sajátos nevelési igényű gyermekek száma 17 fő, beilleszkedési-tanulási magatartás zavaros gyermekek száma: 12 fő.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek feladatellátásának megvalósulása SNI/BTM/Tehetségfejlesztés

- Jászberény Város Óvodai Intézményében ellátott sajátos nevelési igényű gyermekek száma 2021/22-ben: 18 fő, beilleszkedési-, tanulási magatartás zavaros gyermekek száma: 17 fő, nevelési év végére sajátos nevelési igényű gyermekek száma 32 fő, beilleszkedési-tanulási magatartás zavaros gyermekek száma: 24 fő.
- A gyermekek ellátását mindenkor a szakértői véleményben meghatározott óraszámában, szakos gyógypedagógus látta el.
- Az intézmény 1 fő részmunkaidős óvodapszichológussal rendelkezik.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének folyamatos szakszerű működtetése, a gyógypedagógusok segítségével valósult meg, együttműködve a csoportos óvodapedagógusokkal.
- Az SNI gyermekek szakszerű ellátásához biztosított volt a megfelelő szakos gyógypedagógus (pszichopedagógus, logopédus, tanulásban akadályozott gyógypedagógus, autizmus spektrum zavarok pedagógusa, szomatopedagógus, gyógytestnevelő).
- A gyógypedagógusok munkáját segítik a csoportos óvodapedagógusok a heti egyéni fejlesztés során.
- Az egyéni fejlesztés tervszerűen, a gyógypedagógus tanácsa alapján valósul meg, ennek dokumentálása megtalálható a csoportnaplókban.
- A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatos feljegyzések törtétek, ezek megbeszélése a szülőkkel évente kétszer megvalósult (szükség esetén többször is), ahol jelen volt a szülő, az óvodapedagógus és a gyógypedagógus is.
- A megbeszélés tényét, illetve a szülő egyetértését aláírásával hitelesítette. Ez megtalálható a gyermek egyéni fejlettségmérő lapján, mely szintén a csoportnapló mellékletét képezi.
- Az Alapító okirat tartalmazza a mindenkor érvényes ellátással kapcsolatos feladatokat.
- A tárgyi feltételeket az intézmény biztosítja. Valamennyi tagóvodában megoldott, hogy az egyéni fejlesztésre külön helyiségben kerüljön sor.
- A gyógypedagógusok a törvény által meghatározott nyomtatványokon dokumentálják a terveket, illetve megvalósított feladatokat.
- Az óvodapszichológus közreműködésével év közben is több gyermek került felterjesztésre **szakértői vizsgálatra**, melynek eredményeként **további 14 gyermek** SNI ellátását kellett megoldani.
- Minden gyermeknek biztosított az egyéni fejlesztés saját szintjének megfelelően, melyről a csoportnaplókban található egyéni fejlesztési tervek adnak hiteles tájékoztatást.
- A **Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nehézség (BTM)** veszélyeztetett gyerekek száma évvégére 25 fő lett, az ellátásukról az intézmény fejlesztő pedagógusi szakvizsgával rendelkező

óvodapedagógusai gondoskodtak heti egy alkalommal, a törvény szerinti plusz 10 órás egyéni fejlesztést az óvodai csoportokban az óvodapedagógusok oldották meg.

A gyermekek fogyatékoság szerinti megoszlás év végére (2022/2023-as adatok)

Év végére 28 gyermek ellátásáról kell gondoskodni, míg a finanszírozott létszám csak 25 fő.

	Fürkész	Gézeng úz	Hétszín- virág	Központi	Sün	Szivárvány	Zengő
Enyhén értelmi fogyatékos						1	
Beszéd fogyatékos		1	1	3			1
Autizmus spektrum zavar	1				1	1	1
Mozgásfogyatékos							
Gyengén látó						1	
Egyéb pszichés fejlődési zavar		3	1	3	2	4	3
Összesen	1	4	2	6	3	7	5

Hátránykompenzáció; Gyermekvédelmi feladatok megvalósulása

- A gyermeki jogok védelme érdekében, a hátrányos helyzetű (HH), valamint a veszélyeztetett gyermekek, családok segítségét a gyermekvédelmi felelős végezte. (HH 47 fő, veszélyeztetett 20 fő).
- A fejlesztés komplex módon, az egyéni és az életkori sajátosságokat, a játékoság elvét szem előtt tartva valósult meg.
- **Valamennyi csoportos óvodapedagógus ellát gyermekvédelmi feladatokat.** Cél, a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése, a korai felismerés, a prevencióra törekvés és a segítségnyújtás különféle formáira való reagálás.
A gyermekvédelmi felelős koordinálásával napi kapcsolatot tartott az intézmény a **Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központtal és Szolgálat**tal.
- Az elmúlt évben is több jelzéssel kellett élni. A jelzések tartalma; rendszertelen óvodába járás, gyermek gondozatlansága, a család pénztelensége (munkanélküliség), rossz lakáskörülmények, a szülők italozó, dohányzó életmódja, szülők közötti konfliktus válás esetén.
- A gyermekvédelmi esetekben tett intézkedések, eljárások, a csoportok gyermekvédelmi dossziéjában dokumentáltak.
- Az óvodák a rászorulóknak, valamint az Ukrán menekült gyermekeknek ajándékgyűjtési akciót szerveztek.

Az óvodai ellátás területén esélyegyenlőségi szempontú beavatkozás nem indokolt, bár az óvodai hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a nyilvántartás alapján megtevéstől lehet, mert tapasztalatok alapján magasabb a hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, mint a statisztikai adat.

Általános iskolai oktatás

Általános iskolai oktatás Jászberényben összesen hat intézményben zajlik általános iskolai nevelés-oktatás, amelyek közül öt intézmény a Jászberényi Tankerületi Központ által fenntartott. További egy iskola fenntartója egyházi jogi személy (Egri Főegyházmegye). Emellett három iskolában (Palotásy János Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola, Viganó Alapfokú Művészeti Iskola, Jászsági Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) zajlik alapfokú művészetoktatás, zene- és/vagy táncművészeti ágon. Az általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) 2019-ben 2342 fő volt, ez a létszám az utóbbi 10 évben stagnálást mutat. Az általános iskolai feladatellátási helyek átlagos befogadó létszáma 390,3 fő, amely viszont bár a 2015-ös értékkel megegyezik, mégis 2010 óta majdnem 100 fővel emelkedett. Az egy iskolára jutó tanulók átlagos létszáma a járási (230,6 fő), a megyei (250,6 fő) átlagot is jóval meghaladja, az országos adatnak (200 fő) pedig közel a duplája. A más településről bejáró általános iskolások aránya a városban az utóbbi 10 év távlatában csökkenő trendet ír le, 2010-ben még 24,7%, 2015-ben 23,5%, míg 2019-ben már csak 16,6% volt.

A rendelkezésre álló adatok alapján az általános iskolai nevelés területén esélyegyenlőségi szempontú beavatkozás nem indokolt.

ELLEN-SZER foglalkozás és a DADA program végrehajtása – a pandémiás helyzetre tekintettel, személyes kontaktus során – nem valósult meg. Kiképzett IBT Jászberény városban nem tevékenykedik, azonban a helyi bűnmegelőzési előadó 7 alkalommal 215 fő részére tartott iskolai foglalkozást, továbbá 2 esetben vett részt pályaaorientációs, illetve a rendőrség tevékenységét bemutató foglalkozáson.

Jászberényben iskolalátogatási időben rendszeresen ellenőrzésre kerültek a közterületek a csellengő általános iskolások, intézményekbe való visszavitele céljából a 22/2012. (XII.21.) ORFK utasítás szabályai szerint. A rendőrkapitányság a Jászberényi Család- és Gyermejjóléti Központtal évek óta folyamatosan jó kapcsolatot tart fenn. Az általuk működtetett Jelzőrendszerben a rendőrkapitányságot az mb. megelőzési- és értékelő előadó képviseli. 2021-ben szervezett jelzőrendszeri értekezleteken mind a 2 esetben részt vett, ezek közül 1 alkalommal tartott előadást a kolléga *Iskolai erőszak* témakörben. 2021-ben is részt vett az éves gyermekvédelmi tanácskozáson, ahol a legjellemzőbb problémák kerültek megvitatásra. A veszélyeztetettség, így különösen a családon belüli erőszak, az iskolán belüli erőszak észlelése esetén teendő feladatok gyakorlati kérdései kerültek megbeszélésre, illetve az együttműködés hatékonyságának a növelése.

Az iskolaőri tevékenység bemutatása

2020. szeptember hónapban létrejött Iskolaőrségben a Jászság területén összesen 6 fő iskolaőr lát el feladatot. Ebből Jászberényben a SZMC Klapka György Technikum és Szakképző Iskolában és a Gróf Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában. Az új tevékenységi körben a kezdeti nehézségeket követően az iskolaőrség beintegrálódott az intézményi kertetek közé. Az iskolák vezetőinek jó véleménye van az iskolaőrökről és azok munkájáról. Ma már számítanak a tevékenységükre, az iskolaőrök egyéb bűnmegelőzési feladatokra is bevonásra kerültek tanítási és iskolalátogatási időn kívül.

A bűnmegelőzési tartalmak közösségi médiában történő megjelenése

A Jászság területén lévő írott és elektronikus médiával évek óta kiváló munkakapcsolatot ápol a helyi szerv, melynek köszönhetően bűn- és baleset-megelőzési ajánlásaink, figyelemfelhívásaink rendszeresen megjelentek az elmúlt évben is. A rendőrségi felhívásokat, közérdekű információkat a szükséges protokollt

követően minden esetben teljesítették. Az elmúlt évben is kiemelt figyelmet fordított a Jászberényi Rendőrkapitányság a sikeres ügyek és bűnmegelőzési programok sajtóban történő megjelentetésére. A Rendőrkapitányság rendszeresen élt a felhívások adta lehetőségekkel, melyeket minden esetben az MRFK sajtóreferenseinek koordinálásával és egyetértésével adott közzé. A Jászberényi Rendőrkapitányság munkásságával összefüggésben számos alkalommal jelent meg hír a médiában, ebből 68 alkalommal a police.hu oldalon.

A baleset-megelőzési tevékenység, a baleset-megelőzési bizottság tevékenysége, és programjai

A Jászberényi Városi Balesetmegelőzési Bizottság 2021-ben az ORFK OBB, és a Jász-Nagykun-Szolnok MBB iránymutatása, az MBB és saját VBB 2021. évi munkaterv alapján végezte az éves munkáját. A rendőrkapitányság fokozott figyelmet fordított a jász emberek életének sajátosságaira vonatkozó körülményekre, a gyalogos és kerékpáros közlekedőkre, a forgalomban résztvevő ittas járművezetők számának minimalizálására. A pandémia okozta rendkívüli helyzet miatt, a zárt, és egyéb tervezett programok nem valósulhattak meg, így erre tekintettel a megelőzési tevékenység és a kampányok internetes portálokon, és a médián keresztül került közvetítésre a lakosság irányába.

„Az iskola rendőre” program

A baleset-megelőzési munkának fontos része az „Iskola Rendőre” program. Megvalósult a program célja, mely szerint lehetőleg minden általános iskolának legyen egy iskolarendőre, aki közvetlen kapcsolatban van az iskola vezetésével és a diákokkal. A tanítás megkezdése előtt az iskolarendőrök az általuk felügyelt iskolák vezetőit tájékoztatták az „Iskola Rendőre” program folytatásáról, valamint arról, hogy a szülői munkaközösség bevonásával lehetőség nyílik a baleset-megelőzés hatékonyabbá tételére. Fogadóóra megtartására is lehetőséget kaptak. A tanév megkezdése előtt és a tanév folyamán az intézmények környékén visszatérően helyszínbemjárást végeztek, és folytattak közlekedésbiztonsági, közrendvédelmi, valamint bűnügyi ellenőrzéseket is az iskolások védelme érdekében.

Természetesen Jászberényben számos, már működő drogreveníciós tevékenységek, valamint a drogreveníciós célokat is támogató programok is működnek. Jellemzően valamennyi oktatási, köznevelési intézményben az egészségsnevelés neveléshez kapcsolódóan, azon belül a tantervbe beépített módon, tanórákon belül jelenik meg a drogreveníció (a dohányzás, alkoholfogyasztás és drogfogyasztás megelőzéséről, káros hatásairól szólnak). Nagy százalékban jelennek meg az iskolai védőnő rendszeres foglalkozásai is ugyanebben a témában osztályfőnöki órák keretében. Mindezek azonban az elmúlt évben szintén korlátozódtak a járványhelyzet okán.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 50. § (8) bekezdése alapján a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét”. Az Nkt. 50. § (6) bekezdése alapján „az általános iskola köteles felvenni, átvinni azt a tanköteles tanulót, aki életvitelszerűen az általános iskola körzetében lakik (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha a településen több általános iskola működik, az egyes általános iskolai körzetet úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben.

Az általános iskolai felvételi körzetek meghatározásához szóló előterjesztés adattáblája alapján az általános iskolás korú gyermekek településen belüli létszáma 1868 fő, a HH általános iskolás korú gyermekek településen belüli létszáma 75 fő, 4,01%.

Jászszági Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában az általános iskolás korú tanulók létszáma: 893, a HH tanulók létszáma: 25, a HH tanulók körzeten belüli aránya: 2,80%

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017/2018	8	100	6	24	22,08%
2018/2019	8	100	6	24	16,57%
2019/2020	8	101	6	23	20,69%
2020/2021	7	103	6	23	19,69%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	298
2015/2016	318
2016/2017	301
2017/2018	303
2018/2019	312
2019/2020	324
2020/2021	346

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szükséges szakember kapacitás rendelkezésre áll.

Középfokú oktatás, szakképzés

A településen összesen három intézmény lát el gimnáziumi nevelés-oktatási tevékenységet.

A szakképzés további három intézményben (kettő szakgimnázium és szakközépiskola) zajlik, itt van lehetőség szakirányú képesítés megszerzésére. A más településekről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban az elérhető legfrissebb, 2015-ös adatok alapján 55,4% volt, amely a megyei (44%) és az országos (42,2%) értékekhez viszonyítva is meglehetősen magasnak mondható. Mérsékeltbb arányt (39,7%) mutatnak a Lehel Vezér Gimnázium 2020. október 1-jei adatai, ahova a 667 tanulóból 265 járt be más településről.

Felsőoktatás helyzete

Jászberény a rendszerváltást megelőző időszakban a tanítóképzés egyik legmagasabb színvonalú felsőoktatási intézményével büszkélkedhetett Magyarországon (Jászberényi Tanítóképző Főiskola). A változásokkal az intézmény elvesztette önállóságát és egy ideig a Gödöllői Szent István Egyetemhez tartozott. Eközben a vezetés mindenféle specializációval próbálkozott, de az intézmény veszített korábbi presztízséből, és lévén humán/pedagógiai orientáltságú, nem volt képes profilját rugalmasan a helyi gazdaság igényeihez igazítani. A nappali hallgatók száma fokozatosan csökkent és az jóval alacsonyabb számú, mint az lehetséges volna. Az intézmény és létesítményei jelenleg az Esterházy Károly Katolikus Egyetemhez tartoznak. Egy 2020-ban bonyolított interjú alapján elmondható, hogy a vezetés bizakodó, és olyan kurzusokat is indít, amelyekkel közeledni kíván a helyi vállalkozások igényeihez. Ugyanakkor, felsőfokú műszaki képzés beindítására nincs felkészülve, hiszen az Esterházy Károly Katolikus Egyetem profilja ettől teljesen távol áll.

A helyben elérhető képzések:

- BA szakok: tanító BA, óvodapedagógus BA, csecsemő- és kisgyermeknevelő BA, gyógypedagógia BA, közösség-szervezés BA
- MA szakok: szociálpedagógia MA
- felsőoktatási szakképzés: programtervező informatikus (fejlesztő) – ami kifejezetten a helyi gazdasági szereplők igényeire alapozva került bevezetésre
- szakirányú továbbképzés: közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga, műveltségterületi részismereti képzések

A nappali tagozatos egyetemi képzésben résztvevő hallgatók száma 2015 óta mérsékelt ütemben, de folyamatosan emelkedik, 2019-ben 114-en, 15 fővel többen tanultak jászberényi felsőfokú oktatási intézményben, mint öt évvel korábban. (Forrás: Lechner Nonprofit Kft.) A hallgatók jelentős része ugyanakkor nem a nappali tagozatos oktatást veszi igénybe, azaz nincs napi szinten jelen a képzés helyszínén. A Campushoz tartozó kollégium nagyrészt üresen áll, jelenleg részben munkásszállóként üzemel. Felsőfokú műszaki képzés bevezetésének igénye évtizedes ambíciója a városnak. Az elmúlt másfél évtizedben tárgyalások folytak az önkormányzat és a helyi jelentősebb, befolyásos foglalkoztatóinak bevonásával a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel, a Miskolci Egyetemmel és a Szolnoki Campussal is.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A településen nem tapasztalható szegregációs mechanizmus.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Az egyes intézmények közötti különbségek elsősorban a tanulmányi eredmények, kompetenciamérések eredményei alapján határozhatóak meg. A HEP készítésekor rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az egyes iskolák között észlelhető különbségeket egyrészt módszertani eltérések, másrészt a tanulói összetétel miatti különbségek okozhatják. Ennek ellenére elmondható, hogy a rendelkezésre álló kompetenciaeredmények jellemzően az országos átlag körüli értékeket mutatnak, míg egyes esetekben ezek az eredmények az országos átlagnál jobb eredményeket mutatnak.

Az iskolai sikeresség másik jellemzője a továbbtanulási mutatók vizsgálata. Erre vonatkozóan a rendelkezésre álló adatok nem teljesek, de megállapítható, hogy a továbbtanulási mutatók jellemzően 90% feletti értéket mutatnak.

A továbbtanulási arány alakulásáról a Jászberényi Tankerületi Központ szolgáltatott adatokat a jászberényi általános iskolákkal kapcsolatban. Az intézmények a Jászsági Általános Iskola tagintézményei, ahonnan az alapfokú oktatásból kikerülők számát, akik a tankötelezett kor betöltése után nem folytatják tanulmányainkat sem alapfokú sem középfokú intézményben. A Jászsági Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában még jelenleg beírt, de már nem tanköteles tanulója 10 fő. A Jászsági Általános Iskola Bercsényi Miklós Általános Iskolai Tagintézménye esetében 49 fő évfolyamból 1 tanuló nem tanul tovább, de általános iskolai tanulmányait befejezte. A Jászsági Általános Iskola Székely Mihály Általános Iskolai Tagintézményében idén egy tanuló töltötte be a 16. életévét nappali oktatásban, ő másik településen folytatja tanulmányait szeptembertől, a felnőttoktatásban két tanuló töltötte be ebben a tanévben a 16. életévét, ők nem tanulnak tovább, a 8. osztályt sem fejezték be.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatala 2017. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóban foglaltak szerint az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetése 2016 és 2017. évben (járási adatszolgáltatás) a következőképpen alakult:

kiskorú fő	2016	2017
10 órás hiányzás	86	94
50 órás hiányzás	32	44
felülvizsgálat	45	59
szüneteltetés fenntartása	26	27
szüneteltetés kezdeményezése	30	44

10 órás iskolai/5 óvodai nevelési nap igazolatlan hiányzásnál figyelmeztetés, 50 órás iskolai/20 óvodai nevelési nap után szüneteltetés kezdeményezése a folyósító szervnél és védelembe vétel. 3 iskolai tanítási hónaponként felülvizsgálat, és ha elérte az 5 igazolatlan iskolai órát/3 óvodai igazolatlan nevelési napot a szüneteltetés fenntartása.

A tankötelezettségi korhatár 16. évre történő leszállítása (a tanév végéig köteles), az elhanyagolható, következtelen szülői magatartás eredményeként a felülvizsgált esteke felében a gyermekek továbbra sem járnak rendszeresen iskolába. ami mellet előfordul, hogy magas az igazolt távollétek száma is (betegség miatt). A legtöbb hiányzás a 14-16 éves korosztály körébe fordul elő. Jászberényben az 50 órát meghaladó kiskorúak közül közel 50%-a a jászberényi tanintézmények tanulói.

2018. június havi adatszolgáltatás alapján a Szolnoki Műszaki Szakképzési Centrum Klapka György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 13 fő, Terplán Zénó Műszaki és Közgazdasági Szakképző Iskolaszintén 13 fő kiskorú, aki szakképesítés befejezését megelőzően iskola elhagyó. Összesen 39 fő a településen.

A továbbtanulási arány csökkenése a fiatalok munkanélküliségi rátáját növeli, valamint komoly kihatással lehet a város szociális ellátórendszerére is. A fentieket tekintve célként kell megfogalmazni, hogy a tanköteles kor végéig legalább minden tanuló részt vegyen az oktatásban, és a rendelkezésre álló eszközökkel támogatni kell, hogy a szakmaszerzésig eljussanak a fiatalok. Az ehhez kapcsolódó országos programokról folyamatos tájékoztatást szükséges adni az önkormányzati kommunikációs csatornákon is.

Fel kell készülni a 2014-2020-as ciklus lemorzsolódást csökkentő pályázatain való részvételre. Az EFOP kiírás alapján **3. prioritás a gyarapodó tudástőke;** célja a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása, illetve a felsőfokúnak megfelelő szintű oktatásban való részvétel növelése. A korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a kora gyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

A Szakképzési Ösztöndíj Programról szóló **49/2013. (XII. 12.) önkormányzati rendelet szerint az önkormányzat középfokú köznevelési intézménynél szakképzésben résztvevő tanulókat ösztöndíjban részesíti, ha** jászberényi állandó lakóhellyel rendelkeznek, jászberényi középfokú köznevelési intézményben hiányszakmának nyilvánított szakmát adó szakképzésben tanulnak és aktív tanulói jogviszonnyal rendelkező nappali tagozatos tanulók. Az ösztöndíjra pályázni lehet. Jászberényen kívüli középfokú köznevelési intézményben tanulmányokat folytató tanuló abban az esetben kaphat ösztöndíjat,

amennyiben olyan hiányszakmának nyilvánított szakmát adó szakképzésben vesz részt, mely jászberényi oktatási intézményben nem elérhető.

Továbbá **alapfokú köznevelési intézménynél tanuló, középfokú szakképzésben továbbtanulni szándékozó tanulók is ösztöndíjban részesülhetnek, ha** jászberényi állandó lakóhellyel rendelkező, jászberényi alapfokú köznevelési intézményben tanuló 7. illetve 8. osztályos, aktív tanulói jogviszonnyal rendelkező nappali tagozatos tanulók, amennyiben a támogatási szerződésben vállalja, hogy az általános iskolai tanulmányait 1 illetve 2 éven belül sikeresen befejezi, majd ezt követően középfokú tanulmányait jászberényi középfokú köznevelési intézményben, hiányszakmának nyilvánított szakmában kezdi meg.

A támogatás mértéke általános iskolások legfeljebb havi 20.000,-Ft, a középiskolások legfeljebb havi 30.000,- Ft ösztöndíjat kapnak a tanulmányok befejezéséig. Az ösztöndíj folyósítása havi kifizetéssel, évente 10 hónap időtartamra folyósítható. A **hiányszakmák, amelyekre pályázni lehet:** automatikai technikus, ápoló, erősáramú elektrotechnikus, gépgyártás technológiai technikus, gépi forgácsoló, hegesztő, ipari gépész, mezőgazdasági gépszerelő, szerszámkészítő, villanyszerelő.

2016/2017. tanévben 35 fő részesült szakképzési ösztöndíjban, 1 lány és 34 fiú. 12 fő havi 30.000.-Ft-os, 13 fő havi 20.000.-Ft-os és 10 fő havi 15.000.-Ft-os ösztöndíjban részesül. 2022. évben 29 fő részesült szakképzési ösztöndíjban.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Jászberény Városi Önkormányzat minden évben rendez a szociálisan rászorulókat részére karácsonyi ünnepséget, ahol minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és családja a lehetőségekhez mért ajándékban/támogatásban részesül. **2016 decemberében** is megajándékozta a jászberényi hátrányos helyzetű gyermekeket az önkormányzat 358 kisgyermekes család, összesen 647 gyermek részesült ajándék utalványban, valamint csokoládéban. A rendezvény **2017-ben is megrendezésre került 579 rászoruló gyermek, 319 család számára.** 2022. évben 250 gyermek részesült támogatásban, 127 család.

A város esélyegyenlőségi törekvései kimutathatóak.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Továbbra is rendszeres szakmai feladat, hogy együttműködési megállapodás keretében (szintén jogszabály nevesített feladatként) a család- és gyermekjóléti központ az ellátási területén **közreműködik** a meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló **természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatások célzott és ellenőrzött elosztásában.** Ezen belül intézményünk is folyamatosan közreműködik a már említett „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” tárgyú **RSZTOP-1.1.1-16, RSZTOP-2.1.1-16, és a RSZTOP-4.1.1-16** számú központi pályázatokban, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által közvetített kormányzati, természetben nyújtott támogatások (élelmiszer és tartós fogyasztási cikket tartalmazó csomagok) célba juttatásában.

A kiértékelések célba juttatásában a megváltozott munkaképességűek körében a település önkormányzata továbbra is nagy segítséget nyújt és nyújtott, melyet ezúton is nagyon köszönünk.

1. Drogok fokozott megjelenésének csökkentése

Az elmúlt évet tekintve is megállapítható, az erre irányuló közvetlen és közvetett tevékenységek a településen megvalósultak. Bár több tevékenység, így a bűnmegelőzési terület is – különösen a minél széleskörűbb tájékoztatás és információnyújtás elősegítése – a korábbi covid járványhelyzettel terhelt időszakokban nehezebben voltak kivitelezhetők, 2022-ben szerencsére már ismét elindulhattak az elsősorban a személyes kontaktussal is megvalósuló programok.

Ennek eredményeként számos területen valósultak meg az elmúlt évben is programok és eredmények. A teljesség igénye nélkül a legfontosabbakat megemlítve az alábbi tevékenységek emelhetők ki:

Jászberényi Rendőrkapitányság

A település 2022. évi bűnmegelőzési tevékenységének adatai a rendőri szervek és a partnerszervezeteivel való együttműködés tükrében (Forrás: Kivonat a 2023. évi Éves szakmai tanácskozáshoz nyújtott írásbeli tájékoztatóból)

Lakossági elérések

Prevenációs tevékenység során 2022-ben 21.704 fő került elérésre (bűnmegelőzési szakterületen 21.019 fő, közlekedési szakterületen 685 fő). A Jászság területén 101 alkalommal kerültek kihelyezésre prevenációs szórólapok, plakátok a legfrekvenciáltabb helyeken, ezáltal 13.647 családhoz jutott el a bűnmegelőzéssel foglalkozó szakterület.

A rendőrkapitányság „Házhoz megyünk!” program keretében 50 alkalommal 5.585 főt látott el prevenációs tanácsokkal. A Bike Safe Kerékpár Nyilvántartási Rendszerbe 2022. évben 15 alkalommal 208 db kerékpárt regisztrált. Lakossági előadásra 8 alkalommal került sor, melyen 452 fő vett részt.

A Szomszédok Egymásért Mozgalom (SZEM) igen népszerű a Jászságban, mintegy 5.213 jászsági család vesz részt benne. A JNSZ MRFK BI BMO-tól érkező ELBÍR kiadványok az iskolák, önkormányzatok, polgárőrsegek részére (71 cím) minden esetben (22 alkalom) megküldésre kerültek.

Család- és gyermekvédelemi tevékenység, valamint a hozzátartozók közötti erőszak helyzetének bemutatása

A családon belüli erőszak témakörben a felvilágosító, figyelemfelhívó prevenációs tevékenységet a rendőrkapitányság 2022. évben is tovább folytatta. A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központtal, a Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központtal évek óta kiváló a kapcsolat. 2022-ben mindkét járásban 6-6 jelzőrendszeri értekezlet történt, melyeken a rendőrkapitányság képviselte magát, továbbá az éves értekezleten is megjelent. 2021-ben, illetve 2022-ben is 15 esetben került sor ideiglenes megelőző távoltartásra. A kiadmányozók folyamatosan követik a jogszabályi változásokat, és önképzés keretében fejlesztik ismereteiket a témakörben. Az elsődleges intézkedéseket végző kollégák képzése, érzékenyítése is megtörtént.

Kiberbiztonság bemutatása

Az elmúlt több, mint negyed évszázad alatt soha nem látott informatikai fejlődés következett be, mely az internet területét érintette. Az információknak értéke van, akár az üzleti világot, akár magánéletet tekintve. Kiemelt fontossággal bír az adatvédelem, mely legtöbbször digitális védelmet jelent. A kiberbiztonság nem teremthető meg csupán a biztonsági rendszerek működtetésével, fontos a folyamatos felvilágosító munka. 2022-ben ebben a témakörben kiadott ELBÍR kiadványok mind a 22 oktatási intézménybe eljuttatásra kerültek.

Az iskolaőri tevékenység bemutatása

2020. szeptemberében létrejött Iskolaőrség 2022. évben tovább végezte munkáját. 2022. szeptemberében az eddigi 5 intézmény további 2-vel bővült az illetékességi területen. Jelenleg 7 fő iskolaőr lát el feladatot - 1 középiskolában (Jászberény) és 6 általános iskolában (Jászládány, Jászapáti (2), Jászkisér, Jászsószentgyörgy, Jászberény). Az új tevékenységi körben a kezdeti nehézségeket követően az intézményi igények és jogszabályi lehetőségek összecsiszolódtak. Mind a hét iskola vezetője, illetve a két (Szolnok és Jászberény) Tankerület vezetői is pozitív véleménnyel vannak az iskolaőrök munkásságával kapcsolatban. Az iskolaőrök beilleszkedtek az iskolák rendszerébe, tevékenységük és lehetőségeik letisztázódtak, az iskolák számítanak a tevékenységükre. A 2023-as évben további iskolák tervezik jelentkezésüket a rendszerbe, a meglévők az eddigi iskolaőri létszámok fejlesztését igénylik. A helyi koordinátori rendszer beépült a megelőzési szakterületre.

Az iskolaőrök egyéb bűnmegelőzési feladatokat látnak el az iskolai szünetekben, munkájuk során a lakossági elérések száma megsokszorozódott.

„Az iskola rendőre” program

A baleset-megelőzési munkának fontos része az „Iskola Rendőre” program. Megvalósult a program célja, mely szerint lehetőleg minden általános iskolának legyen egy iskolarendőre, aki közvetlen kapcsolatban van az iskola vezetésével és a diákokkal. A tanítás megkezdése előtt az iskolarendőrök az általuk felügyelt iskolák vezetőit tájékoztatták az „Iskola Rendőre” program folytatásáról, valamint arról, hogy a szülői munkaközösség bevonásával lehetőség nyílik a balesetmegelőzés hatékonyabbá tételére.

A tanév megkezdése előtt és a tanév folyamán az intézmények környékén visszatérően helyszínbejárást végeztek és végeznek közlekedésbiztonsági, közrendvédelmi, valamint büntügyi szempontból. Az „Iskola Rendőre” program helyi koordinátora a Jászberényi Rendőrkapitányság baleset-megelőzési előadója.

Drogprevenciós programok

Az ORFK által 2014. év végén beindított országos drog-prevenciós program keretében a drogprevenciós tanácsadó a fogadóórákat és a telefonos ügyeket 2022-ben is minden esetben megtartotta.

Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum - melynek mind a 18 jászsági település tagja - 2022-ben tovább végezte munkáját, melynek során 2 alkalommal nyári táborban, 1 alkalommal Polgárőr Napon tartott kitelepülést. A fenti rendezvényeken túl a Jászság 6 strandján és 5 településen 38 alkalommal történt JKEF szóróanyag eljuttatása a lakosság számára.

A Rendőrség, a Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és a Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat közös szervezésében és a JNSZ Megyei Polgárőr Szövetség valamint a Jászberényi és a Jászapáti Család és Gyermekjóléti Központ közreműködésével 2022-ben két alkalommal került megrendezésre a Jászsági Büntetőmegelőzési és Drogprevenciós verseny. Az egyik alkalom: 2020/2021-es tanév végén Jászsákoszentgyörgyön a Vadasban került megrendezésre a Jászság 7 középiskolájának részvételével és még 4 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőrkapitányság képviseltette magát 1-1 középiskolás csapattal. A másik alkalom: 2022/2023 tanév kezdetén Jászfényszarun került megrendezésre a jászsági általános iskolások 7-8. osztályosainak számára a verseny, melyen 20 iskola képviseltette magát 1-1 csapattal.

Jelzőrendszeri tagok együttműködésének értékelése

Nehéz feladat hárul a Jelzőrendszerre, annak munkáját és folyamatosságát hátráltatja az iskolákban gyakran változó Jelzőrendszeri tagok személye.

Az intézményekben nem egységes a szemlélet, a Gyvt.-ből adódó feladatok, szülői kötelezettségek nem teljesítése esetén a szankciók hiánya. Mindemellett a tagokon a tenni akarás, a jobbitó segítő szándék megmutatkozik, de egységes, folyamatában mindenki előtt ismert munkavégzés nem tud kialakulni.

Javaslatok 2022-re vonatkozóan

- A 2022-ben a preventív programok között hangsúlyosan jelenjen meg: a drog prevenció, továbbá az online térben elkövetett bűncselekmények, a gyerekeken túlmenően a pedagógusok és a szülők irányában is.
- A Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában és programjainak szervezésében való további részvétel.
- A „Megelőzési és Tanácsadási Konferencia” sorozat tovább működtetése intézmények bevonásával, a gyermekek- és fiataloké, szülők- és pedagógusok, jelzőrendszeri tagok részére prevenciós programok, előadások szervezése.
- Frontális, nagy figyelemfelhívó programok mellett az egészséges életmód és a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeire való figyelemfelhívás a szerhasználat helyett.

Természetesen Jászberényben számos, már működő közvetlenül, vagy közvetve drogprevenciós célú tevékenységek, valamint a drogprevenciós célokat is támogató programok is működnek. Jellemzően valamennyi oktatási, köznevelési intézményben az egészségnevelés, neveléshez kapcsolódóan, azon belül a tantervbe beépített módon, tanórákon belül jelenik meg a drogprevenció (a dohányzás, alkoholfogyasztás és drogfogyasztás megelőzéséről, káros hatásairól szólnak). Nagy százalékban jelennek meg az iskolai védőnő rendszeres foglalkozásai is ugyanebben a témában osztályfőnöki órák keretében.

A Jászberényi Család- és Gyermekegészségügyi Központ óvodai és iskolai szociális segítői az elmúlt évben nagy hangsúlyt fektettek a covid járvány követően a preventív csoportos foglalkozások újraindítására a köznevelési intézményekben, melyekre nagy az igény és érdeklődés. A továbbra is fennálló létszámlátszámhiányok okán ezeknek egyelőre csak korlátozott számban tud az intézmény eleget tenni.

Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás fenntartásában **2019. 01. 01-től megkezdte működését a Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat** Jászapáti székhellyel, a Jászság 13 települését érintő ellátási területtel (Jászsószentgyörgy, Jászapáti, Jászágó, Jászárokszállás, Jászberény, Jászdózsa, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfényszaru, Jászfákóhalma, Jászládány, Jászszentandrás, Jásztelek, Pusztamonostor). A Szolgálat feladata, hogy alacsonyküszöbű szolgáltatásként segítséget nyújtson a szenvedélybetegséggel küzdők (pl. drog-, alkohol-, gyógyszer-, internet-, vásárlás-, játékfüggőség stb.) és családjuk, közvetlen környezetük részére. A probléma típusától függően céljuk a megelőzés, ártalomcsökkentés és a kezelésbe juttatás. Az intézmény szakemberei segítséget tudnak nyújtani például információnyújtásban, tanácsadással (telefonon vagy személyesen), segítségnyújtás szociális ügyek intézésében. Feladatuk közé tartozik az egyéni esetkezelés, kríziskezelés, drogprevenciós programok (elsődlegesen iskolákban), igény szerint önszorgító csoportok alakítása, igény szerint foglalkoztató csoportok alakítása, kezelésbe juttatás (önkéntes alapon), biztonságosabb szórakozási lehetőség biztosítása fiatalok részére.

A szolgálat beszámolójából kitűnik, hogy szolgáltatásaikkal az indulás óta egyre nagyobb számban érik a lakosságot. Az ügyfelek többsége jelzés alapján kerül a látókörükbe, de az előző évhez képest nőtt az önként jelentkezők aránya is, mely arra is utal, hogy a szolgáltatás egyre szélesebb körben vált ismertté. Sajnálatosan a látókörükbe került szerhasználók között egyre több a fiatal. Az érintettek javarészt nincsenek tisztában függőségük komolyságával, illetve bizonytalanok, befolyásolhatóak. Az intézmény az ügyfelek számának tekintetében nem érezte meg a pandémia okozta korlátozások hátrányait, **22 fő új ügyfelük** lett a 2021-es év folyamán, akik rendszeresen veszik igénybe szolgáltatásaikat. Így az előző évekből meglévő ügyfelekkel együtt jelenleg **31 fővel** dolgoznak rendszeresen.

A korlátozások lazulását, megszűnését követően 2021-es év második felében számos **prevenciós programot** szerveztek, vagy vettek részt. 2021 második felében **2095 főt** értek el különböző helyszínek rendezvényein.

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió – Új Esély Központ

Önkormányzatunk ellátási szerződést kötött a Baptista Tevékeny Szeretet Misszióval, akik egy országos lefedettségű hálózat részeként egy új intézményt hoztak létre a városban. A központ szenvedélybetegek, illetve a pszichiátriai betegek ellátását biztosítja. Ennek eredményeként 2021-ben indult el az intézmény szervezése a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió – Új Esély Központ az 5100 Jászberény, Fehértói út 7. szám alatt. A hivatalos megnyitóra 2022. június 16-án kerül sor. Munkájukban fontos terület a megelőzés, a társadalomba visszaillesztés és a teljes élet helyreállítása. Mindkét ellátotti csoport nappali ellátását tekintetében már évek óta fennálló szolgáltatási hiány került az intézmény létrehozásával megoldásra. Az intézmény aktívan bekapcsolódott a helyi rászorulókat ellátásába, intézményi hálózatába.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A közoktatási intézményeken, védőnőkön és a rendőrségen, szenvedélybetegek alacsony küszöbű szolgáltatásán kívül meg kell említeni, a Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenységét is, mely intézmény a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszer működtetésén túl, mindennapi munkájukban továbbra is kiemelt hangsúlyt fektet a prevenciós tevékenységekre. Preventív jellegű szabadidős foglalkozásokat, tematikus nyári táborokat szerveznek az Intézmény látókörében lévő – veszélyeztetett, sok esetben hátrányos helyzetű – gyermekeknek, fiataloknak. A Központ munkatársai jelenleg ismét már az idei nyári napközis táborra készülnek fel.

Az intézmény az előző évi szakmai tevékenységéről 2022 májusában számolt be a képviselő-testület felé, az elmúlt évi szakmai munka mutatói, programjai a „Tájékoztató a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról” című munkaanyagban elérhetők.

Jászberény Város Önkormányzatának **EFOP-1.8.7-16-2017-00007 azonosítószámú, „Szer nélkül a teljes életért” című projektje 2019. március 1-jén kezdődött, és 2021. április végével zárult le.** Jelenleg a projekt utánkövetési időszaka zajlik.

A projekt rövid távú céljai közé tartozott elsősorban információkat szolgáltatni a fiatalok és az őket körülvevő mikrokörnyezet számára a kábítószerekről, azok fajtáiról és hatásairól, valamint a kábítószer használatával járó veszélyekről, egészségügyi, szociális és jogi következményeiről.

További célja a hatékony prevenciós programok szervezése, melyek kitértek a szülők, a családok, a marginalizált csoportok megszólítására. Fontos célja volt továbbá a családok szerepének megerősítése, a családi megközelítést alkalmazó prevenciós programok létrejötte. Közösségi programok szervezése, amelyek a szerhasználat csökkenését eredményezik. Fontos területe volt a prevencióban dolgozó szakemberek továbbképzése, önismeretének fejlesztése, szupervíziós lehetőségének támogatása, konferenciák szervezése.

A projekt középtávú céljai közé tartozott a fiatalok érzelmi nevelése, fejlesztése. A projekt hosszútávú céljai közé tartozott a serdülőkori teljes absztinencia (alkohol, dohányzás, illegális szerek) vagy legalábbis a mérsékelt fogyasztásnak az elérése és fenntartása, valamint a felnőttkori illegitim szerhasználat kialakulásának megelőzése vagy mérsékelt fogyasztása.

A projekt mindezen célkitűzései és projekt lezárulta óta az utánkövetési időszakában megvalósult tevékenységei is szervesen támogatták a HEP gyermekek célcsoportjával összefüggő intézkedési tervek megvalósulását is.

2. Közösségi tér kialakítása fiatalok számára;

Az ifjúsági közösségi tér kialakításának szükségessége már hosszú évek óta jelen lévő igény és szorgalmazott fejlesztési elképzelés volt Jászberényben, melynek kialakítási lehetőségeit az évek alatt már több elgondolás és kezdeményezés útján képzelte el és tervezte megvalósítani a város.

Ennek célkitűzéseit tekintve mind az EFOP-1.8.7-16-2017-00007 azonosítószámú, „Szer nélkül a teljes életért” című projekt, majd ezt követően egy újabb, az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosító számú, "Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben" című projekt elemei közé kerültek be olyan elképzelések és tevékenységek, melyek a vágyott közösségi tér megvalósítására irányultak. Ennek eredményeként a volt Jász Látogatóközpontban került kialakításra egy közösségi tér, amely időközben már készen áll a fiatalok fogadására. A helyszín mind felszereltsége, mind infrastrukturális adottságai által alkalmassá vált a fiatalok igényeinek kiszolgálására. Az udvarán kényelmesen megtartható akár egy tantermen kívüli osztályfőnöki óra, de egy fedett terasz is rendelkezésre áll a különböző szabadidős tevékenységekre.

Az utóbbi projekt ez év áprilisában zárult, mely jelenleg is programokkal tölti meg az adott helyet. Az elképzelések szerint a továbbiakban is helyszínt biztosíthat a különféle gyermek- és ifjúsági programoknak számára.

Ezzel a lehetőséggel az intézkedési tervben is szereplő célkitűzés, mint egyfajta közösségi tér, végre elérhetővé vált a helyi fiatalok számára.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek célcsoporttal kapcsolatban külön említést igényel a gyermekek napközbeni ellátása körében a bölcsőde intézménye. A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. A gyermekek napközbeni ellátását különösen olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, akinek szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A korábbi megnövekedett férőhelyigény kielégítésére új bölcsőde épült, és így **Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat bölcsődei intézményegysége** 78 férőhelyen -3 csoportban 12 férőhelyen (két év alattiak), 3 csoportban pedig 14 férőhelyen- biztosította a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását.

A bölcsőde mellett további bölcsődei ellátást biztosíthatnak a **családi bölcsődék** is. Jászberény város közigazgatási területén a Gyermekcentrum Közhasznú Alapítvány a fenntartásában működő Fejlesztő Kuckó Családi Bölcsőde Hálózatában a Manócska Családi Bölcsődében és a Fejlesztő Kuckó Családi Bölcsődében 7-7 férőhellyel biztosította a gyermekek (húszhetestől tizenégy éves korig) napközbeni ellátását. A Manósziget Családi Napközi és Játsszoház Nonprofit Kft. fenntartásában működő Manósziget Családi Bölcsőde Hálózatában a Menő Manó Családi Bölcsődében, a Fecsegő Tipegők Családi Bölcsődében és a Csicsergők Családi Bölcsődében 7-7-7 férőhellyel gondoskodtak a gyermekek ellátásáról. A Rella Baba Nonprofit Kft. fenntartásában működő Baby World Családi Bölcsőde 7 férőhellyel biztosította továbbra is a gyermekek ellátását.

A **Maci Alapítvány fenntartásában** 2019. év őszén kezdte meg működését a Maci Családi Bölcsőde 7 férőhellyel. 2020. őszén a **Református Egyház fenntartásában működő Gólya óvoda** bővült 1 bölcsődei csoporttal.

Nyári táboroztatások

A járványhelyzet oldódását követően ismét a preventív programok körében újra és továbbra is hangsúlyos törekvésként jelent meg a nyári táboroztatás a gyermekek és fiatalok nyári hasznos szabadidő-eltöltése érdekében.

A társadalmi szervezetek és a jászberényi egyházi közösségek alapítványai továbbra is törekednek jelentős részt vállalni a gyerekek szabadidős programjainak szervezésében és a gyermekek nyári táboroztatásában. Fő célcsoportjuk a nehéz anyagi körülmények között, krízishelyzetben élő és hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Jászberény Városi Önkormányzat 2022. évi költségvetési előirányzatainak megállapításáról szóló helyi rendeletében az elmúlt évben is támogatást nyújtott – kizárólag pályázati úton igényelhető forrás formájában - hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek táboroztatásához.

A gyermekek munkacsoport javaslatai a Jászberény Város Önkormányzatának 2023-2028. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elkészítéséhez a gyermekek célcsoportjának vonatkozásában:

A HEP korábbi két intézkedési terve meglátásunk szerint a 2018-2023-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja szerint a vállalt határidőkkel lényegében megvalósultak. Mindezek mellett azonban az alábbi megállapítások tehetők velük kapcsolatban:

A drogok, kábítószeresek fokozott megjelenése és azok csökkentésére irányuló beavatkozások szervezésének szükségessége a téma sajnálatos további aktualitása mellett továbbra is azonosítható és hangsúlyos tevékenységi területként, folytatandó törekvésként azonosítható.

Az ifjúsági közösségi tér kialakítása a fiatalok számára helyi beruházással szintén megvalósult. A fenti pályázat lezárultát követően a működtetése további formájának, lehetőségeinek és kereteinek biztosítása mindenképpen szükséges. Felmerülhet az ilyen típusú terek bővítési lehetőségének vizsgálata is.

Új intézkedési tervként: Sajnálatos módon annak jelenségét, hogy **megemelkedett a gyermekek veszélyeztetését a nem megfelelő szülői nevelés, valamint alkohol és drog használat miatt** a Központ a saját tapasztalata mellett a gyermekekkel foglalkozó szakemberek visszajelzései és jelzései alapján is aktuális felvetésnek látja (de a jelenség a háttérben azonban még számos más egyéb problémái is azonosítható - pl. generációs „öröklődő” elégtelen szülői készségek, aluliskolázottság újbóli terjedése, növekvő személyiségproblémák, alkalmazkodási nehézségek- stb.) Ennek érintettségével és a jelenséggel való foglalkozás aktualitásával is egyetértenek a szakemberek.

A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat keretében, a szervezetfejlesztési intézkedések műszaki-szakmai indikátorához kapcsolódóan kerül megalapításra. Az intézkedés a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft.-nél, a projekt egyik konzorciumi partnerénél kerül megvalósítására, melynek eredményeként a szervezet feladatellátási struktúrájába beillesztésre kerül a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal működtetése. A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal olyan jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, amely szakmai véleményező és javaslattevési lehetőséggel rendelkezik a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot érintő programjainak összeállítását érintően.

A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal olyan jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, amely szakmai véleményező és javaslattevési joggal rendelkezik a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot érintő programjainak összeállítását érintően. Tagjai az önkormányzat kijelölt tisztségviselői, a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. kijelölt munkatársai, a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat kijelölt tisztségviselői, valamint bármely, az ifjúsággal foglalkozó helyi civil szervezet, egyházak egyéb ifjúsággal foglalkozó helyi szervezetek, akik az alakuló ülésen a működési szabályzatot elfogadják és nyilatkoznak csatlakozásukról. A Kerekasztal munkájában sem politikai párt, sem egyéb politikai szervezet nem vehet részt. A Kerekasztal tagjai munkájukért tiszteletdíjban nem részesülnek.

A Kerekasztal ajánlásokat, javaslatokat fogalmaz meg és közvetít, egyrészt a helyi közigazgatás, másrészt a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. és a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat felé. Elősegíti a párhuzamosságok kiszűrését, segíti a döntési kompetenciával rendelkező közigazgatási szerveket az ifjúsági ügyekkel kapcsolatos álláspontjuk kialakításában.

Kiemelt feladata az alulról jövő kezdeményezések támogatása.

Szakmai előkészítő munkájával segíti a Jászberény Városi Önkormányzat és a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot, mint kiemelt célcsoportot érintő pályázatokon való részvételét.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Megemelkedett a gyermekek veszélyeztetése	Szülői kompetenciák fejlesztése

Közösségi tér fiatalok számára program folytatása	Közösségi programok szervezése, szabadidő hasznos eltöltése
Drogok, kábítószeresek fokozott megjelenésének csökkentése	Tájékoztatás a veszélyekről a szülők bevonásával, alacsony küszöbű szolgáltatás fejlesztése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlősége szempontjából alapvető kérdés, hogy a munkához való hozzáférés miként alakul a településen, a női munkavállalók elhelyezkedése biztosított-e és az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elve megvalósul-e.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A TeIR adatai szerint látható, hogy 2015 és 2020 között a női munkavállalói korúak száma magasabb, mint a férfiaké. A munkanélküli adatokat vizsgálva ugyanezen időszakban megállapítható, hogy a munkanélküli nők száma változó, de átlagosan 400 fő körüli értéket mutat. 2011-ben 467 férfi és 527 nő 2012-ben 520 férfi és 536 nő, 2013-ban 409 férfi és 448 nő volt munkanélküli. 2015. évben 286 fő nő és 283 férfi munkanélküli volt regisztrálva a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály nyilvántartása alapján, ami a vizsgált évekhez viszonyítva eddig a legalacsonyabb. 2019 évben is megállapítható, hogy a nők aránya magasabb a regisztráltak között.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	3,21%	3,23%	3,22%
2016	3,22%	2,99%	3,11%
2017	2,59%	2,74%	2,67%
2018	2,63%	3,02%	2,83%
2019	3,18%	3,82%	3,50%
2020	4,42%	4,33%	4,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2.számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	47,98%	49,08%
2016	41,54%	46,46%
2017	43,41%	51,24%
2018	40,99%	51,01%
2019	36,69%	53,02%
2020	50,14%	51,52%
2021	52,9%	55,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	569	39
2016	544	28
2017	463	27
2018	483	33
2019	586	36
2020	720	37
2021	552	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya „A nők 40 év szolgálati jogviszonyának megszerzésének elősegítése” központi munkaerő-piaci program 2013. októberétől 2014. áprilisig nyújtott lehetőséget a célcsoport számára. A program célcsoportjába tartozhatott az a legalább 1 hónapja regisztrált álláskereső nő, aki a 60. életévét betöltötte- jogosultsági idejére való tekintet nélkül, ill. az 55. életévét betöltött nők esetében azoknak a köre, akik legalább 37 év jogosultsági idővel rendelkeztek. A „Nők 40” program célja az álláskeresőként nyilvántartott és döntően a koruk miatt elhelyezkedési esélyekkel nem rendelkező nők foglalkoztatásának bővítése, ezzel együtt a nyugdíjba

vonulásukhoz szükséges hiányzó szolgálati idő megszerzésének elősegítése volt. A projektben 4 személy vett részt.

Fontos feladat továbbra is a női munkahelyek támogatása; a nők több irányú megfelelése (munkahely, család, feleség) miatt hatékonyabb lenne a nők számára a rugalmas munkaidő, részmunka idő, otthoni távmunka lehetősége, ami csökkentené a női munkanélküliek számát. Rövidtávú cél: tájékoztató, tudatformáló programok, rendezvények szervezése; Közép- és hosszú távú beavatkozás ezután tervezhető, igény felmérése után. 2017-ben a TOP-1.4.1-15 számú projekt a foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével című pályázat a gyermekjóléti alapellátásokhoz, valamint az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítását és a szolgáltatások minőségének fejlesztését szolgáló felhívás fő célja a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a leghátrányosabb helyzetű térségekben lévő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedési esélyei kedvezőtlenebbek, mint kvalifikáltabb társaiké. Erre vonatkozóan a települési adatsoroknál látható az alátámasztó kimutatás. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyeit fontos a későbbiekben részletesen felmérni, s meghatározni azt is, hogy foglalkoztatói oldalról melyek azok a foglalkoztatók, területek, amelyek reális esélyt adhatnak az elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

;

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	15	0	0
2016	15	0	0
2017	15	0	0
2018	15	0	0
2019	15	0	0
2020	14,5	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	n.a.	n.a.	56	57	n.a.	n.a.	62	62
2018	n.a.	n.a.	54	61	n.a.	n.a.	62	62
2019	n.a.	n.a.	54	58	n.a.	n.a.	62	62
2020	n.a.	n.a.	47	59	n.a.	n.a.	78	78
2021	n.a.	n.a.	47	42	n.a.	n.a.	78	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bölcsődei, óvodai kapacitás elemzésénél rámutattunk arra, hogy a településen van elegendő férőhely mindkét szolgáltatás esetében, így feltételezhető, hogy ez nem gátolja az esetleges munkavállalást.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén a védőnők száma állandó, jelenleg 10 fővel. A 0-3 év közötti gyermekek száma változó képet mutat, csúcspontja 2009-ben volt 1001 fővel, a legutolsó, 2013-as adat szerint 930 fő, 2017-es adat 715 fő. A védőnőkre jutó átlagos gyerekszám 2012-ben 59 fő volt, 2013-ban 62 fő, 2017-ben 79 fő.

A TOP-1.4.1-15 projekt 2017-ben a foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével című pályázat célja kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a leghátrányosabb helyzetű térségekben lévő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése. Segíti az önkormányzatokat a jogszabályból eredő egységes óvoda-bölcsőde átalakításban is, így a 3 éven aluli gyermekek ellátása esetében a bölcsőde vagy mini bölcsőde létrehozásában, valamint a családi napközis családi bölcsődévé, vagy mini bölcsődévé történő átalakulásában. Tovább fejleszti a kisgyermekek számára a napközbeni elhelyezést biztosító intézmények kapacitásait és az általuk nyújtott szolgáltatások minőségét a nők munkaerő-piaci részvételének elősegítése érdekében. Lehetőséget biztosít arra is, hogy az intézményes fejlesztéseken túlmenően támogatja a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formákat, így a családi bölcsődét is, annak érdekében, hogy a helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást lehessen kialakítani az adott térségben, illetve a településen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak vonatkozásában a Jászberényi Rendőrkapitányság adott tájékoztatást a HEP elkészítése során. A rendőrségi statisztikák alapján az alábbiak szerint alakult a családon belüli erőszak jelensége.

Családon belüli erőszak fogalom körébe tartozó bűncselekmények számának alakulása Jászberényben 2016-2018 április között.

2016. 1-12 hónap 13 db, ebből női sértett 13 esetben

- A 13 esetből - 6 esetben testi sértés
- 3 esetben zaklatás

- 1 esetben rongálás
- 1 esetben kiskorú veszélyeztetése
- 1 esetben szexuális erőszak
- 1 esetben garázdaság miatt indult eljárás.

2017. 8 db, ebből női sértett 5 esetben

- Az 5 esetből - 1 esetben zaklatás
- 1 esetben tartási kötelezettség elmulasztása
- 1 esetben testi sértés
- 1 esetben kapcsolati erőszak miatt indult eljárás.

2018. 1-4 hónap 5 db, ebből női sértett 4 esetben

- Az 5 esetből - 2 esetben kiskorú veszélyeztetése
- 1 esetben garázdaság
- 1 esetben kapcsolati erőszak miatt indult eljárás.

Az adatszolgáltatás alapján megállapítható, hogy 2016-ban 13 eset történt a családon belüli erőszak fogalom körébe tartozó bűncselekményeknél, ebből női sértett 2015-ben 32 (86%), 2016-ban 13 (100%). Bár 2016-ban volt a legalacsonyabb az esetek száma, mégis itt minden esetben női sértett esett áldozatul. 2017-ben 8 esetből, 5 esetben nő a sértett, a 2018 első negyedében is ehhez hasonló 5 esetből 4 a női sértettek száma.

A nőket érő erőszak és családon belüli erőszak vonatkozásában rendelkezésre álló releváns adatok alapján megállapítható, hogy a jelenség bizonyosan Jászberényben is jelen van, ezért fontos olyan jelző- és segítőrendszer kiépítése, amely a családon belüli erőszakkal kapcsolatosan lehetővé teszi a védelmet. Ennek érdekében folyamatos konzultációt szükséges folytatni a Rendőrkapitánysággal és figyelemmel kísérni a területen dolgozó civil szervezeteket.

A 2021-es Jászberényi Rendőrszolgálat beszámolója alapján Jászberényi lakossálgal szemben 3 alkalommal került sor ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére. A családon belüli erőszak témakörben a felvilágosító, figyelemfelhívó prevenciós tevékenységet a rendőrszolgálat 2021. évben is tovább folytatta. A pandémiás időszak következtében e-mailben szóróanyagokat, plakátokat küldött ki minden önkormányzat részére. Felhívásaikkal rendszeresen megkereste a helyi írott és elektronikus sajtót is. A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központtal, a Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központtal évek óta kiváló a kapcsolat. 2021-ben a járványügyi helyzet miatt mindkét járásban 2-2 jelzőrendszeri értekezlet történt, melyeken a rendőrszolgálat képviselte magát, továbbá az éves értekezleten is megjelent. Folyamatosan követik a jogszabályi változásokat, és önképzés keretében fejlesztik ismereteiket a témakörben. Az elsődleges intézkedéseket végző kollégák képzése, érzékenyítése is megtörtént.

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok körében az ügyek száma 2021-ben 2, mindkettő a bántalmazott bejelentésére indult eljárás. A bántalmazók száma 2 fő. Bántalmazottak száma 4 fő, ebből 2 nő. (1 fő, házastárs/élettárs, ebből nő 1 fő, 3 fő egyeneságbeli lemenő rokon, ebből nő 1 fő, kiskorú 3 fő, ebből nő 1 fő.)

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok körében az ügyek száma 2022-ben 5, mindegyik a bántalmazott bejelentésére indult eljárás. A bántalmazók száma 5 fő. Bántalmazottak száma 7 fő, ebből 3 nő. (2 fő, házastárs/élettárs, ebből nő 1 fő, 2 fő egyeneságbeli felmenő rokon, ebből 1 fő nő, 3 fő egyeneságbeli lemenő rokon, ebből nő 1 fő, kiskorú 2 fő, ebből nő 1 fő.)

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Jászberényben nincs ilyen szolgáltatás, mivel nem jelenik meg a kötelezően ellátandó feladatok között. A későbbiekben célszerű megvizsgálni a szolgáltatás bevezetésének lehetőségét.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A képviselő-testületnek négy hölgy tagja van a jelenlegi ciklusban. A civil szférában történő szerepvállalás esetében több kiemelkedő hölgy közéleti személyiség is van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
A munkanélküliek között magas a nők aránya	foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az alapadatok alapján megállapítható, hogy az összes nyugdíjas a településen 2021-ben 7264 fő volt. Ebben a nemek szerinti megoszlás a nők javára dől el, 4523 nő és 2741 férfi kap nyugdíjszerű ellátást.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	5 225	3 583	145,83%
2016	5 295	3 615	146,47%
2017	5 393	3 610	149,39%
2018	5 501	3 652	150,63%
2019	5 664	3 627	156,16%
2020	5 789	3 613	160,23%
2021	5 823	3 519	165,47%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	2951	4786	7737
2016	2915	4740	7655
2017	2839	4655	7494
2018	2818	4606	7424
2019	2817	4563	7380
2020	2741	4523	7264
2021	2707	4429	7136

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2003 óta az önkormányzat önként vállalt feladatként támogatást nyújt a hulladékszállítási és kezelési közszolgáltatási díj megfizetéséhez, illetve mentesítette a díj megfizetése alól a 70 éven felüli egyedül élő személyeket. 2017-ben 1093 főnek, 2018-ban 1055 főnek lett megállapítva a támogatás az idős lakosság körében. 2021-ben pedig 950 főnek, 2022-ben 951 főnek és 2023. évben 967 főnek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	101	54	2273	3793	8	254	n.a.
2016	84	4	2294	3865	8	231	n.a.
2017	81	4	2242	3851	7	198	15
2018	79	3	2264	3868	9	171	16
2019	74	3	2293	3874	9	152	16
2020	72	3	2238	3870	10	144	15
2021	69	3	2212	3797	14	133	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatban nincsenek rendelkezésre álló adatok. Ennek felmérése indokolt volt. A HEP Fórum idősek munkacsoportja célul tűzte ki, hogy a helyi idősek mindennapjait jobban feltérképezhesse és megismerhesse, ehhez 50 kérdésből álló kérdőívet készített, amelyet a 65 év feletti lakosságnak szán kitöltésre, amelynek kitöltése megtörtént. A kérdőív az időskorú lakosság helyzetét, szükségleteit, igényeit kívánta feltérképezni. A kitöltés önkéntes és anonim módon

történik. A nem és életkoron kívül kitér a kérdőív a lakásminőségre, a családi állapotra, az iskolai végzettségre, az anyagi helyzetre, a rendszeres kiadásokra, a támogatásokra, a családi viszonyokra, a szabadidőre, a kulturális elfoglaltságra, a közbiztonságra és az egészséges életmódra.

Az idősök munkacsoport 2018.08.07-ei beszámolóban foglaltak szerint a következőkben bemutatásra került a kitöltött kérdőívek eredményei, amelyet az idősök munkacsoport vezetője készített el: A kérdőívek a helyi önkormányzat segítségével kerültek kiküldésre az időskorú lakosság egy részének, az „Idősök Karácsonya” rendezvényre kiküldött meghívóval /400fő/ és a hulladékszállítási és kezelési közszolgáltatási díjkedvezményt illetve mentességben részesülő, 70 éven felüli egyedül élő személy részére /1050fő/.

A kérdőív eredményeinek összegzése

- Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban szinte minden időskorú részesül. Ezek összege átlagosan 50-150 ezer Ft között mozog. A felmérésben részt vevők 89%-ának jövedelme esik ebbe a kategóriába.
- A felmérésben részt vevők csupán 1%-ának van munkavégzésből származó jövedelme, pedig a munkavállalás pozitív módon befolyásolja az idősebb korosztály aktivitását, hasznosság érzését, önbecsülését, az életminőségét.
- Nagyon kevés azon időskorúak aránya, akik jónak ítélik meg anyagi helyzetüket, csekély a megtakarítással rendelkezők száma.
- A havi kiadások közül kiemelkedő a gyógyszerekre fordított költség. A válaszadók közel fele 10-20 ezer Ft közötti összeget fordít erre a célra, 20 ezer Ft felett pedig a megkérdezettek 20%-a.
- Háztartási, műszaki cikkek közül az időskorúak 90%-ánál megtalálható a tv, majdnem ilyen arányban a rádió. Telefonnal a kérdőívet kitöltők kétharmada rendelkezik, amely fontos eszköz emberi kapcsolatok fenntartásához, ügyintézéshez, probléma észlelése esetén segítségkéréshez. Egyéb háztartási eszköz is magas arányban megtalálható, pl. automata mosógép, a megkérdezettek fele rendelkezik vele és a mikrohullámú sütő, amely a háztartások kétharmadában fellelhető. Autó, számítógép, internet csak a háztartások 8-10%-ában található.
- Összességében a szociális szolgáltatásokat a megkérdezettek 20-25 %-a veszi igénybe. A szociális szolgáltatások kapacitásának bővítésével ez az arány emelkedhet.
- A válaszadók 90%-a tartja a kapcsolatot közelebbi, távolabbi családtagjaival, rokonaival, amely kapcsolatok minőségét is jónak ítélik. Az időskorúak kétharmada segítségkérés esetén gyermekéhez fordul elsőként.
- A felmérésből kiderül, hogy többnyire az otthonukban töltik a szabad idejük nagy részét az időskorúak és nem igazán mozognak ki kulturális intézményekbe, programokra, ezt részben egészségi állapotuk, részben anyagi helyzetük is indokolhatja.
- Az idősök digitális írástudatlanságának csökkentésére és élethosszig tartó tanulásának támogatására is lenne igény. Különböző képzéseken, foglalkozásokon (kézműves, informatikai) részt venne a válaszadók 12-15%-a.
- Az időskorúak körében magas arányban mutatkoznak a tartós betegségek. Prevencióra, egészséges életmód kialakítására, fenntartására való motiváció erősítése szükséges.

Fontos cél lehet, amely mentén érdemes tovább dolgozni, hogy az időskorúak ne veszítsék el önállóságukat, ne szigetelődjenek el, hanem továbbra is a szűkebb és/vagy a tágabb közösség hasznos tagjának érezzék magukat.

Egy mindenki számára kedvező társadalom kialakításának alapja a generációk közötti kapcsolattartás erősítése és ezzel párhuzamosan a generációs feszültségek enyhítése. Fontos, hogy az idősödés velejáróit ne problémaként - amit meg kell oldani -, hanem kihívásként értelmezzük, aminél a megújításra, fejlesztésre kell nagy hangsúlyt fektetni.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny idősor kapcsán fontos megjegyezni, hogy a gerontoandragóia lehetőségeit érdemes áttekinteni és az országos folyamatokat követve a nyugdíjasok számára speciális képzéseket tartani. Emellett célszerű megvizsgálni azokat a nonformális, informális ismeretátadó lehetőségeket is, amelyek a korosztály számára új lehetőségeket teremtenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	5 225	29	89	134
2016	5 295	31	85	111
2017	5 393	36	66	105
2018	5 501	34	77	95
2019	5 664	34	63	101
2020	5 789	24	57	98
2021	5823	19	63	85

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Amint az a demográfiai fejezet is részletesen tartalmazza területi összehasonlításban Jászberényben igen magas az idősorúak aránya (23%), és az öregedési indexe is (161) kedvezőtlen tendenciákra utal. Ezek a mutatók az utóbbi években fokozatosan rosszabbodnak.

Az Önkormányzat ennek megfelelően igyekszik gondoskodni a település idős lakóiról: amellett, hogy Jászberényben fenntart egy idősotthont, Jászládányban is működtet egyet, 140 férőhellyel (megyei hatókörrel).

Jászberény Városi Önkormányzat a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény keretei között széleskörű szociális ellátást biztosít azoknak, akik koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, szociális helyzetük miatt segítségre szorulnak. Az intézmény jelentősége az ellátások egymásra épülésében, a komplex szolgáltatásokban, az egyéni szükségletekhez igazodó rugalmas ellátásban van. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a következőkben kerül bemutatásra a 2022. évi szakmai tevékenységről szóló beszámolójuk alapján.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

- tanyagondnoki szolgáltatás,
- támogató szolgáltatás,
- közösségi pszichiátriai ellátás,
- nappali ellátások (időskorúak, demens személyek és fogyatékkal élők részére) és
- ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos (időskorúak és demens személyek részére).

Az intézmény minden szakmai egysége, szolgáltatása az intézmény székhelyén működik 2021 szeptembere óta, mely jelentősen megkönnyíti többek között a szervezeti egységek közötti kapcsolattartást, információáramlást, segítségnyújtást.

Étkeztetés

A szolgáltatás ellátási területe Jászberény város közigazgatási területe.

A szolgáltatás jellemzői

Az étkeztetés keretén belül azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodunk, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek ezt biztosítani koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. Az ellátást igénybevevők részére a napi egyszeri meleg ételt kiszállítással biztosítják az intézmény gépjárműveivel. A külterületen élők részére a tanyagondnok közreműködésével juttatják el a meleg ételt. A kiszállítások az intézmény saját edényeiben történnek. Az ebéd helyben fogyasztására azoknak az igénybevevőknek van lehetősége, akik az étkeztetés mellett az időskorúak nappali ellátását is igénybe veszik.

	<i>Étkeztetést igénybe vevők 2022. évben (fő)</i>
Ellátottak száma tárgyév megelőző év XII.31-én	85
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	46
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	39
Ellátottak száma tárgyév XII.31-én	92
Napi átlagos igénybevétel	71

Az ellátási formát az előző évekhez hasonlóan továbbra is a nők veszik nagyobb arányban igénybe. A kor szerinti megoszlás tekintetében a 80 év fölötti rászorulóknak magasabb aránya figyelhető meg.

Az ellátást igénybevevők a szolgáltatásért térítési díjat fizetnek. 2022. évben – hasonlóan a 2021. évihez - a megállapított intézményi térítési díj 850 Ft/adag volt, mely magába foglalta a 200 Ft-os kiszállítási költséget.

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatás ellátási területe: Jászberény város közigazgatási területe.

A szolgáltatás célja

A házi segítségnyújtás keretében azokról a személyekről gondoskodunk, akik rendelkeznek gondozási szükséglet igazolásával és koruk vagy egészségi állapotuk miatt otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek.

A szolgáltatás jellemzői

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően, lakásán, lakóköznyezetében biztosítja. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítség és személyi gondozás igénybe vételére van lehetőség. A gondozás egyénre szabott, tartalmát a rászorultság, illetve az ellátott állapota, egyéni sajátosságai, szükségletei határozzák meg. A szolgáltatás igénybevételét megelőzően vizsgálásra kerül a kérelmező gondozási szükséglete, majd az elért pontszámok alapján megállapításra kerül a gondozási fokozat. Személyi gondozás I., II., III. fokozatban nyújtható. III. gondozási fokozat esetén az igénybevevőt tájékoztatni szükséges ápolást-gondozást nyújtó

ellátási forma igénybevételének lehetőségéről. Szociális segítség I. és II. fokozatban nyújtható, továbbá 0 fokozatban, amennyiben az ellátást igénylő

- 65 életévét betöltötte és egyedül él,
- hetvenedik életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy fűtés nélküli, vagy
- hetvenötödik életévét betöltötte,
- egészségi állapota miatt átmeneti jelleggel lakását nem képes elhagyni, háztartási tevékenységeit nem vagy részlegesen képes ellátni.

A szabályozás nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát a gondozási szükséglet vizsgálat során elért pontszám/gondozási fokozat szerint. Ez lehetővé teszi az ellátott szükségleteihez igazodó, rugalmas szolgáltatás biztosítását.

Az ellátási forma igénybevételének alakulása 2022. évben

	Házi segítségnyújtásban részesül (fő)
2021.12.31-én	63
2022-ben ellátásba vettek	23
2022-ben ellátásból kikerültek	29
2022.12.31-én	57

2022. évben a napi átlagos igénybevétel - személyi gondozás esetében 33 fő/nap - szociális segítség esetében 2 fő/nap volt.

2022. évben a város külterületén egy fő vette igénybe szolgáltatásunk. A gondozónő eljutását az ellátást igénybevevőhöz a tanyagondnok közreműködésével oldottuk meg.

Az ellátási formát az előző évekhez hasonlóan továbbra is a nők veszik nagyobb arányban igénybe. A kor szerinti megoszlás tekintetében a 80 év fölötti rászorulóknak magasabb aránya figyelhető meg. Az ellátást igénybevevők a szolgáltatásért térítési díjat fizetnek. 2022. évben a megállapított intézményi térítési díj 1000 Ft/óra került megállapításra.

Tanyagondnoki szolgáltatás

Az ellátás célja a külterületi lakott hely intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése. A tanyagondnoki szolgáltatást a ***Neszőr 0-5 dűlőn működteik***. Az igénybevevők részére a szolgáltatás térítésmentes.

A szolgáltatás célja

Az ellátási forma célja Jászberény városhoz tartozó külterület intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükséglet kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A szolgáltatás jellemzői

A Tanyagondnoki ellátás körébe elsősorban szociális alapellátási feladatok tartoznak. A feladatok között szerepel továbbá az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, a lakosság részéről jelentkező szükségletek, szolgáltatási igények közvetítése az önkormányzat felé. Szabadidős tevékenységek megszervezése (pl.: helyi rendezvények), lakossági szolgáltatások, egyéni és hivatalos ügyek intézése. A tanyagondnok mindezek mellett közreműködik a külterületen élő étkeztetést igénybevevők részére az ebéd házhoz szállításában. Együttműködik a házi segítségnyújtással és a külterületen élő házi segítségnyújtást igénybevevők esetében, a gondozónőnek az igénybevevőhöz való eljutásban nyújt segítséget.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az ellátási forma központja az idősotthonban található, a szolgáltatást Jászberényi kistérség településein élő rászorulóknak vehetik igénybe.

A szolgáltatás célja

A szolgáltatás azon idős személyeknek nyújt segítséget, akik saját otthonukban, egészségi állapotuk, életkoruk (65 év feletti) miatt arra rászorúlnak. Továbbá azoknak a speciális élethelyzetben lévőknek, pl.: fogyatékos személyeknek biztosít segítséget, akiknek ez a szolgáltatás az életminőségét nagymértékben javítja.

A szolgáltatás jellemzői

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a nap 24 órájában folyamatos segítségnyújtást tesz lehetővé. Az igénybevevőkhöz kihelyezett segélyhívó készülékek egy központi számítógépes rendszerrel állnak összeköttetésben. A diszpécserközpont az idősotthonban illetve Jászapátin található. Segélykérés esetén, a hívás központban történt nyugtázása, az ügyeletes gondozónő telefonon történő értesítése után a helyszínen azonnali segítségnyújtásra van lehetőség. A segítségnyújtás lehet pszichés, szomatikus, egészségi probléma, krízishelyzet miatt.

Az ellátási formában két típusú eszközt használunk: - az egyik eszköz nem alkalmas csak egyirányú kapcsolatra (az igénybevevő csak riasztás tud küldeni a diszpécserközpontba) - a másik eszközünk már fejlettebb, a jelzést fogadó személy kihangosított telefonkapcsolatot tud létesíteni a segélykérővel.

A működési engedély alapján a szolgáltatás 200 készülékkel üzemeltethető. Az utóbbi években átlagosan 120-130 készülék volt kihelyezve idős, rászoruló személyeknél. 2022. évre Jászberény Városi Önkormányzat és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Támogatáskezelő Főosztálya között 130 db készülék működtetésére jött létre támogatási szerződés, mely évközben 120 db készülékre csökkentésre került. Ténylegesen 2022. évben 120,76 feladatmutató került teljesítésre. Jászberényen kívül még további 8 Jászberényi kistérséghez tartozó településen veszik igénybe a szolgáltatást rászoruló személyek.

2022. év során 408 segélykérés futott be a szolgáltatás diszpécserközpontjaiba. Az összes riasztásból 315 téves volt.

Jászapátin kiugróan magas riasztások száma (315), továbbra is a Sonaris Vivago segélyhívó készülékek beállítási problémáiból adódhatnak.

Valós segélykéréssel kapcsolatban 84 riasztás érkezett be a szolgáltatás informatikai rendszerébe, melynek leggyakoribb okai az alábbiak voltak: - elesés, - betegség, rosszullet, - pszichés probléma. Az ellátási formát az előző évekhez hasonlóan továbbra is a nők veszik nagyobb arányban igénybe. A kor szerinti megoszlás tekintetében a 80 év fölötti rászorulóknak magasabb aránya figyelhető meg.

Az ellátást igénybevevők a szolgáltatásért térítési díjat fizetnek.

Időskorúak és demens személyek nappali ellátása

Az ellátást Jászberény város közigazgatási területén élő rászorulóknak vehetik igénybe, mely 35 fő engedélyezett férőhellyel működik.

A szolgáltatás célja

Az ellátási forma az önmaguk ellátására részben képes időskorúak és demens személyek napközbeni ellátását biztosítja a hét öt napján. Célunk az ellátást igénybevevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújtani.

A szolgáltatás jellemzői

A nappali ellátás célja az idősek és a demens személyek szükségleteihez igazodó segítségnyújtás biztosítása, amelynek mértékét és módját mindenkor a segítségre szoruló állapota alapján határozzuk meg. A szolgáltatás hozzájárul az ellátottak életminőségének javításához, biztosítjuk az egészségi állapot folyamatos ellenőrzését, az egyedüllét feloldását és a tétlenséggel járó káros hatások megszüntetését, mentális segítségnyújtást, készségek, képességek megőrzését, tartalmas időtöltést. Az ellátási formában az

időseknek (átlagos szükségletű) és a demens személyeknek is lehetőségük van az egyszeri meleg étel igénybevételére. Az átlagos szükségletű idősek az ebédet a szociális étkeztetés keretében vehetik igénybe, a demens személyek esetében szolgáltatás részét képezi.

Az időskorúak és demens személyek nappali ellátására is jellemző, hogy a nők magasabb arányban veszik igénybe. A kor szerinti megoszlás tekintetében pedig jelentősen magasabb a 80 év feletti korosztály igénybevétele. Az ellátási forma igénybevételének alakulását és a napi átlagos igénybevételeket 2022. évben az 5. számú táblázat tartalmazza.

	Időskorúak nappali ellátása 2022. évben	
	Átlagos szükségletű (fő)	Demens személyek (fő)
2021.12.31-én	16	3
2022. évben ellátásba vettek	9	10
2022. évben ellátásból kikerült	7	2
2022.12.31-én	17	11
Összesen	28	
Napi átlagos igénybevétel	10	6

Az ellátási formában megvalósult programok

A szakmai munka célja a társas kapcsolatok kialakítása, erősítése, a meglévő készségek és képességek megtartása, szociális és kommunikációs készségek fejlesztése, a szabadidős tevékenységek szervezése.

2022. évben is nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy az ellátási formában színes programokat szervezzenek, tartalmas időtöltést biztosítsanak klubtagjaink részére. A programok szervezésének alapja az Éves foglalkoztatási terv, mely havi, majd heti bontásban kerül elkészítésre. A szabadidős programok mellett nagy hangsúlyt helyezünk a készségek és képességek megőrzését célzó foglalkozásokra. Célja továbbá programjaik a mozgáskoordináció-, memória-, érzékszervi- illetve kommunikáció fejlesztés.

Természetesen a kötetlen beszélgetés, kártyázás, társasjátékok is a napi programok részét képezik. Az év során számos Világnapról megemlékeztek, felhívva a figyelmet többek között az energiatakarékosságra, a dohányzás mentességre, földünk védelmére, a magyar kultúrára, költészetre, továbbá programokat szerveztek a Betegek Világnapjára, a Látás Világnapjára is. Ebben az évben is megemlékeztek az állami és egyházi ünnepekről.

Egész hetes programmal felhívták a figyelmet az egészséges életmódra, az egészség megővására. Az ellátást igénybe vevők részére szűrővizsgálatokat, előadásokat szerveztek. Lehetővé tették számos olyan készülék kipróbálását, melyek mozgásszervi problémáikból adódó fájdalmaikat enyhítik. Ezen a héten az egészséges ételek kóstolásának is nagy sikere volt. Az idősek részére számos intézményen kívüli programot is szerveztek. Jó hangulatban teltek a közös Zagyva parti séták, az állatkerti kirándulások, könyvtári programok és nyáron a közös fagyaltozások. Az Ifjúsági Házban megrendezett „Testünk a csoda” interaktív kiállítás megtekintése maradandó élményt nyújtott az időseknek. A Városi könyvtár által meghirdetésre került „Vers illusztrációs” pályázatra nagy buzgalommal készültek klubtagjaink. Alkotásukkal, melynek címe „Talpra Magyar!”, különdíjat nyertek el.

Az intézmény udvarán is több programot szerveztek, a nyársalásoknak, bográcsolásnak nagy sikere volt. Fontosnak tartják a paraszti kézművesség hagyományának megőrzését. Éppen ezért már több éves kapcsolatot ápolunk Kovács Zoltánnal, a Tarisznys Műhely létrehozójával, aki hetente tartott kézműves foglalkozásokat a nappali ellátásban. A foglalkozások keretében felelevenítésre került többek között a kosárfonás, nemezelés, gyertya készítés. Több éves a kapcsolatunk a Szent Erzsébet Kórház Egészségfejlesztési Irodájával, akik már számos színes programmal kedveskedtek az időseknek.

2022. évben is több héten keresztül lehettek részesei az idősek egy relaxációs, önmagukra figyelést hangsúlyozó foglalkozásnak. Az intézményhez tartozó ellátási formák egy helyen való elhelyezkedése lehetőséget biztosít arra, hogy a különböző ellátási formák igénybe vevői részére közös programok kerüljenek megszervezésre, melyek hozzájárulnak a társas kapcsolatok bővítéséhez, a társadalmi elfogadáshoz. Ebben az évben közös programok valósultak meg az idősothton lakóival és a fogyatékkal élők nappali ellátását igénybe vevőkkel is.

2022. évben klubtagjaik részére kirándulásokat is szerveztek. Látogatást tettek a Vízparti élet házában Farmoson, illetve a Múlt utcája Falumúzeumban a régi idők tárgyai között nosztalgiaízhattak az idősök. Egy másik alkalommal Tápiószelén a Blaskovich Kastélymúzeumot tekinthették meg, illetve annak parkjában töltötték tartalmasan idejüket a növényzettel ismerkedve. A helyi tájházak nyújtotta élmények, sokakban a gyermekkori emlékeiket idézte meg. Pórtelekre is ellátogattunk, ahol a tanyai életbe nyertek betekintést az idősök, illetve a régi mezőgazdasági gépeket is megtekinthették. A nappali ellátási forma a csoportos foglalkozások mellett lehetőséget biztosít egyénre szabottan is a fizikális, egészségi és mentális állapotnak megfelelően a mozgáskoordináció, kognitív képességek, memória fejlesztéséhez.

Közösségi pszichiátriai ellátás

Az ellátás Jászberényi kistérség közigazgatási területére terjed ki.

A szolgáltatás célja

A közösségi ellátás a pszicho-szociális rehabilitáció eszközeivel nyújt segítséget a saját lakókörnyezetben élő pszichiátriai betegeknek.

A szolgáltatás a célcsoport felépülését kívánja elősegíteni a következőkkel: készségfejlesztés (életviteli, problémamegoldó, társas kapcsolatok fejlesztése), megküzdési képességek erősítése, erőforrások felkutatása, jelzőrendszer működtetése – az intézmények közti együttműködés hatékonyabbá tétele.

Cél, a pszichiátriai betegek lakókörnyezetben történő gondozása, komplex segítségnyújtása, rehabilitációjuk, társadalmi reintegrációjuk, gyógyulásuk elősegítése, életminőségük javítása, hospitalizáció elkerülése céljából.

A szolgáltatás feladata

Az ellátott rehabilitációja és reintegrációja érdekében a gondozás támaszkodik a természetes közösségi erőforrásokra, melynek szereplőivel szoros együttműködésre törekszik, őket is támogatva. Az ellátás az ellátott és hozzátartozói számára segítséget nyújt az egészségi és pszichés állapot javításában, a tünetek monitorozásában, a korai figyelmeztető tünetek felmérésében, megfigyelésében, a kliens személyes céljainak megvalósításában, amelyeket gondozási terv rögzít. A segítségnyújtás kiterjed a betegek meglévő képességeinek megtartásában illetve azok fejlesztésében, a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában, problémáik megoldásában, szociális és mentális gondozásukban.

Az ellátottak köre: Elsősorban a saját otthonukban élő, nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai betegek a jászberényi kistérségben, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben, valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget.

Ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos ellátás – idősök otthona

Az idősök otthona illetékességi, működési területe Jász – Nagykun – Szolnok megye közigazgatási területére terjed ki. Az alapító okirat és a működési engedélyben foglaltaknak megfelelően 104 fő ellátását biztosítja.

Az ápolást-gondozást nyújtó idősothton a nyugdíjkorhatáron felüli azon idősök elhelyezésére szolgál, akik koruk, egészségi állapotuk miatt önmaguk ellátásáról gondoskodni nem tudnak, az alapszolgáltatás keretében már nincs lehetőség megnyugtató módon további ellátásukra. Az idősök otthonában meghatározott gondozási szükséglettel – négy órát meghaladó - rendelkező, vagy a gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülménnyel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Az idősök otthonában a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, négy órás gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást□gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Az ellátási forma jellemzői

Az otthon biztosítja az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkezését, szükség szerinti ruházattal, textíliával való ellátását, fizikai ellátását,

mentális gondozását, foglalkoztatását, egészségügyi ellátását (a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet értelmében), lakhatását, azaz teljes körű ellátását. Mindezek mellett igénybevevőink részére biztosított a : - pedikűr-manikűr, - fodrászat, - gyógytorna, - pszichiátria szakellátás.

A szakmai munka rövid ismertetése

Az idősek otthonában a szakmai munka lényeges eleme a gondozás – ápolás. Intézményünk szakápolási engedéllyel rendelkezik, így az alapápolási tevékenységek mellett, szakápolási feladatokat is ellátunk.

A gondozás és ápolás mellett a szakmai munka lényeges elemét képezi a foglalkoztatás, melynek célja a tartalmas időtöltés, gondolatterelés, szórakoztatás, készségek, képességek megőrzése. Kardinális feladatunk a mentálhigiénés gondozás, hiszen célunk az idősek lelki higiéniájának megőrzése, a felmerülő problémák megbeszélése, az esetleges krízisek korai felismerése, kezelése, megelőzése.

A gondozás és ápolás mellett a szakmai munka jelentős elemét képezi a foglalkoztatás, melynek célja a tartalmas időtöltés, gondolatterelés, szórakoztatás, készségek, képességek megőrzése. Kardinális feladat a mentálhigiénés gondozás, hiszen célunk az idősek lelki higiéniájának megőrzése, a felmerülő problémák megbeszélése, az esetleges krízisek korai felismerése, kezelése, megelőzése. Az otthonban a napi rendszeres programokat, foglalkozásokat az idősek érdeklődési körének, képességeinek és egészségi állapotának megfelelően alakítjuk ki. A 2022-es évben is a foglalkozásokat éves, havi, és heti terv alapján végeztük, 2 fő szociális munkatárs és 1 fő terápiás munkatárs segítségével. A munka gerincét a munkaterv biztosította, mely a csoportösszetételnek megfelelően volt kidolgozva, mivel az idősek közel 50%-a súlyos és közép súlyos demencia kórképpel rendelkezik. A jeles napokról, ünnepekről közösen megemlékeztünk, sok zenés délutánt töltöttünk együtt. Kreatív foglalkozások keretében elkészített alkotásokkal az évszakoknak megfelelően díszítettük, színesítettük az intézményt. Az idősek kedvelt tevékenységei közé tartoznak a kvízzjátékok, fejtörők, puzzle és egyéb memória fejlesztő játékok, filmnézés. A jó időben az intézmény udvarán is számos programot szerveztünk. Több alkalommal volt lehetőségük nyársalásra, magas ágyásba és az intézmény belső kertjébe közösen elültetett virágokat és palántákat (paradicsom, paprika) az idősek közül többen nagy szeretettel gondozták. Időskorban is fontos az aktivitás megőrzése, melyekre nem kizárólag a közös séták adnak lehetőséget, hanem a szervezett szenior tornák, ültőornák, ültőtánc, fekvő betegek esetében a felültetés, passzív mozgás. Az otthonban is heti rendszerességgel látogatott el Kovács Zoltán a Tarisznás Műhely létrehozója. Az általa irányított foglalkozások nagyon kedveltek, hiszen a kézműves hagyományokat elevenítik fel. A Szent Erzsébet Kórház Egészségfejlesztési Irodájának köszönhetően az otthon lakói is részt tudtak venni egy többbalkalmas relaxációs, önmagukra figyelmet hangsúlyozó foglalkozáson. Ebben az évben sem maradtak el az állatkerti séták, a könyvtárlátogatások, a város parkjaiban megtett rövid séták és a heti piaci látogatások. Az Alzheimer Világnapja tiszteletére ebben az évben is megszervezte intézményünk a „Nem vagy egyedül! Séta a demenciával élőkért” rendezvényt Jászberény városában, hogy felhívja a figyelmet a betegség korai felismerésére és a betegséggel élők elfogadására. Figyelemfelhívó programunkra ünnepi műsorral az időskorúak és demens személyek nappali ellátásának tagja készültek. 31 A „Mihálynap sokadalom”, programunk az otthon lakóin kívül a hozzátartozóknak és meghívott vendégeinknek is lehetőséget adott, hogy egy rövid időre betekintést nyerjenek az intézményi életbe és jó hangulatú, kellemes napot töltsenek el az idősekkel, dolgozókkal együtt. Az otthonban minden hónapban van lehetőség a vallásgyakorlásra Szent Misén való részvételre. Az egyik hónapban valamelyik hazai jelentős templomból közvetített online mise meghallgatásával (Tihanyi Apátság, Pécsi Bazilika, Csíksomlyó stb.), a másik hónapban pedig élő szavas mise keretében, melyben segítségünkre voltak a Jászberényi Nagyboldogasszony Főplébánia atyái. Évente kétszer gyónási lehetőséget is biztosítottak, illetve a betegek kenete felvételére igény esetén került sor. Az Idősek Világnapja tiszteletére, gyermekek, óvodások kedveskedtek színes programokkal az időseknek. Az Adventi időszakra, a karácsonyi ünnepkörre nagy hangsúlyt helyez intézményünk. Sok programmal kedveskedtünk az időseknek, hogy meghitté tegyük a várakozás, reménykedés idejét, a kereszténység és a családok egyik legnagyobb ünnepét. Több intézmény, szervezet is elfogadta felkérésünket és műsoraikkal kedveskedtek az otthona lakóinak., mint például a jászberényi Palotási János Zeneiskola növendékei, Zengő Óvoda és Gólya óvoda óvodásai, a jászberényi Katolikus Karitásztagjai. Az ünnepi megemlékezést a Fesztivál Zenekar kamara zenekarának műsora, a Karácsonyi Szentmise zárta. A

„Jó szívvel” faházban árusított ajándéktárgyak elkészítésében és árusításában is tevékenyen részt vállalt az ellátási forma közössége.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen aktív nyugdíjas élet folyik, amelyek alapját a különböző érdeklődésű körű, vagy korábbi munkahelyhez kötődő klubok jelentik. Az alábbi felsorolásban közöljük a jelentősebb klubokat a településen, jelezve itt azt, hogy néhány szerveződés látogatói köre szélesebb, mint a nyugdíjas korosztály, de az egyes generációk közötti együttműködés az érdeklődési területre koncentrálna közös a tagok között. A településen több nyugdíjas klub is működik.

Az egyes klubok tevékenységét országos kirándulások, színházlátogatások szervezése jellemzi. Emellett a tagok között önszervező tevékenység is megfigyelhető, a beteg, segítségre szoruló tagokat az egészséges, segíteni képes tagok támogatják kisebb-nagyobb tevékenységekben, pl. bevásárlás, orvosi ellátáshoz való kísérés, gyógyszerkiváltás stb.

b) idősök informatikai jártassága;

Az informatikai jártasságra nincsenek pontos adatok az önkormányzat birtokában, de több nyugdíjas szervezet esetében is volt már gyakorlat arra, hogy az informatikai jártasságot szélesítsék. A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény lehetővé teszi az idősök számára a számítógépes információcsatornához való hozzáférést, ezzel is bővítve a hasznos időtöltést. Infó-kommunikációs technikai lehetőséggel a gyengén látók és hallássérültek is tudnak élni.

c) a generációk közötti programok.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősök megbecsülését kifejezendő az Önkormányzat minden évben szervez karácsonyi ünnepséget az idősök számára. A rendezvény 2019-ben is megrendezésre került. Az elmúlt két évben a pandémia miatt az ajándékutalványok átadása a lakóhelyükön történt az idősöknek. **460 fő** idősöket megajándékoztak meg ajándékutalvánnyal. 2022. évben **857 fő** részesült ajándékutalványban.

Ezen túlmenően megemlíteném, hogy a Jézus Neve Plébánia Charitas Csoportja minden évben szervez olyan családi napot, amely keretein belül az idősöket segítik meg. A kulturális programok szervezése mellett adományozás is történik az idősök részére, ezzel is segítve mindennapi gondjaik megoldását. A Charitas tervei között szerepel, hogy a katolikus általános iskola tanulóinak aktív részvételével idősöket segítő önkéntes programot indítsanak, amely az idősök számára felolvasást, ház körüli segítségnyújtást és egyéb felmerülő segítséget biztosítana.

A „Törődés” Szociális Alapítvány a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény Idősök Otthonát támogatja, mely kiterjed az ott élő idős emberek életminőségének javítására, kulturális programok szervezésére, az otthonban dolgozók képzésének támogatására. Az otthon ellátását igénybe vevők részére éves szinten kirándulásokat szervez az alapítvány, melynek költségét saját és pályázati forrásból biztosítják. Szervezetük támogatja az intézményben szervezett programokat, továbbá pályázati lehetőségeket kihasználva helyi programokat is szerveznek: egészséges életmóddal kapcsolatos tanácsadások szervezése, egészségnap az otthonban élők részére.

A „Törődés” Szociális Alapítvány, melynek elsődleges célja az idősök otthonában élők életminőségének javítása pályázatot nyújtott be és támogatást nyert a Civil forrásból. E pályázati összegből került megvalósításra az idősök otthonában, több lakószobában Snoezelen terápia. A terápiával még csak ismerkedünk és a pályázati forrásból egy igen egyszerű változatát valósítottuk meg. A tapasztalat, hogy jó hatással van demens betegeinkre, így mindenképpen indokoltnak látjuk továbbfejlesztését.

Az alapítvány által megnyert támogatásból tájékoztató füzetet szerkesztettünk demens betegek hozzátartozói részére. A tájékoztató anyag részletesen bemutatja a demencia kezdeti és későbbi tüneteit és praktikus tanácsokkal látja el a hozzátartozókat a beteg hozzátartozóik gondozásával kapcsolatban.

A település életéhez tartozik a szépkorúakról való megemlékezés. Egy hosszú élet munkája, eredményei elismerést és tiszteletet érdemelnek, melynek meg kell nyilvánulnia a társadalom tagjai, közösségei, intézményei részéről. Magyarország Kormánya az Idősügyi Tanács kezdeményezésére, a szépkorúak iránti társadalmi megbecsülés kifejezésekként – az Alkotmány 35. § (2) bekezdésében megállapított eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés g) pontjában foglalt feladatkörében eljárva kötelezően elrendeli országos hatáskörrel. A személyes köszöntésre és az azzal járó okiratra, továbbá jubileumi juttatásra a 90., a 95., a 100, a 105., a 110., és a 115. életévüket betöltött, Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok és a Korm. rendeletben meghatározott további személyek jogosultak.

2017 évben a Tanyafejlesztési Program keretében 30 darab segélyhívó került beszerzésre külterületen élő idősök számára, a megyében ez a második település, ahol kialakították. Továbbá a Szomszédok Egymásért Mozgalom keretében több mint ezer táblát juttatott ki az Önkormányzat, hogy ezzel elősegítsék az idősök biztonságérzetét, valamint 500 darab ajtóriasztó ék került eljuttatásra a település idős lakosaihoz.

Jászberény Város Önkormányzata Idősök Otthona Jászladány (Jászladány, Kossuth Lajos u 106): 140 férőhelyes létesítmény, egy emeletes, összesen 32 lakószobával. 14 lakószoba a földszinten helyezkedik el, 18 pedig az emeleten. A földszinti szobákban a fekvőbetegek és a mozgásukban korlátozottak laknak. A lakószobák 2, 5 és 6 ágyasak. Napi háromszori főétkezés biztosított, életkori sajátosságoknak, valamint egészségi állapotnak megfelelően, szükség esetén diétás étrend is elérhető - saját üzemi konyha van.

A Katolikus Szeretetszolgálat Szent Klára Idősök Otthona (Ferencesek tere 1): 135 fő A Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat égisze alatt az országban tizenegy idősök otthona működik. Az egyik ezekből Jászberényben található. Három gondozási egységben zajlik az ápolás- gondozás.

- Gondozási egység 1.: A demens részlegen súlyos demenciában szenvedő ellátottak kerülnek elhelyezésre.
- Gondozási egység 2.: Ezen a részlegen elsősorban a mozgásukban korlátozott ellátottak laknak, mellettük a 24 órás szakápolást igénylő betegek is itt kapnak elhelyezést. Az átmeneti ellátás is biztosított. Az intézmény ékköve, a kápolna itt található, ahol heti két alkalommal mutatnak be szentmisét.
- Gondozási egység 3.: Ezen a szinten elsősorban a jobb egészségügyi- és szellemi állapotú lakók kerülnek elhelyezésre, ahol emelt szintű ellátásra is van lehetőség. Az intézmény teljes területén biztosított az akadálymentes közlekedés. A folyosók, a fürdőszobák, a vizesblokkok kapaszkodókkal vannak ellátva, megfelelő világítással felszerelt az épület. A mosdók csúszásgátlóval beépítettek. Az épület különböző szintjeinek elérését 2 lift biztosítja.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 134/2023. (III.29.) számú határozata elfogadta az Idősügyi Tanács létrehozásáról és tagjainak delegálásáról szóló előterjesztést. A Képviselő-testület a Jászberényben élő idősök önszerveződésének támogatásáért, életkörülményeinek javításáért érzett felelősségére tekintettel, továbbá annak érdekében, hogy a Jászberény Városi Önkormányzat tevékenységében eredményesebben érvényesüljenek az idősök érdekei, Jászberény Városban Idősügyi Tanácsot hoz létre.

A Képviselő-testület az Idősügyi Tanácsba tagként delegálta:

- Vereginé Utasi Erzsébet, Önkormányzati képviselőt
- Bozóki Jánosnét, a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény vezetőjét
- Krasnyánszkiné Farkas Dórát, a HEP idősök munkacsoportjának vezetőjét
- Kóczián-Patkó Anettet, esélyegyenlőségi referenst.

Az Idősügyi Tanácsba történő tagdelegálásra vonatkozó felkérés az alábbi helyi intézmények és civil szervezetek részére kerültek megküldésre. Minden szervezet delegált tagot a Tanácsba.

- Déryné Nyugdíjas Klub delegált tag: Nagy Istvánné klubvezető
- Olajág-Jász Mozgássérültek Közhasznú Egyesülete delegált tag: Somogyiné Lajkó Piroska, az egyesület elnöke
- Jászberényi Szent Erzsébet Kórház delegált tag: Tajti Magdolna, Egészségfejlesztési Iroda, főnövér
- Szent Klára Katolikus Szeretetszolgálat Idősök Otthona delegált tag: Schiller Natália, intézményvezető

- Jászberényi Rendőrség kapitányság delegált tag: Orosz Tibor r.főtörzsszázlós, rendőrségi tanácsnok – mb. megelőzési és értékelő

Az Időügyi Tanács 2023. május hó 18. napján megtartotta alakuló ülését.

Az Időügyi Tanács alakuló ülése 2023. május hó 18. napján volt, ahol elfogadásra került a Szervezeti és Működési Szabályzat, szavazásra került az elnök, alelnök és a titkár személye, valamint a 2023. évi munkaterv egyeztetése, a júliusi ülésen tárgyalta a HEP idősök munkacsoport eddigi munkáját, a 2023-2028-as évekre vonatkozó intézkedési tervek ismertetését, végül az egyebekben pedig az intézmények és civil szervezetek javaslatai, véleménye került megosztásra a Tanáccsal az idős emberek érdekeinek vonatkozásában.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magányosság, társas kapcsolatok hiánya, egyedüllét, fizikális és egészségi állapot romlása	Idősellátás bővítése jogszabályban foglaltaknak megfelelően
Szociális háló fejlesztése	Segítő csoportok szervezése
Növekszik a szociális ellátások iránti igény	szociális szolgáltatások fejlesztése
Demencia tüneteinek enyhítése	Memória Őrző Klub folytatása, életminőség javítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása a település fontos feladata. Az esélyegyenlőség elveinek megvalósulása a célcsoport esetében elsősorban az kell legyen, hogy a célcsoport a mindennapi tevékenysége során hasonlóképp férjen hozzá a szolgáltatásokhoz, mint ép társaik. Az akadálymentesítés így elsőszámú szempont, amely az alapvető kritérium a hozzáférés biztosítása során.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	420	523	943
2016	397	493	890
2017	378	464	842
2018	335	429	764
2019	319	405	724
2020	300	383	683
2021	281	373	654

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	25
2016	26
2017	27
2018	28
2019	28
2020	28
2021	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozó adat korlátozottan áll rendelkezésre a központi adatbázisokban is. A megváltozott munkaképességű személyek számára vonatkozóan 2015-2019 között áll rendelkezésre adat, az évek során csökkenő tendenciát mutat.

Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma 28 fő volt 2015-ben és a korábbi években is hasonló számú személy kapott támogatást. Utóbbi támogatás esetében a nyilvántartás azokat a támogatásokat tartalmazza, amelyeket egészségkárosodott személyek kaptak a szociális irodától 2015. február hó 28-ig. 2015. március hó 01. napjától a JNSZMKH Jászberényi Járási Hivatalánál kérelmezhető egészségkárosodási támogatás. 2015. évben 27 fő, 2016. évben 33 fő és 2017. évben 37 fő részesült.

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a népesség 4,6%-a fogyatékkal, 16,6%-a tartós betegséggel él. A fogyatékkal élők több mint 70, a tartós betegek 77%-a 50 évesnél idősebb. Míg a fogyatékosokkal élők iskolai végzettsége jóval az átlag alatti, addig a tartós betegséggel élők az átlagnál csak valamivel alacsonyabb végzettsége feltehetően a korösszetételből adódik.

- a) fogyatékosokkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A munkavállalói oldalon a fogyatékkal élők elhelyezkedése jellemzően nehezebb, mint nem sérült társaiké. A megváltozott munkaképességű emberek számára speciális foglalkoztatási formák megléte szükséges ahhoz, hogy tartós foglalkoztatás valósulhasson meg. A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására alkalmas munkahelyek felmérését szükséges elvégezni a városban.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Fogyatékkal élők nappali ellátása

A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény nappali ellátásáról van szó az alábbiakban, jelenleg a „Helyet!” Alapítványnak is van nappali ellátása a városban.

Az ellátási forma ellátási területe a Jászberényi kistérség települései. Engedélyezett férőhelye 24 fő.

A szolgáltatás célja

A fogyatékkal élők nappali ellátása elsősorban harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Az ellátás célja, hogy a fogyatékkal élő ember a családjában maradhasson mindaddig, amíg azt állapota megengedi. Ne kelljen a családból kiszakítani, idegen környezetben elhelyezni. A nyújtott célirányos segítség olyan mértékű, mely a megsegített ember önmagában elégtelen erőfeszítéseit viszi sikerre. Nem helyette, hanem együtt vele. Fontosnak tartjuk, hogy a fogyatékkal élő emberek és hozzátartozóik ne szigetelődjenek el, ne maradjanak magukra problémájukkal. A közösségbe való tartozás lehetőségét kínáljuk fel számukra. A szolgáltatás működtetésével kiemelt cél a lakosság körében a befogadó attitűd, a tolerancia és segítségnyújtási képesség erősítése, ezáltal is elősegítve a speciális bánásmódot igénylő fogyatékossgal élő fiatalok társadalmi esélyegyenlőségét.

A szolgáltatás jellemzői

Intézményünk a fogyatékkal élők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak, biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön. A szolgáltatás igénybevétele jó lehetőséget ad arra, hogy a családot tehermentesítse a napközbeni gondozás alól.

Az igénybevevők nemek szerinti megoszlása közel azonos: 16 fő férfi és 15 fő nő veszi igénybe szolgáltatásunkat. Klubtagjaink életkora széles skálán mozog. Átlagéletkoruk 36 év. A standard fogyatékossgai csoportokat tekintve négy csoportban jelennek meg az ellátottak (mozgásszervi, látásszervi, értelmi fogyatékos, autista).

Az ellátást igénybevevők részére a szolgáltatáshoz való hozzáférést a támogató szolgáltatás személyi szállítása segíti. Azok az ellátást igénybevevők, akik a tartózkodás mellett étkezést is igénybe vesznek a szolgáltatásért térítési díjat fizetnek.

A nappali ellátás szakmai munkájának rövid ismertetése (Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény 2022. évi beszámolója alapján)

„A szakmai munka célja a meglévő társas kapcsolatok megtartása, erősítése, szociális és kommunikációs készségek fejlesztése, a szabadidő helyes eltöltésének megismerése és gyakorlati alkalmazása, az elemi munkaképesség kialakítása, mentálhigiénés alapismeretek elsajátítása, önálló életvitel elsajátítása az egyén szintjén. A programok szervezésének alapja az Éves foglalkoztatási terv, mely havi, majd heti bontásban kerül elkészítésre. A szabadidős programok mellett nagy hangsúlyt helyezünk a készségek és képességek megőrzését célzó foglalkozásokra.

Az ellátási formában négy csoportban folyik az egyéni fejlesztési tervekre épülő foglalkozás. A napi ritmust a következő tevékenységek adják: mozgás-és ritmusnevelés, beszéd-készség fejlesztés, szociális tréning, manuális foglalkozások. Ebben az évben két új foglalkoztatási program került részünkre kidolgozásra és beépítésre a már jól működő programjaink közé: - a meseterápia és - a zeneterápia.

A meseterápia lényege, hogy a terápiás folyamat minden alkotóeleme a mesék tudatos használatára épül. A módszer alkalmazható az önismereti céltól egészen a súlyos életválságok megoldásáig. A meseterápiát a népmesékre építjük, a kiválasztott mese nem csupán a problémát, hanem a megoldást, a kivezető utat is megmutatja, melyek feldolgozása közösen történik. A zeneterápia során zenei elemek használunk annak érdekében, hogy elősegítsük a kommunikációt, kapcsolatokat, tanulást, kifejezést, mobilizációt. A zene, mint nonverbális kifejező eszköz, új csatornát nyújt a kapcsolatteremtéshez és az érzelmek átéléséhez, motiváló hatása pedig jó eszköz a beszéd, a koncentráció és a mozgás fejlesztésére.

A jeles ünnepnapokról, Világnapokról 2022. évben is megemlékeztünk. Az édesanyák köszöntésére és a karácsonyi ünnepekre színvonalas műsort állítottunk össze, melyben igyekeztünk minden ellátottnak – saját képességeihez mérten - szerepet adni. A fiatalok kedvenc programjai közé tartozott a gyermeknap,

pünkösdi király és királynő választás, de természetesen jókedvvel vettek részt az állatkerti látogatásokon, a városban szervezett sétákon.

A könyvtári programokat és az ott megszervezésre kerülő foglalkozásokat mindig előszeretettel látogatták. A városban megszervezésre került programokon is részt vettünk, ellátogattunk pl.: a Csángó Fesztiválra, az Ifjúsági Házba a „Testünk a csoda” interaktív kiállításra. Kovács Zoltán kosárfonó népi iparművész már évek óta tart heti rendszerességgel foglalkozásokat, melyek célja a hagyományörzés, a közösségi lét örömeinek egyesülése az alkotás szabadságával. A klub tagjai örömmel vesznek részt a kosárfonásban, nemezelésben, gyertyakészítésben. Kubas Eleonóra a Szent Erzsébet Kórház Egészségfejlesztési Irodájának munkatársa több alkalmas relaxációs foglalkozást tartott az ellátási formában, melynek célja a klubtagok önmagukra figyelésének hangsúlyozása. A pandémiás időszak után ebben az évben már meg tudtuk szervezni az Autizmus Világnapja tiszteletére a „Séta az autizmussal élőkért” rendezvényünket, melyet 2017. óta a Conselve Parkban tartunk. A klubtagokkal a Gyermeknapot a Jásziványon Turul Vendégházban töltöttük és a Családi nap is megrendezésre került a Kispál tanyán.

Három kirándulást szerveztünk a nyár folyamán. Tápiószentmártonban utaztunk el a szülőkkel együtt, ahol az Attila dombon töltöttünk fel. Farnoson az Alpakka farmon egy jó hangulatú napot töltöttek el a fiatalok. Augusztus végén még kihasználtuk a jó időt és három napot a Balaton partján, Siófokon töltöttünk. Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesülete minden évben meghirdeti a VANfesztivált, mely sajnos a pandémia időszakában elmaradt, de 2022. évben már megszervezésre került. A VANfesztivál egy kulturális találkozó, iskolás és felnőtt korú értelmi fogyatékos emberek Speciális Művészeti Fesztiválja, ahová az ország egész területéről érkeznek fogyatékkal élők. 2022. évben a fesztivál Kisújszálláson került megszervezésre. 13 klubtagunkkal készültünk a kulturális találkozóra egy modern tánccal és egy ritmusgyakorlattal. A fellépéseinkről a művészeti zsűri tagjai pozitívan nyilatkoztak, sok dicsőítést kaptunk. Hasznos, kellemes öt napot töltöttünk Kisújszálláson klubtagjainkkal. Az adventi időszakban a „Jó szívvel” faházban árusított ajándéktárgyak elkészítésében és árusításában is tevékenyen részt vállalt az ellátási forma közössége.”

Támogató szolgáltatás

Az ellátás Jászberényi kistérség közigazgatási területére terjed ki.

A szolgáltatás célja

A szolgáltatás elő kívánja segíteni a fogyatékkal élő személyek integrációját a meglévő szociális- család és gyermekvédelmi hálózatban, elősegítve ezzel a közösségi programokban való részvétel lehetőségét. A szolgáltatás magában foglalja az ellátottak lakóközösségben történő ellátását, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítását.

A szolgáltatás feladata

A fentiek érdekében a támogató szolgáltatás feladata: személyi segítő szolgálat, szállító szolgálat működtetése és információnyújtás. Személyi segítő szolgáltatás segítséget nyújt a fogyatékos ember személyi szükségleteinek kielégítéséhez, a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez, az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez. Szállító szolgáltatás az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítja. Információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, valamint ügyintézési problémák, nehézségek megoldásának segítése. Információs hálózat működtetése, érdekképviselői szervezetekkel kapcsolattartás. Jelenyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása.

A szállítások nagy részét a rendszeres szállítások teszik ki. Az ellátást igénybevevőinket az intézmény keretei között működő nappali ellátásokba és a jászberényi Szent István Körúti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény iskoláiba szállítjuk be.

Eperfa utcai támogatott lakhatás a fogyatékos személyek részére A “Helyet!” Alapítvány Támogatott Lakhatás szolgáltatást indít Jászberényben, ahol 12 fő enyhe- vagy közép súlyos fogyatékkal élő fiatal számára lesz lehetőség az önálló élet elsajátítására. A támogatott lakhatás egy olyan bentlakást biztosító forma a fogyatékkal élőknek, ahol életviteli irányítással élhetnek a lakók a mindennapi életüket. Az ellátási forma fő

célja az ellátottak minél teljesebb autonómiájának és társadalmi integrációjának elérése. Jelenleg a „Helyet!” Alapítvány kettő támogatott lakhatást működtet.

Tájékoztattam az Olajág-Jász Mozgássérültek Közhasznú Egyesületének elnöke, hogy a tagjai problémájának látják a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását mivel, aki hosszabb időn keresztül tud dolgozni, azt a személyt 8 órában felveszik, de 4 óra vagy otthoni munkára nincs lehetőség.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program „Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására” című, TAMOP-5.4.9-11/1-2012-0018 kódszámú „Szociális szolgáltatások fejlesztése Jászberényben”, elnevezésű projekt keretében dokumentum készült. A projekt célja Jászberény városban működő szociális alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása olyan szolgáltatás-koordináció kialakításával, mely a város lakosságának problémáira komplex megoldást nyújt, a felmerülő igényeknek megfelelően működő szolgáltatások összehangolásával.

A projekt feladata Jászberény lakosságának szociális szolgáltatások iránti szükségleteinek áttekintése, elemzése, az igényekhez rendelhető szolgáltatási kapacitások helyzetelemzése, a város szociális alapszolgáltatásainak elemzése, fejlesztési tervek összeállítása, új szükségletdiagnosztikai eljárások, dokumentációs rendszer, módszertani eszköztár, valamint szakmai ajánlások előkészítése volt.

Neked MUNKA, nekem ÁLOM! – ezzel a címmel indult 2017-ben is az országos érzékenyítő program, mely lehetőséget ad fogyatékos emberek és munkáltatók kötetlen találkozására és a kölcsönös tapasztalatszerzésre. A jászberényi „Helyet!” Alapítvány közreműködésével a jelentkezők (két nagyszerű fiatal) egy napra kipróbálhatták álmaik munkáját. Az országos kezdeményezéshez Jászberény is csatlakozott a JNSZM Esély Közalapítvány segítségével.

Jászberényben 2017. évben a szolgáltatás először rendezte meg és azóta minden évben a „Kék séta” programot az autizmus világnapja alkalmából. A rendezvényhez iskolák, óvodák, civil szervezetek csatlakoztak, így több száz fős megmozdulást, programot sikerült megrendezni a városban, ahol a résztvevők célja az volt, hogy a társadalom az autizmust minél szélesebb körben megismerje. Második alkalommal került megrendezésre 2018-ban a településen a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény szervezésében a Kék séta az autizmussal élőkért kezdeményezés, amely célja az volt, hogy felhívja a figyelmet az autizmusra, az autizmus spektrum zavarra.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az akadálymentesítés a fogyatékkal, ezen belül is a mozgásszervi és látásszervi fogyatékkal élők mindennapi életét, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést könnyíti meg elsősorban. Jászberény Városi Önkormányzat fenntartásában működő jászberényi intézmények közül a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény, az intézményt illetően mind a két nappali ellátás (idősek/demensek/fogyatékosok) akadálymentesített új épületben működik. Jászberény Város Óvodai Intézménye, valamint a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat akadálymentesített. A Jászberényi Polgármesteri Hivatal épületének földszintje akadálymentesített, az elmúlt évben az emeleti részen is megoldott lett az akadálymentesítés, már a fogyatékkal élő személyek számára is megközelíthető, lift került kiépítésre az épületen belül.

A Jász Múzeum épülete nem akadálymentesített. A fogyatékkal élő személyek számára megközelíthető épületek számának kibővítése a jövőben célként megfogalmazott. 2015. évben az intézmény komplex akadálymentesítése, energetikai fejlesztése, felújítása valósult meg a TIOP-3.4.2-11/1-2012-0293 jelű pályázati projekt segítségével. A fejlesztés érintette a lakószobákat, közösségi tereket, mellékhelyiségeket. Az otthon minden helyiségében a nyílászárók cseréje megtörtént, az épület külső szigetelést kapott, korszerű kazán került beüzemelésre. A projekt keretében tárgyi eszközök is beszerzésre kerültek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;
- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Esélyegyenlőség biztosítása az épített környezet vonatkozásában: Jászberényben az épített környezetet érintő fejlesztések – a jogszabályi elvárásokat figyelembe véve – a szükséges mértékben érvényesítik az eredmények egyenlő esélyű elérését és használatát a mozgásukban korlátozottak és fogyatékkal élők (látás- és hallássérültek stb.) és egyéb rászoruló csoportok érdekeinek szem előtt tartása érdekében. Az akadálymentesítést biztosító fejlesztési megfontolások és konkrét megoldások (pl. rámpák, emelőszerkezetek, Braille-írással történő tájékoztató feliratozás stb.) különösen hangsúlyosak a kifejezetten vagy nagyobb részben e célcsoport számára létrehozott és/vagy fejlesztett objektumok esetében (pl. szociális és egészségügyi létesítmények). Emellett a minden lakossági csoport által igénybe vett, közterületeket érintő műszaki fejlesztések esetében is érvényesítésre kerülnek az akadálymentesítés szempontjai (szintben való megközelíthetőség, rámpák stb.). Ebben az esetben a fogyatékkal élők mellett a mozgásukban korlátozott idős és a babakocsit toló kismamák a leginkább érintettek. Az EU Strukturális Alapokból biztosított fejlesztési források felhasználása esetében az ellenőrzések egyik kiemelt fókuszja az esélyegyenlőségi/akadálymentesítési elemek megfelelőségére irányul. Jászberény a jogszabályi megfelelőségen túl is figyelmet kíván fordítani az esélyegyenlőség érvényesítésére az épített környezet fejlesztése során.

- f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);
- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A pozitív diszkrimináció gyakorlata nem elterjedt a városban, így a későbbiekben szükséges annak vizsgálata, hogy milyen jó gyakorlatok adaptálhatók e területen.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Program lehetőség bővítése a célcsoportnak a városon belül	pályázati források áttekintése
Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	Célcsoport problémáinak feltárása
Kevés az akadálymentesített környezet	akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése
Nincs együttműködési megállapodás a Önkormányzat és mozgássérült egyesület között	megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése
Akadálymentesített környezet bővítése	akadálymentes középületek, közterületek elérésének fokozása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az egyes esélyegyenlőségi csoportokat képviselő civil szervezetek feltérképezését szükséges elvégezni. A civil szféra szerepvállalása a beazonosított és a felülvizsgálat során a későbbiekben meghatározott területeken egyaránt fontos tevékenység lesz, hiszen az önkormányzat erőforrásai, az egyre bővülő feladatokkal korlátozottabbak lesznek. A civil szféra megerősítése ezért elengedhetetlen feladat. Ki kell alakítani azt az együttműködési hálót, amely az egyes szereplők közül képes meghatározni a leghatékonyabb szervezetet, amely az adott célcsoport számára a későbbiekben hasznos, a napi gyakorlatban érezhető segítséget tud nyújtani.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az egyes szereplők közötti együttműködés gyakorlata változó. Jelenleg nincs kialakult gyakorlata annak, hogy egy-egy tevékenységi területen minden szereplő egy időben vegyen részt a fejlesztések megvalósításában.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A roma nemzetiségi önkormányzat tevékenysége elsősorban a roma népességre irányul. Megjegyzendő azonban, hogy a nem roma közösség tagjai között is találhatók olyanok, jellemzően a mélyszegénységben élők, akik hasonló problémákkal küzdve a roma nemzetiségi önkormányzatoktól kapnak segítséget. Az RNÖ-k tevékenysége azonban korlátozott, hiszen minimális költségvetési forrásból kell gazdálkodniuk. Sok esetben olyan szociális kérdéseket érintő feladatokat kell megoldaniuk, amelyekhez sem eszközök, sem kompetenciájuk nincs az RNÖ munkatársainak. Ez egyértelműen abba az irányba mutat, hogy az egyes szereplők közötti együttműködést szükséges erősíteni.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az egyes részterületek elemzésénél bemutatásra kerültek a területen aktívan tevékenykedő civil szervezetek.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nagy segítséget jelenthet mind az önkormányzat, mind a város teljes lakossága számára. Az esélyegyenlőségi gondolkodás

elterjesztésével keresni kell azon for-profit szereplőket, amelyekkel az együttműködés indokolt és hatékony lehet.

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió – Új Esély Központ

Önkormányzatunk ellátási szerződést kötött a Baptista Tevékeny Szeretet Misszióval, akik egy országos lefedettségű hálózat részeként egy új intézményt hoztak létre a városban. A központ szenvedélybetegek, illetve a pszichiátriai betegek ellátását biztosítja. Ennek eredményeként 2021-ben indult el az intézmény szervezése a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió – Új Esély Központ az 5100 Jászberény, Fehértói út 7. szám alatt. A hivatalos megnyitóra 2022. június 16-án kerül sor. Munkájukban fontos terület a megelőzés, a társadalomba visszaillesztés és a teljes élet helyreállítása. Mindkét ellátotti csoport nappali ellátását tekintetében már évek óta fennálló szolgáltatási hiány került az intézmény létrehozásával megoldásra.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP egyeztetési folyamatába az egyes szereplők az alábbi módon vonhatóak be:

- Közmeghallgatás
- Lakossági Fórum
- Szociálpolitikai Kerek-asztal
- Polgármesteri, alpolgármesteri, jegyzői, képviselői fogadónap
- Képviselő-testületi bizottságok ülései
- Képviselő-testületi ülések
- média.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP Fórum 2017 óta minden évben ülésezett, a következők szerint:

- 2017. augusztus hó 1.
- 2018. június hó 20.
- 2019. május hó 14.
- 2020. szeptember 9.
- 2021. szeptember 30. napján, valamint a munkacsoport vezetők írásbeli beszámolót készítettek az intézkedési tervek időarányos megvalósulásáról.
- 2022. szeptember 22.
- 2023. március hó 28.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Az egyeztetési folyamat során várható, hogy további – jelenleg nem ismert – problémák is beazonosításra kerülnek. Ezek beépítése a HEP-be elengedhetetlen jelentőségű lesz.

Ezen túlmenően szükséges folytatni az önkormányzati adatgyűjtést és a HEP-hez tartozó melléklet teljes feltöltése, valamint ennek alapján a HEP felülvizsgálata során célzottan az érintett célcsoportokkal/azok képviselőivel való konzultáció elengedhetetlen.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az Integrációs Kerekasztal tagjainak delegálásáról és véleményezési jog biztosításáról szóló 59/2023. (II.22.) határozata alapján az alábbi tagokat delegálja az Integrációs Kerekasztal, mint jogi személyiséggel nem rendelkező, szakmai munkacsoporthoz: Bethlendy Bélát, a Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság elnökét, Hamar Katalint, a Helyi Esélyegyenlőségi Program „Romák, Mélyszegénységben élők” munkacsoportjának vezetőjét és Kóczián-Patkó Anett, a Jászberény Városi Önkormányzat esélyegyenlőségi referensét.

A Képviselő-testület ***véleményezési jogot biztosít az Integrációs Kerekasztal számára*** a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására, továbbá a HEP Intézkedési Tervében foglaltak időarányos teljesítésére irányuló tájékoztatók vonatkozásában, akként, hogy a véleményezési joggal érintett előterjesztések az ***Integrációs Kerekasztal írásbeli véleményének csatolásával kerüljenek a Képviselő-testület elé beterjesztésre.***

Az Integrációs Kerekasztal az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat keretében, a szervezetfejlesztési intézkedések műszaki-szakmai indikátorához kapcsolódóan kerül megalapításra. Az intézkedés Jászberény Város Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálatot érinti, melynek eredményeként a konzorciumban részt vevő településekkel együttműködve, járási szinten kialakul az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtéséhez szükséges szolgáltatási és intézményi párbeszéd rendszere. A humán területen dolgozó szakemberek számára életre hívott szakmai egyeztető fórum teret ad az egyes tudományterületek szakmai képviselői számára a jövőbeni folyamatos együttműködés kialakítására, ágazati, helyi, közösségi és hálózati kapcsolati háló működtetésére. A jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport tevékenysége elősegíti az esélyteremtés területén fenntartható járási partneri hálózat létrehozását és működtetését.

Az előterjesztésben szereplő szervezetfejlesztési intézkedés előzményeként Jászberény Városi Önkormányzat a Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben című projekten belül „utazó szakember” programsorozatot indított a járási szintű szolgáltatásfejlesztés sikeres megvalósítására, melynek során az egyes szakterületek neves képviselői, a társadalmi-területi hátrányok enyhítésére, ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokat kínáltak Jászberényben, valamint a konzorciumban megvalósuló pályázat partnertelepülésein (Jászfákóhalma, Jászágó, Jászboldogháza, Pusztamonostor, Jászfelsőszentgyörgy és Jásztelek).

Gyermeknevelési szaktanácsadást nyújtott Tóth Mónika Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat intézményvezetője minden olyan szülőnek, aki gyermeke viselkedésével, nevelésével kapcsolatban felmerülő nehézségeket, és problémákat szakember segítségével kívánta megbeszélni. Az érdeklődők iránymutatást kaphattak a családi nevelés megismerésére, a szülői kompetencia fejlesztésére, a családi közösség társadalmon belüli szerepének megerősítésére, valamint az egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozására.

A polgári jog, munkajog, a társadalombiztosítási jog és gazdasági jog területén felmerült, aktuális kérdésekben előadást és tanácsadást Dr. Kovács Emese jogász tartott, aki az előadást követően válaszol az érdeklődők kérdéseire.

Orvosi gyermek rehabilitációs szaktanácsadást, egyéni konzultációt nyújtott Dr. Hajnal Györgyi, gyermekgyógyász adjunktus, melynek során lehetőség nyílt a gyermek krónikus, rehabilitációt igénylő betegségének áttekintésére, rehabilitációs lehetőségek feltérképezésére. Tájékozódhattak az érdeklődők az

orvosi indikációhoz kötött szociális juttatásokról és a gyógyászati segédeszközök hozzáférési lehetőségeiről, valamint a különböző fejlesztő terápiás módszerekről.

Adósságkezelési és pénzügyi tanácsadást Szendrei Péter, független vagyoni szakértő nyújtott, melynek keretében tájékozódhattak az érdeklődők az aktuális családi kedvezményekről, hitelfelvételi lehetőségekről, valamint az eladósodás veszélyeiről.

A fenti szolgáltatáscsomagot egészítette ki a Gulyásné Rácz Gyöngyike által, heti rendszerességgel tartott ingyenes gyógypedagógiai tanácsadás, melynek során a tanulási nehézséggel küzdő, tanulásban akadályozott, sérült vagy fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett gyermekek szüleinek biztosított egyéni konzultációt. Az életvezetési tanácsok hozzájárulnak a fejlesztés otthoni módszereinek szélesítéséhez, valamint a terápiás ellátás lehetőségeinek megismeréséhez.

Szintén Gulyásné Rácz Gyöngyike nevéhez fűződik a pályaválasztási tanácsadás, melynek során a fejlesztő gyógypedagógus életút-támogató pályaorientációs szolgáltatást és tanácsadást nyújtott az egyéni készségek és képességek felmérését követően. Lehetőséget biztosított önismereti és szociális készségeket fejlesztő foglalkozáson, valamint patronáló-mentor programon való részvételre is.

Az utazó szakember szolgáltatáshoz kapcsolódó integrációs kerekasztal rendezvényeken az egyes partnertelepülések vezetőivel és a helyi humán területen dolgozó szakemberekkel közösen kerültek feldolgozásra az egyéni tanácsadások tapasztalatai, cselekvési tervek kerültek kidolgozásra, amelyek összegző megállapításaként fogalmazódott meg a jövőbeni szektorközi együttműködés igénye és annak formális megjelenítéseként az Integrációs Kerekasztal megalakítása.

A fentiekben szereplő szervezetfejlesztés Jászberény Város Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálatnál történő megvalósítását az indokolja, hogy a tervezett intézkedést megelőző primer és szekunder kutatás alapján az intézmény működési struktúrájába beilleszthető az Integrációs Kerekasztal működtetésével kapcsolatos feladatkör.

Az Integrációs Kerekasztal -a jelen előterjesztés mellékletét képező - szervezeti és működési szabályzat szerint fogja végezni tevékenységét, amely hozzájárul a projekt eredményeinek magasabb szintű eléréséhez, valamint azok fenntartásához.

Tekintettel arra, hogy a Kerekasztal egyik kiemelt feladata a Helyi Esélyegyenlőségi Programok Intézkedési Tervében foglalt célok végrehajtásának és megvalósításának támogatása, ezért javasolt a HEP elfogadásáról és az Intézkedési Tervben foglaltak időarányos teljesítéséről szóló előterjesztések vonatkozásában előzetes véleményezési jogkört biztosítani a Kerekasztalnak, egyrészt ezen dokumentumok szakmai szempontú megtárgyalásának horizontális kibővítése, másrészt a Kerekasztal HEP Intézkedési Tervének végrehajtásában és megvalósításában való közreműködésének deklarálása érdekében.

Az Integrációs Kerekasztal olyan jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, melynek célja a humán területen dolgozó szakemberek jövőbeni folyamatos együttműködésének kialakítása. Tagjai Jászberény Városi Önkormányzat kijelölt tisztségviselői, a Jászberényi Járás önkormányzatainak kijelölt tisztségviselői, amennyiben az adott település képviselő-testülete dönt a tagok delegálásáról, Jászberény Város Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat vezetője és kijelölt munkatársai, a Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője és kijelölt munkatársai, a Roma Kisebbségi Önkormányzat vezetője vagy kijelölt képviselője, az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat keretében működtetett „Utazó Szakember” szolgáltatásának szakemberei (pénzgazdálkodási és adósságkezelési tanácsadó, gyermekrehabilitációs szakember, gyermeknevelési tanácsadó, munkavállalási tanácsadó, jogász, gyógypedagógus), valamint a járás területén működő olyan civil szervezetek, egyházak, magánszemélyek,

akiknek célja a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében foglaltak megvalósítása. A Kerekasztal munkájában sem politikai párt, sem egyéb politikai szervezet nem vehet részt. A Kerekasztal tagjai munkájukért tiszteletdíjban nem részesülnek.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hiányzó közösségi funkciók	Roma kulturális örökség feltérképezése, közösségformálás, hagyományok felelevenítése, közösségépítő, közösség fejlesztő programok folytatása
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja	Önsegítő csoportok kialakítása és csoportfoglalkozások megtartása a csoportközi konfliktusok enyhítésére
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A térségi munkáltatók szemléletformálása és érzékenyítése a célcsoport élethelyzetét érintően	Foglalkoztatók felkészítését célzó programok, az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése	Utazó szakember szolgáltatás helyszínen történő biztosítása
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Komplex tehetséggondozás	Kora-gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztés és oktatás a szülők bevonásával, valamint az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A célcsoport sikeres munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Foglalkoztathatóság szempontjából fontos kompetenciák felmérése és fejlesztése Egyéni álláskeresési tanácsadás Hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése
Gyermekek	Drogok fokozott megjelenésének csökkentése	kiemelten szükséges az egyre fiatalabb korosztály megfelelő tájékoztatása ezen anyagok veszélyeiről, lehetőség szerint a szülők bevonásával
Gyermekek	Közösségi tér - fiatalok számára - program folytatása	Célzottan fiatalok számára megfelelő szórakoztató, közösségi programok szervezése
Gyermekek	Megemelkedett a gyermekek veszélyeztetése	Szülői kompetenciák fejlesztése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Nők	Magas munkanélküliség a nők körében	foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése
Fogyatékkal élők	Programok lehetőségének bővítése a célcsoport részére a városon belül	a megjelenő esetleges pályázati források áttekintése és célzott pályázatok benyújtása
Fogyatékkal élők	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	A célcsoport részletes problémáinak feltárása, életminőséget javító intézkedések bevezetése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesített környezet bővítése	akadálymentes középületek, közterületek elérésének fokozása
Fogyatékkal élők	Nincs megállapodás az önkormányzat és a mozgássérültek egyesülete között	együttműködési megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése
Idősek	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya, akiknél jellemző a magányosság, a társas kapcsolatok hiánya, egyedüllét, fizikális és egészségi állapot romlása	Idősellátás bővítése jogszabályban foglaltaknak megfelelően, az időskorúak életminőségének javítása, egészséges életmód, életvitel kialakítása, fenntartásának elősegítése (Időügyi Tanács programsorozata)
Idősek	Szociális háló fejlesztése	segítségnyújtás, életminőség megkönnyítése, segítő csoportok szervezése
Idősek	Növekvő szociális ellátások iránti igény, nem teljeskörű az ellátásokhoz való hozzáférés	széles körű bevonás, szociális szolgáltatások, támogatások megismertetése, szociális szolgáltatások fejlesztése
Idősek	Demencia betegség tüneteinek enyhítése	Memória Őrző Klub folytatása, önszegítő klub, életminőség javítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyű hozzáférése biztosított a településen meglévő minden szolgáltatáshoz. El kívánjuk érni, hogy aktív részvétellel a helyi társadalom minden tagja részt tudjon venni a döntés-előkészítő folyamatokban és azok megvalósításában.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a méltó élethez való körülmények megteremtődjenek. A mélyszegénység elleni küzdelmet elsősorban a munkavállalás erősítésével és megfelelő szociális védőháló együttes alkalmazásával kívánjuk megteremteni. Az elsődleges cél a célcsoporttal kapcsolatban, hogy képessé tegyük tagjait a munkavállalóként történő megjelenésre.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megsegítését, hiszen a generációkon átívelő szegénység a kedvezőtlen helyzetet konzerválja, így azok későbbi kezelésére még kevesebb esély van. A gyerekek számára biztosítani kell a gyermeki jogokat, és minden eszközzel elő kell segíteni, hogy ne szenvedjenek hiányt a mindennapokban.

Folyamatosan odafigyelünk az idős emberek esetében arra, hogy megbecsült tagjai maradjanak a helyi közösségnek. Értéknek tartjuk a felhalmozódott tudást, így annak visszacsatolása a közösség életében elengedhetetlen. Emellett szükséges minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani a méltó időskor kereteit.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a jelentkező különbségek csökkenjenek, s lehetőség szerint eltűnjenek. Legfontosabb feladatnak a gyermekvállalás utáni munkaerő-piaci reintegrációt tartjuk. Ezen túlmenően törekszünk arra, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bér elve érvényesüljön a foglalkoztatás során.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére. Biztosítani kell a teljes akadálymentesítést a településen. Emellett elő kell segíteni, hogy külön programok mentén a foglalkoztatás emelkedjen, hogy a fogyatékkal élők számára is reális lehetőség legyen az önellátás.

Az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos beavatkozásokon túlmenően szükséges a helyi társadalom szemléletformálása (többféle eszközzel szórólap, rádió, újság, helyi tv). Fontos, hogy mindenki számára egyértelmű legyen, hogy az esetleges különbözőséget a társadalmi státuszból adódó kedvezőtlen helyzetet az emberek nem választják, hanem az véletlenszerűen is alakulhat. Ezért szükséges a másik ember és a másság megismerése és elfogadása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Nők álláskeresési támogatása / nők célcsoport
B	Feltárt probléma megnevezése	A foglalkoztatási nők magasabb munkanélkülisége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Női foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Adatfelvétel, elemzés elkészítése Programterv összeállítása Programok elindítása Program fenntartása
G	Az intézkedés felelőse	nők munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: 1 db programterv elkészítése Középtávon: programok elindítása Hosszútávon: a program hatására javul a munkanélküliségi ráta; a program fenntartása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	érdekvédelmi szervezetek; foglalkoztatók; a területen gyakorlattal rendelkező szervezetek
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Ellátórendszer megerősítése (idősek) Szociális háló fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Növekszik a szociális ellátások iránti igény, szociális szolgáltatások fejlesztése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövidtávú: a területen adatfelvétel elvégzése és elemzése; az elérhető szolgáltatások feltérképezése és a célcsoport felé történő információs átadás Közép- és hosszú távú beavatkozás ezután tervezhető.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	IVS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	idősek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A felmérés elkészülte, HEP pontosítása További indikátorok a beavatkozások megfogalmazásánál tervezhetők.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	érdekvédelmi szervezetek; foglalkoztatók; a területen gyakorlattal rendelkező szervezetek
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Drogok, kábítószeresek fokozott megjelenésének csökkentése / gyermekek célcsoport
B	Feltárt probléma megnevezése	Városunkban az ország más területeihez hasonlóan gyorsan jelennek meg és terjednek el ún. dizájner drogok Kiemelten szükséges az egyre fiatal korosztály megfelelő tájékoztatása ezeknek az anyagoknak a veszélyeiről, lehetőség szerint a szülők bevonásával
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövidtávú: felmérés, hogy az iskolában mennyire mélyen foglalkoznak a témával Középtávú – Hosszú távú: tájékoztatás szervezése (az iskolák és a gyermekjóléti szolgálat ajánlásával), tájékoztató plakát/füzet készítése, kiküldése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Alacsony küszöbű szolgáltatások
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogymódosítási Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	gyermekek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1) felmérés elvégzése, esetek 2) programok, tájékoztatások kidolgozása 3) visszacsatolás a gyermekektől, ifjúságtól
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	önkormányzati felelős, civil szervezetek, Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ, iskolák
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Közösségi tér kialakítása fiatalok számára program folytatása / gyermekek célcsoport
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok fiatalnak problémát jelent a megfelelő közösség hiánya Szabadidő hasznos eltöltése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az ifjúság érdeklődésének megfelelő elfoglaltság találása, vagy megértő közösség, problémák esetén kortárs vagy professzionális segítők beszerzése. Rövidtávú: a területen adatfelvétel elvégzése és elemzése; az iskolák és szervezetek által a célcsoport felé történő információs átadás Közép- és hosszú távú beavatkozás ezután tervezhető.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	gyermekek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1) felmérés elvégzése, esetek 2) programok, tájékoztatások kidolgozása 3) visszacsatolás a gyermekektől, ifjúságtól
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	önkormányzati felelős, civil szervezetek, Jászberényi Család- és Gyermejkölési Központ, iskolák
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja / romák és mélyszegénységben élők célcsoport
B	Feltárt probléma megnevezése	Hiányzó közösségi funkciók
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	önsegítő csoportok kialakítása és a csoportfoglalkozások megtartása, csoportközi konfliktusok enyhítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	romák, mélyszegénységben élők munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1) felmérés elvégzése, esetek 2) programok, tájékoztatások kidolgozása 3) visszacsatolás a gyermekektől, ifjúságtól
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	1) Felmérés elvégzése, adatok felkutatása 2) a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja 3) A hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak, elérhetővé válnak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szociális háló fejlesztése /idősek munkacsoport
B	Feltárt probléma megnevezése	A csökkenő gyerekszámot, az aktívak és inaktívak népességen belüli arányának változását figyelembe véve szükséges átgondolni, hogy a csökkenő erőforrásokkal mindinkább növekvő igényeket hogyan lehet kielégíteni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az időskorúak esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások eléréséhez. Cél, hogy megismerjék a szociális szolgáltatások, támogatások rendszerét. Minél szélesebb körben bevonni az időseket a szolgáltatásokba, ellátásokba. Az időskorúak szociális biztonságának erősítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az időskorúak felkutatása, elérése a településen, széles körű tájékoztatása az igénybe vehető szociális ellátások, támogatások köréről, azok igénybevételének szabályairól. Szociális ellátásokról tájékoztató prospektusok készítése, tartalmának folyamatos aktualizálása, a szociális jelzőrendszer erősítése. Igény esetén új szociális szolgáltatások létrehozása (pl. népkönyha), a már meglévő szolgáltatási rendszer fejlesztése (kapacitás bővítés).
G	Az intézkedés felelőse	idősek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Időskorúak, önkormányzati dolgozók, szociális ellátást nyújtó intézmények, segítő csoportok szervezése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Mutatók: <ul style="list-style-type: none"> - ellátott időskorúak számának növekedése - új szolgáltatások létrehozása, a már meglévő szociális ellátások kapacitásának bővítése A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, humán feltételektől.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Nappfény Teaház” létrehozása (Memória Őrző Klub folytatása)
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya, akiknél jellemző a magányosság, a társas kapcsolatok hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az időskorúak életminőségének javítása, egészséges életmód, életvitel kialakításának, fenntartásának az elősegítése, erősítése, magányosság oldása, elszigetelődés megelőzése, társas kapcsolatok kialakítása, fenntartása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Klubtevékenység, előadások (havi rendszerességgű) szervezése, megrendezése, lebonyolítása, ahol minden alkalommal más-más téma kerül előtérbe előadók részvételével
G	Az intézkedés felelőse	idősek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Időskorúak, önkormányzati dolgozók, szociális ellátást nyújtó intézmények.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	<p>Mutatók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klubtevékenységek, előadások száma - klubtevékenységen, előadáson résztvevők száma - az igények folyamatos monitorozása <p>A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, humán feltételektől.</p>
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősellátás bővítése jogszabályi kereteken belül
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idős lakosságot érintő legnagyobb probléma a magányosság, egyedüllét, fizikális, egészségi állapot romlása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szociális intézmény színvonalas otthont nyújt az idős emberek részére, egészséges, boldog időskort biztosítva.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Idősek körében az igények felmérése, tájékoztatás Pályázati források felkutatása
G	Az intézkedés felelőse	idősek munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Időseket ellátó intézmények vezetői Egyházi intézmények vezetői Civil szervezetek, nyugdíjas szervezetek képviselői
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Mutatók: célzott segítségnyújtás igénybevétele, magányosság oldása, akadálymentes, komfortos környezet, pályázati lehetőségek figyelése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Roma kulturális örökség feltérképezése
B	Feltárt probléma megnevezése	hiányzó közösségi funkciók
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	közösség formálása, hagyományok felelevenítése, kulturális örökség feltérképezése, közösségépítő – és fejlesztő programok folytatása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	új közösségek alkotása
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	közösség kialakulása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	kis közösség fennmaradása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Gyermekek veszélyeztetésének csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	megemelkedett a gyermekek veszélyeztetése, nem megfelelő szülői nevelés, alulszocializáltság, különböző szenvedélybetegségek megléte, gyermekek elhanyagolása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	szülői kompetenciák fejlesztése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	segítő csoportok, szülői csoportok, kortárs segítő csoportok alakítása
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai, iskolák, szervezetek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	tájékoztató előadások, szakemberek képzése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	csökkenése a veszélyeztetettségnek
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Színes programok a fogyatékos személyek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	Program lehetőségek bővítése a célcsoportnak a városon belül
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	az elérhető szolgáltatások feltérképezése és a célcsoport felé való információ közvetítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázati forrás bevonása
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	felmérés elvégzése, adatok felkutatása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	felmérés elkészülte
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Célcsoport részletes problémáinak feltárása (fogyatékos személyek)
B	Feltárt probléma megnevezése	Kevés az adat a célcsoporttal kapcsolatban
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	életminőséget javító intézkedések bevezetése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	civil szervezetek felkeresése, kérdőív készítés, adatgyűjtés, felmérés
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	civil szervezetek felkeresése, kérdőív készítés
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	adatgyűjtés, felmérés elkészülte
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesített középületek, közterületek számának bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	akadálymentesített környezet elérésének fokozása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	biztonságérzet növelése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	felújítás, beruházás keretében
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázatok figyelése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Együttműködési megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése
B	Feltárt probléma megnevezése	nincs ilyen megállapodás az önkormányzat és a mozgássérültek egyesülete között
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	együttműködés erősítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	lehetőségek keresése
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	együttműködési megállapodás létrejötte mindkét fél részéről
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	éves tervek
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A térségi munkáltatók szemléletformálása és érzékenyítése a célcsoport élethelyzetét érintően
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Foglalkoztatók felkészítését célzó programok, az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Utazó szakember szolgáltatás helyszínen történő biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Komplex tehetséggondozás
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kora-gyermekkor, gyermekkor és formális oktatáson kívüli fejlesztés és oktatás a szülők bevonásával, valamint az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A célcsoport sikeres munkaerőpiaci integrációjának támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Foglalkoztathatóság szempontjából fontos kompetenciák felmérése és fejlesztése Egyéni álláskeresési tanácsadás Hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, ügyintézés elősegítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	munkacsoport vezetője, tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
...												
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Roma kulturális örökség feltérképezése	hiányzó közösségi funkciók	hagyományok felelevenítése, közösségformálás		Új Roma Stratégia (2019-2030)	új közösségek alkotása	romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai	2028.12.31		humán	nem releváns	
2	Közösségépítő programok folytatása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció	hiányzó közösségi funkciók	közösségformálás, csoportfoglalkozások		Új Roma Stratégia (2019-2030)	kialakult csoport megerősítése	romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai	2028.12.31		humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
3	A térségi munkáltatók szemléletformálása, érzékenyítése	foglalkoztatók felkészítését célzó programok	lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítése		Új Roma Stratégia (2019-2030)	külső foglalkoztatók bevonása, beruházás keresése	romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai	2028.12.31		humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
4	Hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	ügyintézés elősegítése	hozzáférés javítása, utazó szakember szolgáltatás		Új Roma Stratégia (2019-2030)		romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai	2028.12.31		humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	

5	Komplex tehetséggondozás	gyermekkori fejlesztés elősegítése	iskolai felzárkózást segítő kiegészítő programok		Új Roma Stratégia (2019-2030)		romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai	2028.12.31		humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
6	Sikeres munkaerőpiaci integráció támogatása	foglalkoztathatóság szempontjából fontos kompetenciák felmérése, fejlesztése	egyéni álláskeresési tanácsadás		Új Roma Stratégia (2019-2030)		romák és mélyszegénységben élők munkacsoport tagjai			humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Drogok fokozott megjelenésének csökkentése programok folytatása	egyre szélesebb körben terjed	gyermekek helyzetének javítása, nagyobb eséllyel érvényesüljenek az életben	kábítószer használat elterjedésének csökkentése, alacsony küszöbű szolgáltatások	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	tájékoztatás szélesítése	gyermekek munkacsoport tagjai, iskolák, szervezetek	2028.12.31	arányszámok	humán, pénzügyi	nem releváns	
2	Közösségi tér fiatalok számára program folytatása	szabadidő hasznosabb eltöltésének lehetősége	érdeklődésnek megfelelő elfoglaltság és megértő közösség kialakítása	fiatalok helyzetének javítása, Ifjúsági Stratégia, Ifjúsági Önkormányzat, ifjúsági munkacsoport	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	programok szélesítése	gyermekek munkacsoport tagjai, iskolák, szervezetek	2028.12.31	felmérés, adatgyűjtés	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
3	Megemelkedett a gyermekek veszélyeztetése	nem megfelelői szülői nevelés, alulszocializáltsága, különböző szenvedélybetegségek megléte, gyermekek elhanyagolása	szülői kompetenciák fejlesztése		„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	segítő csoportok, szülőcsoportok, gyerekcsoport, kortárs csoportok alakítása	gyermekek munkacsoport tagjai, iskolák, szervezetek	2028.12.31	tájékoztató előadások, szakemberek képzése	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Női foglalkoztathatóság javításának folytatása	magas a női munkanélküliség	női foglalkoztathatóság javítása	Szociális célú városrehabilitációs projekt	Új Roma Stratégia (2019-2030)	képzési programok indítása	nők munkacsoport tagjai, JNSZ Vármegyei Kormhiv. Fogl. Osztály	2028.12.31	lehetőségek feltárása	humán, pénzügyi	nem releváns	

IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	„Nappény Teaház” létrehozása, Memória Őrző Klub folytatása	magányosság, társas kapcsolatok hiánya	életminőség javítása, egészséges életmód, életvitel kialakítása, fenntartásának erősítése, magányosság oldása		Időügyi Nemzeti Stratégia	igény felmérés, helyszín keresése, pályázati forrás lehetősége keresése, szakemberek bevonása (előadások)	idősek munkacsoport	2028.12.31 .	lehetőségek feltárása	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
2	Idősellátás bővítése	magányosság, egyedüllét, fizikális, egészségi állapot romlása	egészséges, boldog idősor biztosítása		Időügyi Nemzeti Stratégia	közös programok feltérképezése	idősek munkacsoport	2028.12.31 .	résztevők száma	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
3	Szociális háló fejlesztése	idősek elmagányosodása, ügyintézési nehézségek, ellátásokhoz való hozzáférés nehézsége	segítségnyújtás, életminőség megkönnyítése		Időügyi Nemzeti Stratégia		idősek munkacsoport	2028.12.31 .	pályázati lehetőségek figyelése	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
4	Szociális szolgáltatások fejlesztése	hosszú várólista van a bentlakásban, házi segítségnyújtásban is	szolgáltatásokhoz való mihamarabbi hozzáférés		Időügyi Nemzeti Stratégia	források keresése, pályázati lehetőségek	idősek munkacsoport	2028.12.31 .	pályázati lehetőségek figyelése	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Program lehetőségek bővítése a célcsoport számára	program lehetőségek bővítése a célcsoportnak városon belül	az elérhető programok feltérképezése és a célcsoport felé történő információ átadása	erre irányuló pályázati forrás bevonása	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	felmérés elvégzése, adatok felkutatása	fogyatékkal élő személyek munkacsoportja	2028.12.31 .	felmérés elkészült	humán, pénzügyi, technikai	nem releváns	
2	Célcsoport részletes problémáinak feltárása	célcsoport feltérképezése	életminőséget javító intézkedések bevezetése		Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	civil szervezetek felkeresése, kérdőív készítése	fogyatékkal élő személyek munkacsoportja	2028.12.31 .	adatgyűjtés, felmérés elkészült	humán, technikai	nem releváns	
3	Akadálymentesített középületek, közterületek számának bővítése	ak.mentesített környezet elérésének fokozása	biztonságérzet növelése	felújítás, beruházás keretében	Országos Fogyatékossgügyi Prog.(2015-2025)	pályázatok keresés	fogyatékkal élő személyek munkacsoportja	2028.12.31 .	projekt keresés	humán, pénzügyi	nem releváns	

4	Együtműködési megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése	nincs ilyen megállapodás az Önkormányzat és a mozgássérültek egyesülete között	együtműködés erősítése	HEP	Országos Fogytékossági Program (2015-2025)	együtműködési megállapodás	fogyatékkal élő személyek munkacsoportja	2028.12.31 .		humán, technikai	nem releváns	
---	---	--	------------------------	-----	--	----------------------------	--	--------------	--	------------------	--------------	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

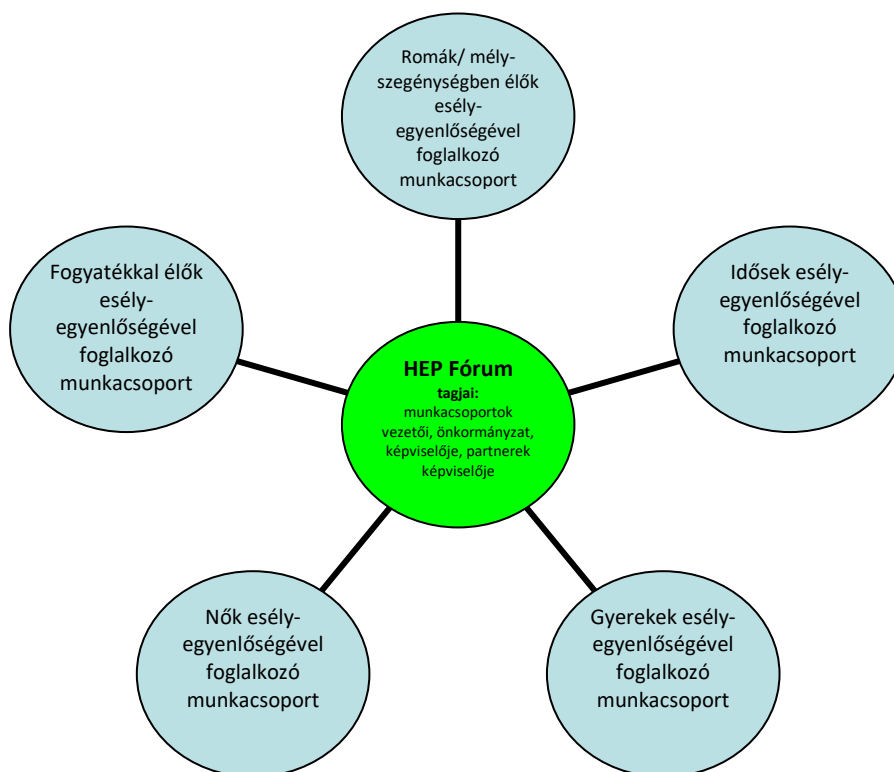
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,

- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Jászberény város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Jászberény, 2023. szeptember 20.

.....
polgármester

.....
jegyző

Jászberény Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Jászberény, 2023. szeptember 20.

.....
Rácz Tamás
Roma Nemzetiségi Önkormányzat
elnök

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA